

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva ulica 20–25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

PREDLOG
EVA: 2025-2330-0006
REDNI POSTOPEK

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

1.1 Določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč

Glede na razpoložljive podatke iz evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč je v Sloveniji v uporabi 595.000 hektarjev kmetijskih zemljišč. Od tega se kar 75 % kmetijskih zemljišč v uporabi nahaja na območjih s težjimi pogoji za kmetijsko dejavnost. Letno se zaradi pozidav in zaraščanja izgubi 857 ha kmetijskih zemljišč (povprečje v zadnjih 10 letih). Država bi morala strateško upravljati naravne vire, ki so potrebni za pridelavo in predelavo hrane, jih ustrezno zaščititi in vzpostaviti pogoje za njihovo učinkovito in produktivno upravljanje s ciljem zagotavljanja prehranske varnosti in večje samooskrbe Slovenije. Na slednje je bilo opozorjeno tudi v Deklaraciji 19. Vrha slovenskega gospodarstva (Brdo pri Kranju, 27. 11. 2024). Osnova vsake prehranske varnosti so kmetijska zemljišča in kakovostna tla, zato je v primeru Slovenije bistveno strožje zavarovati najbolj produktivna kmetijska zemljišča.

V Sloveniji je trenutno 0,23 ha kmetijskih zemljišč v uporabi na prebivalca, od tega 0,08 ha njivskih površin na prebivalca. Po podatkih EUROSTAT za leto 2020 spada Slovenija v skupino držav z najnižjim deležem njivskih površin na prebivalca, ki, kot navedeno, znaša le 0,08 ha njivskih površin na prebivalca, kar je zelo zaskrbljujoč podatek, če se izhaja iz tega, da povprečen človek na leto potrebuje 780 kg hrane. Za pridelavo takšnih količin hrane se potrebuje 0,45 ha kmetijskega zemljišča na prebivalca, od tega 0,21 ha njivskih površin na prebivalca ter 0,24 ha travniških površin na prebivalca. Po ocenah je v zadnjih 10 letih izgubljena prehranska varnost za več kot 20.000 prebivalcev Slovenije. Vsak izgubljen hektar njivske površine odvzame kruh za prehrano 10 ljudi oziroma vsak izgubljen hektar travnika odvzame goveje meso za prehrano dveh ljudi.

Do izgub prihaja zaradi pozidave ali zaraščanja kmetijskih zemljišč. Zaraščene površine lahko pridobimo nazaj, medtem ko to ne velja za pozidane površine. Najbolj skrb vzbujajoče je, da so bile v zadnjem desetletju zaradi pozidave izgubljene predvsem njive z visokim proizvodnim potencialom (bonitetami), medtem ko se zaraščajo predvsem travniki, praviloma z nižjim

produktivnim potencialom. Okoli $\frac{1}{4}$ omenjenih njiv in travnikov je bilo spremenjenih v pozidano ali sorodno zemljišče (2.080 ha), okoli $\frac{3}{4}$ se jih je zaraslo (6.490 ha). Najbolj problematične so ravno najboljše njivske površine, ki imajo največje donose, najmanj omejitev pri izbiri kultur in načinov pridelave ter omogočajo večjo konkurenčnost pridelave glede na ostala zemljišča, s čimer prispevajo k prehranski varnosti največji delež.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 43/11; v nadaljnjem besedilu: ZKZ-C) je določil institut območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Do danes nobena lokalna skupnost v svojih prostorskih aktih ni določila območij trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč, za kar obstaja več razlogov, med katerimi sta izpostavljena:

- dolgotrajnost postopka prostorskega načrtovanja, katerega del je tudi določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč, in
- Zakon o urejanju prostora omogoča, da lokalne skupnosti vzporedno vodijo več postopkov sprememb in dopolnitev prostorskih aktov. Posledično postopki, v katerih se določajo območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč, stojijo, saj lokalne skupnosti nimajo interesa po sprejemu teh prostorskih aktov.

Od sprejetja ZKZ-C je skoraj 30 lokalnih skupnosti začelo s postopkom določitve območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč in za katere je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) pripravilo strokovno podlago s področja kmetijstva. Strokovna podlaga s področja kmetijstva vsebuje predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč, vendar do danes nobena lokalna skupnost tega postopka z implementacijo območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč ni zaključila, sočasno pa še naprej vodijo druge postopke sprejemanja prostorskih aktov.

Namen spremembe in dopolnitve Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZKZ) je pospešitev določitve območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč na način, da se poenostavi priprava strokovne podlage s področja kmetijstva. Lokalne skupnosti bodo v celotnem postopku priprave občinskega prostorskega načrta hitreje dostopale do vhodnih podatkov s področja varstva kmetijskih zemljišč. Pri predlogu območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč gre za kmetijska zemljišča z boniteto nad 35, ki so lahko potencial za vzpostavitev dodatnih njivskih površin. S tem mehanizmom se preprečuje njihovo pozidavo in opuščanje kmetovanja. Prav tako je treba povečati njihovo produktivnost na okoljsko trajnosten način z vlaganji v znanje, sodobne tehnologije, namakalne sisteme in druge ukrepe, ki omogočajo učinkovito in trajnostno kmetijsko pridelavo. Ravno zaradi tega bodo imela trajno varovana kmetijska zemljišča prednost pri pridobivanju različnih intervencij.

S predlagano spremembo ZKZ bodo lokalne skupnosti še vedno same določale območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč na podlagi strokovne podlage s področja kmetijstva, ki jo bo pripravilo ministrstvo. Ministrstvo bo to strokovno podlago s področja kmetijstva pripravilo za območje celotne države in jo objavilo na spletni strani. Pri trenutno veljavnem konceptu se za vsako občino posebej pripravi strokovna podlaga s področja kmetijstva za posamezno občino takrat, ko ta sprejme sklep o začetku postopka priprave občinskega prostorskega načrta, s katerim bo določala območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Občina prejme strokovno podlago s področja kmetijstva približno po šestih mesecih in šele, ko občina prejme izdelano strokovno podlago s področja kmetijstva, lahko dalje smiselno načrtuje umeščanje pobud. Poenostavitev priprave strokovne podlage s področja kmetijstva bo ta del bistveno

skrajšal in poenostavil, saj bo ministrstvo enkrat letno za celo Slovenijo pripravilo strokovno podlago, ki bo vsebovala predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Strokovna podlaga bo objavljena na spletnih straneh ministrstva in bo na vpogled ter na voljo za prenos vsem občinam ne glede na to, ali so že v postopku priprave občinskega prostorskega načrta ali ne. To pomeni, da bodo občine lahko imele strokovno podlago s predlogom trajno varovanih kmetijskih zemljišč še preden bodo sprejele sklep o začetku priprave občinskega prostorskega načrta. Postopek bo iz vidika načrtovanja in določanja območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč skrajšan. Odpravlja se administrativne ovire ter pohitri postopek sprejema občinskih prostorskih aktov.

Poleg navedenega ZKZ pomembno prispeva tudi k uresničevanju ciljev blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe, kot so opredeljeni v Nacionalnem energetskega in podnebnem načrtu (NEPN), Resoluciji o dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (ReDPS50). Ohranjanje najboljših kmetijskih zemljišč ima pomembno vlogo pri doseganju podnebne nevtralnosti, povečevanju ponorov ogljika ter krepitvi odpornosti slovenskega kmetijstva.

1.2 Sprememba in dopolnitev področja agrofotovoltaike

Namen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (v nadaljnjem besedilu: ZUNPEOVE-A), ki ga je pripravilo Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v delu, ki se nanaša na kmetijska zemljišča, je bil urediti nekatere določbe glede agrofotovoltaike na kmetijskih zemljiščih, za kar je potreben poseg v ZKZ.

Trenutno veljavna zakonodaja dopušča postavitve agrofotovoltaike na vseh kmetijskih zemljiščih, ki so po dejanski rabi trajni travnik z boniteto do 35 ter trajni nasad, njive in kmetijska zemljišča v zaraščanju. Zaradi pomanjkanja podatkov in analiz je treba za postavitve agrofotovoltaike naprej izvesti pilotne projekte. Rezultati pilotnih projektov bodo podlaga za nadaljnje morebitno spreminjanje tega področja. Kljub temu pa se za doseganje strateških ciljev zelenega prehoda omogoča postavitve agrofotovoltaike na vseh kmetijskih zemljiščih z boniteto do 35, ki so po dejanski rabi trajni travnik ali kmetijsko zemljišče v zaraščanju.

1.3 Sprememba višine odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč

Namen instituta odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč je preusmeriti potencialne investitorje, da gradnjo objektov izvedejo na zemljiščih nekmetijske namenske rabe oziroma na kmetijskih zemljiščih z nižjo boniteto. Obstoječa višina odškodnine ne odvrča investitorjev od pozidave najboljših kmetijskih zemljišč. Z odvrčanjem investitorjev od pozidave najboljših kmetijskih zemljišč se ohranja proizvodni potencial, s tem pa tudi potencial za samooskrbo in prehransko varnost.

Pozidava najboljših kmetijskih zemljišč trajno degradira tla, saj so tla neobnovljivi naravni vir, ki nastaja zelo počasi. Da iz kamnine nastane 1 cm tal, traja od 2 do 5 tisoč let. Tla so pomemben naravni vir, ki omogoča nastanek in življenje kopenskih ekosistemov, tla

kmetijskih zemljišč pa temelj kmetijske pridelave. Tla so tako ključna za naše preživetje in obenem eden najbolj ogroženih naravnih virov. V Sloveniji je pozidava največja in ključna degradacija tal, to pomeni, da tla ne morejo opravljati svoje funkcije.

Slovenija sodi med države članice EU-27 z daleč najvišjim deležem površin v območjih z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami. Za ta območja je značilna omejena možnost uporabe kmetijskih zemljišč in uporaba dražje specialne mehanizacije. Nadalje ravninska območja v obliki sklenjenih dolin in kotlin predstavljajo le slabih 20 % vsega ozemlja države.

Ohranjena in zdrava tla, med katere prištevamo tudi kmetijska zemljišča, imajo poleg pridelovalne funkcije tudi pomembno vlogo kot ponor ogljika in kot ključna komponenta krožnega gospodarstva ter naravne odpornosti na podnebne spremembe. Njihovo varstvo ni pomembno le z vidika prehranske varnosti, temveč tudi za doseganje nacionalnih in evropskih podnebnih ciljev na področju blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe. Zlasti ohranjanje vsebnosti organske snovi v tleh, preprečevanje erozije in spodbujanje trajnostnih kmetijskih praks na trajno varovanih kmetijskih zemljiščih prispevajo k dolgoročni stabilnosti ekosistemov in odpornosti kmetijstva v pogojih spreminjajočega se podnebja.

1.4 Namakanje in druge nujne spremembe

1.4.1. Gradnja namakalnih sistemov

Trenutna ureditev v ZKZ namakalne sisteme deli na:

- javne namakalne sisteme, ki so v lasti lokalnih skupnosti;
- javne namakalne sisteme, ki so v lasti Republike Slovenije in so predmet državne javne službe;
- zasebne namakalne sisteme, ki so v lasti fizičnih ali pravnih oseb.

Javne namakalne sisteme ali državne namakalne sisteme po trenutni ureditvi lahko gradi le Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS. V praksi se je izkazalo, da prihaja do nelogičnosti, ko druge pravne osebe, ki jih je ustanovila RS, lahko gradijo le zasebne namakalne sisteme. Za uvedbo zasebnih namakalnih sistemov so določeni nekoliko drugačni pogoji, poleg tega pa je razlika tudi pri pridobivanju soglasij in nepovratnih sredstev.

1.4.2. Omilitveni ukrepi za prostorske ureditve državnega pomena

Veljavne določbe 3.člena ZKZ veljajo za načrtovanje spremembe namenske rabe prostora z občinskimi prostorskimi načrti. Zakon o urejanju prostora pa dopušča, da se z občinskimi prostorskimi načrti lahko načrtujejo tudi prostorske ureditve skupnega državnega in lokalnega pomena.

Ko je Zakon o kmetijskih zemljiščih urejal področje prostorskega načrtovanja na kmetijskih zemljiščih, sta veljala Zakon o prostorskem načrtovanju in Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor. Zakona sta določala, da se prostorske ureditve državnega pomena lahko načrtujejo samo z državnimi prostorskimi načrti. Ta terminologija je povzeta po celotnem ZKZ.

Kasneje je bil sprejet Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2 in ZUreP-3), ki določa, da se lahko prostorske ureditve državnega pomena načrtujejo z državnimi prostorskimi načrti ali občinskimi prostorskimi ureditvami (če gre za prostorske ureditve skupnega državnega in

lokalnega pomena). Posledično prihaja do različnega tolmačenja uporabe 3.eb in 3.ec člena ZKZ (različni omilitveni ukrepi glede na vrsto prostorskega akta).

1. 4. 3. Rastlinjaki, v katerih proizvodnja ne poteka v tleh

Veljavna ureditev v 3.čb členu ZKZ na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe prostora dopušča postavitev pomožne kmetijsko-gozdarske opreme, med katero spadajo tudi rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov (»rastlinjaki prefabrikati«), v katerih je način pridelave neposredno vezan na kmetijsko zemljišče.

Namen spremembe predloga zakona je povečati površine zavarovanih prostorov in s tem dvig prehranske varnosti in samooskrbe.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilji zakona:

1. poenostaviti in pohitriti določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč z namenom zagotavljanja večje prehranske varnosti,
2. urediti področje agrofotovoltaike,
3. z dvigom odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč zaščititi najboljša kmetijska zemljišča pred pozidavo,
4. razširiti nabor pravnih oseb s področja kmetijstva, ki jih je ustanovila Republika Slovenija, ki lahko gradijo državne namakalne sisteme,
5. odpraviti nejasnosti glede upoštevanja omilitvenih ukrepov pri prostorskih ureditvah skupnega državnega in lokalnega pomena, in
6. razširiti nabor pomožne kmetijsko-gozdarske opreme tudi na »rastlinjake prefabrikate«, v katerih proizvodnja ne poteka v tleh, in sicer na kmetijskih zemljiščih z boniteto do vključno 35.

2.2 Načela

Predlagane spremembe in dopolnitve temeljijo na načelih trajnostnega razvoja in omogočanja sonaravnega razvoja kmetijstva in podeželskih območij ob ustreznemu varstvu kmetijskih zemljišč.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1 Poenostavitev priprave strokovne podlage s področja kmetijstva za določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč

Predlaga se poenostavitev priprave strokovne podlage s področja kmetijstva. Namesto zunanjega izvajalca bo strokovno podlago s področja kmetijstva vsako leto pripravilo ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Pripravljen bo grafični sloj v vektorski obliki s predlogom trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč.

Določanje območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč ni nov sistem varstva kmetijskih zemljišč, saj je bil trenutno uveljavljen koncept določen s spremembo Zakona o kmetijskih zemljiščih v letu 2011. Do danes nobena občina v svojem občinskem prostorskem načrtu ni določila območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč. S predlogom Zakona o spremembah in

dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih se bo le pospešil postopek določanja območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

Predlog zakona s predlaganimi spremembami ureja varovanje najboljših kmetijskih zemljišč kot je določeno v ustavi, s tem pa ministrstvo tudi zasleduje cilj iz Zakona o kmetijskih zemljiščih glede ohranjanja obsega kmetijskih zemljišč. V smislu omejevanja lastninske pravice to predstavlja minimalen ali zelo blag učinek, saj se zemljišču ne spreminja obstoječi namen ali raba, temveč se le zavaruje njegova pridelovalna funkcija. Predlagana sprememba za pripravo strokovne podlage s področja kmetijstva pospešuje določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč in preprečuje izgubo najboljših kmetijskih zemljišč na račun trajne degradacije zaradi pozidave. Tako kot v veljavnem konceptu bodo občine tudi po uveljavitvi spremenjenega zakona še vedno določale območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč z usklajevanjem v postopku priprave občinskega prostorskega načrta.

S poenostavitvijo priprave strokovne podlage s področja kmetijstva se bo zmanjšala poraba sredstev na področju priprave strokovnih podlag. Prihranjena sredstva bodo namenjena investicijam v izboljšanje pridelovalnega potenciala najboljših oziroma trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

Status trajno varovanega kmetijskega zemljišča ne predstavlja varstvenega režima, ki bi urejal način ravnanja s kmetijskimi zemljišči, kot na primer način obdelave ter pridelave, izbor kultur, izvajanje agrarnih operacij ... Prav tako trajno varovano kmetijsko zemljišče ne ureja ali posega v cilje ostalih varstvenih režimov, kot so na primer ohranjanje narave, varstvo okolja, varstvo kulturne dediščine, varstvo voda.

Trajno varovana kmetijska zemljišča se bodo uporabljala za namen in v skladu z določbami Zakona o kmetijskih zemljiščih. Ključni cilj določitve trajno varovanih kmetijskih zemljišč je vzpostavitev stabilnejše prehranske varnosti in večje samooskrbe Slovenije na način, da se pred pozidavo zaščitijo in ohranijo najboljša kmetijska zemljišča za nadaljnjo kmetijsko dejavnost.

Zakon o kmetijskih zemljiščih ne omejuje prostorskega razvoja občin, saj Zakon o urejanju prostora pogojuje, da se vzporedno z določanjem trajno varovanih kmetijskih zemljišč določijo tudi območja za dolgoročni razvoj naselij in ureditvena območja naselij.

2.3.2 Sprememba in dopolnitev področja agrofotovoltaike

Uredi se področje načrtovanja in postavitve fotonapetostnih naprav na kmetijskih zemljiščih in opredeli pojem agrofotovoltaike.

Predlog ministrstva je, da je agrofotovoltaika dopustna na kmetijskih zemljiščih, ki so:

- kmetijsko zemljišče v zaraščanju z boniteto do vključno 35, pri čemer ga je treba pred postavitvijo očistiti zaraščanja in na njem evidentirati spremembo dejanske rabe v trajni travnik, ali
- trajni travnik z boniteto kmetijskega zemljišča do vključno 35 točk.

Na vseh kmetijskih zemljiščih bo pod določenimi pogoji možna izvedba pilotnih projektov, katerih namen je proučevanje možnosti za primarno kmetijsko pridelavo in sočasno proizvodnjo električne energije iz izrabo sončne energije ter zagotavljanje strokovnih podlag za pripravo predpisov. Zakonsko se bo omejilo površine, kdo naj jih izvaja ipd. Ključni kriteriji

za določitev pilotnih projektov so:

- različni klimatski tipi / tipi tal,
- različne kmetijske kulture na prostem in v zaprtih prostorih (rastlinjaki),
- površina posamezne kulture.

Pilotni projekti se bodo financirali iz javnih sredstev (ministrstvo, pristojno za energijo, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo...). Pod določenimi pogoji pa bo financiranje mogoče tudi iz sredstev, pridobljenih iz drugih virov. Vsebinska se bo podrobneje uredila s podzakonskim aktom.

Na kmetijskih objektih, ki se jih dopušča na kmetijskih zemljiščih, je dopustna postavitve fotonapetostnih naprav, in sicer le za namen oskrbe tega objekta (to so določeni objekti iz 3.č člena ZKZ, ki jih je dopustno postavljati na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe prostora, kot na primer: stavbe za skladiščenje pridelkov do 150 m², druge nestanovanjske kmetijske stavbe do 150 m² ...).

Zaradi pomanjkanja podatkov o vplivu fotonapetostnih naprav na kmetijsko proizvodnjo se postavitve fotonapetostnih naprav na rastlinjakih (tistih, ki jih je dopustno postavljati na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe prostora po 3.č členu ZKZ – stavbe za rastlinsko pridelavo) in pomožni kmetijsko-gozdarski opremi iz 3.čb člena ZKZ (kamor sodijo tudi rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov) ne dopušča. Na podlagi rezultatov pilotnih projektov o vplivu agrofotovoltaike na kmetijsko pridelavo v rastlinjakih in pomožni kmetijsko-gozdarski opremi se bo pripravila morebitna zakonska sprememba.

2.3.3. Sprememba višine odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč

Namen instituta odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč je preusmeriti potencialne investitorje, da gradnjo objektov izvedejo na zemljiščih nekmetijske namenske rabe oziroma na kmetijskih zemljiščih z nižjo boniteto. Z odvrčanjem investitorjev od pozidave najboljših kmetijskih zemljišč se ohranja proizvodni potencial, s tem pa tudi potencial za samooskrbo in prehransko varnost.

Predviden je dvakratni dvig odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč. Predvideno je prehodno obdobje dviga odškodnin.

2.3.4. Namakanje in druge nujne spremembe

2.3. 4. 1. Gradnja namakalnih sistemov

Predlaga se razširitev nabora investitorjev državnih namakalnih sistemov na vse pravne osebe s področja kmetijstva in jih je ustanovila Republika Slovenija.

2.3. 4. 2. Omilitveni ukrepi za prostorske ureditve državnega pomena

Zaradi različnega razumevanja določb 3.eb in 3.ec člena se predlaga dopolnitev 3.eb člena, s katero se nedvoumno določi, da se prostorska ureditev državnega pomena dopusti v skladu s pogoji kot veljajo za prostorsko ureditev državnega pomena. To pomeni, da se tudi pri načrtovanju ureditev skupnega državnega in lokalnega pomena, ki se načrtujejo z občinskimi prostorskimi načrti, izvedejo omilitveni ukrepi iz 3.ec člena ZKZ, ki so določeni za prostorsko

načrtovanje državnih ureditev.

2.3. 4. 3. Rastlinjaki, v katerih proizvodnja ne poteka v tleh

Predlaga se razširitev dopustne pomožne kmetijsko-gozdarske opreme iz 3.čb člena ZKZ, in sicer tudi na tudi rastlinjake, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov in v katerih proizvodnja ni neposredno vezana na kmetijsko zemljišče. Ti rastlinjaki bodo dopustni na vseh kmetijskih zemljiščih z boniteto do vključno 35.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zaradi dviga odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč se pričakuje povečanje priliva na namensko postavko proračuna Republike Slovenije. Ta sredstva se lahko namenijo za ukrepe kmetijske zemljiške politike, odpravo zaraščanja, financiranje strokovnih podlag, izgradnjo vodnih zadrževalnikov za potrebe namakanja in ostale vsebine, kot to določa že veljavna ureditev. Ocena predvidenega povečanja prihodka zaradi dviga odškodnin v letu 2026 je 1 mio EUR, v naslednjih letih pa se pričakuje povečan prihodek v višini 2 mio EUR na leto. Dvig višine je predviden s 1. 1. 2026, zato v tekočem letu ni predvidenega povečanja prihodkov.

S poenostavitvijo priprave strokovne podlage s področja kmetijstva se bo zmanjšala poraba sredstev na področju priprave strokovnih podlag. Ocenjeno je znižanje porabe za 8 mio EUR, toliko bi znašalo, da bi pripravili strokovne podlage s področja kmetijstva za vsako od 212 občin v Sloveniji. Glede na pretekla leta je bila poraba sredstev manj kot milijon evrov letno. Na podlagi te dinamike se ocenjuje prihranek v skupni višini 8 mio EUR. V letu 2026 in nadaljnjih letih do leta 2033 je predviden prihranek v višini 1 mio EUR na leto. Priprava poenostavljenih strokovnih podlag s področja kmetijstva je vezana na sprejem predloga zakona in prevzem podatkov za njihovo pripravo, iz česar sledi, da bo prva strokovna podlaga s področja kmetijstva pripravljena v začetku leta 2026, zato v tekočem letu ni predvidenega zmanjšanja odhodkov državnega proračuna.

Predlog zakona nima posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v sprejetem državnem proračunu.

Novela zakona predvideva, da strokovna podlaga s področja kmetijstva za določitev trajno varovanih kmetijskih zemljišč nadomesti dosedanje strokovne podlage s področja kmetijstva. S tem se ukinjajo določbe, da strokovne podlage pripravljajo zunanje institucije. Posledično predvidenih 8 milijonov evrov ne bo več treba dodatno zagotoviti.

Novela zakona uvaja tudi višje odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, kar bo prineslo dodatne prihodke državnemu proračunu – približno 1 milijon evrov več v letu 2026 in 2 milijona evrov več od leta 2027 dalje.

Zakon uvaja tudi pilotne projekte za izvedbo agrofotovoltaike, vendar ministrstvo ocenjuje, da

pogoji za njihovo izvajanje in posledično financiranje v naslednjih dveh letih ne bodo izpolnjeni, zato niso vključeni v oceno finančnih posledic iz poglavja 7.a. Trenutno se pilotni projekti, ki so v pripravi, lahko financirajo iz drugih virov (na primer švicarski, norveški sklad...).

V zvezi s spremembami pri ukrepih kmetijske zemljiške politike se predlaga sprememba, po kateri sredstva iz odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč ne bi več šla neposredno Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS, ampak bi mu bila dodeljena preko javnih razpisov. Izjema se ohrani za nakup kmetijskih zemljišč ter dodatno za izvajanje pilotnih in raziskovalnih projektov na kompleksih kmetijskih zemljišč v lasti Republike, ki jih bo Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS lahko izvajal na podlagi potrjenega letnega programa in z neposredno pogodbo.

Za izvedbo ostalih ukrepov kmetijske zemljiške politike bo Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS sredstva lahko pridobil pod enakimi pogoji kot ostali deležniki. Cilj je večja preglednost in dostopnost sredstev vsem subjektom. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS za izvajanje ukrepov kmetijske zemljiške politike že po veljavni ureditvi izbere izvajalce na podlagi zakona, ki ureja javno naročanje. Iz tega izhaja, da predlagane spremembe ne bodo povečale potrebe po dodatni novi opremi ali povzročile zvišanja cen na trgu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 VARSTVO KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Problemi prostorskega načrtovanja in varstva kmetijskih zemljišč so v državah s podobnimi podnebnimi razmerami pomemben del nacionalnega zakonskega urejanja.

Področje upravljanja s kmetijskimi zemljišči in zagotavljanje nacionalnega interesa večinoma ni posebej izpostavljeno, varovalni del predpisov pa je glede na tradicijo prostorskega načrtovanja, obseg kmetijskih zemljišč na prebivalca in tradicionalno skrb za gospodarno rabo kmetijskih zemljišč v zakonodajah evropskih držav opredeljen v sklopu varovanja drugih naravnih dobrin (voda, zrak), s katerimi je treba gospodariti racionalno in tako, da se ne slabša njihova kakovost. Večina zahodnoevropskih držav razpolaga z večjim obsegom kmetijskih zemljišč, kakor je potrebno za pridelovanje v obsegu načrtovane samooskrbe, ter izvaja varovanje kmetijskih zemljišč s celovitim sistemom prostorskega načrtovanja in namenskega coniranja zemljišč. Namensko coniranje pa dejansko pomeni določanje kmetijskih zemljišč, ki so trajno namenjena za kmetijsko proizvodnjo. Namenska raba zemljišč je določena v prostorskih aktih in s tem jasno opredeljena.

Predlagane spremembe iz predloga tega zakona za področje varstva kmetijskih zemljišč niso predmet usklajevanja s pravom Evropske unije.

5.1.1 Hrvaška

Na Hrvaškem je zaščita kmetijskih zemljišč urejena z Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (op. p. Zakon o kmetijskih zemljiščih; v nadaljnjem besedilu tega odstavka: zakon), uveljavljen leta 2018. Po zakonu je kmetijsko zemljišče namenjeno kmetijski rabi in se šteje za naravni vir, ki ga je treba varovati. Sprememba namembnosti se dovoli le izjemoma in v skladu s prostorskimi akti občin oziroma z odobritvijo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, če gre za določene projekte v javnem interesu. K pobudam za spremembo namembnosti

kmetijskih zemljišč kmetijsko ministrstvo podaja mnenje v postopkih priprave prostorskih aktov.

Zakon določa plačilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, ki se odmeri ob izdaji gradbenega dovoljenja in je odvisna od površine gradbene parcele, njene povezanosti z obstoječim stavbnim zemljiščem ter kakovosti oziroma povprečne vrednosti zemljišča v zazidljivem območju. Sredstva iz odškodnin predstavljajo prihodek regionalne samouprave (70 %) in lokalne samouprave (30 %) na območju katerih leži kmetijsko zemljišče. Sredstva se namenijo za nakup kmetijskih zemljišč, ukrepe za izboljšanje kmetijske proizvodnje, namakalne sisteme...

Na Hrvaškem je skupna površina kmetijskih zemljišč približno 2,7 milijona hektarjev, od tega je 890.000 ha ali 33 % v lasti države. Skupna površina kmetijskih zemljišč v uporabi iz leta 2023 je okoli 1,5 milijona hektarjev ter je višja za 0,9 % v primerjavi z letom 2020. Od tega največji del predstavljajo njive in vrtove, ki imajo z 898 tisoč hektarji v skupni uporabi skoraj 60 odstotni delež. Površine z njivami in vrtovi so se glede na leto 2020 povečale za 1,1 odstotka. Preračunano s številom prebivalcev predstavljajo 0,23 ha njivskih površin/prebivalca.

Od leta 2022 dalje ima država predkupno pravico na kmetijskih zemljiščih večjih od 10 ha v celinskem območju oziroma 1 ha v obalnem območju. V primeru prodaje kmetijskega zemljišča mora lastnik najprej ponuditi zemljišče kmetijskemu ministrstvu, ki mora v 30 dneh odgovoriti na ponudbo. Če ministrstvo ne odgovori v tem roku, se šteje, da ne uveljavlja predkupne pravice, prodajalec pa tega zemljišča ne sme prodati po nižji ceni, kot jo je ponudil ministrstvu.

5.1.2 Avstrija

Avstrija je zvezna država, ki je sestavljena iz devetih dežel. Dežele imajo dokaj veliko avtonomijo, saj zvezna ustava določa, da zvezna oblast ureja le tista področja, ki jih ustava izrecno določa kot pristojnost zveze. Vsa ostala področja urejajo dežele same. Ker zvezna ustava ne določa, da bi bilo prostorsko načrtovanje del zvezne pristojnosti, spada to področje v izključno pristojnost posamezne zvezne dežele, posledica te pristojnosti pa je veliko število različnih ureditev in različnih sistemov. Država v sistem prostorskega načrtovanja posega samo preko sektorskega načrtovanja, npr. kadar gre za prometne povezave, vodno pravo, urejanje gozdov ipd.

V Avstriji je bilo po podatkih državnega statističnega urada za leto 2020 kmetijskih zemljišč 2.602.700 ha, od tega dobro polovico predstavlja 1.322.900 ha njiv. Na prebivalca to pomeni 0,14 ha njivskih površin/preb.

Po podatkih Zveznega urada za okolje (Umweltbundesamt) iz leta 2021 je Avstrija med letoma 2001 in 2020 zaradi pozidave izgubljala med 10 ha/dan do 29 ha/dan rodovitnih tal, ki so bila prej namenjena kmetijski rabi, gozdovom ali drugim naravnim območjem. Največ površin je bilo namenjenih za industrijo, infrastrukturo in stanovanjsko gradnjo. Ker je razpon širok, Zvezni urad za okolje spremlja povprečno vrednost izgube tal preteklih treh let, ki je leta 2021 znašala 11,3 ha/dan. Podrobnejši podatki o tem, kolikšen delež teh zemljišč predstavlja kmetijska zemljišča, niso neposredno navedeni v razpoložljivih virih. Rast površine, ki jo zasedajo stavbe, je med letoma 2001 in 2019 znašala 26,6 %, kar je bistveno hitreje od rasti avstrijskega prebivalstva, ki je zraslo za 10,9 %. V skladu z vladnim programom za obdobje

2020–2024 naj bi bila poraba zemljišč čim nižja, s ciljem, da bi do leta 2030 padla na 2,5 ha/dan ali 9 km²/leto.

Zaradi kompleksnega sistema pristojnosti in velike razdrobljenosti pravne ureditve je država ustanovila Avstrijsko konferenco za prostorsko načrtovanje (Österreichische Raumordnungskonferenz – ÖROK), ki pa ima samo svetovalno vlogo in njeni dokumenti za dežele niso zavezujoči. Značilnost vseh deželnih zakonov je, da določajo trajnostni razvoj ter enakomeren gospodarski, kulturni in socialni razvoj dežele.

Avstrijski svetovalni svet za rodovitnost tal in varstvo tal (Fachbeirat für Bodenfruchtbarkeit und Bodenschutz) je pripravil publikacijo z naslovom "Festlegung landwirtschaftlicher Vorrangzonen in Österreich" (Določitev kmetijskih prednostnih območij v Avstriji), ki ponuja pregled praks posameznih zveznih dežel na tem področju. Na primer, Tirolska je že opredelila prednostna kmetijska območja, medtem ko druge dežele uporabljajo različne metode za zaščito kmetijskih zemljišč. Poleg tega je Avstrijska agencija za zdravje in varnost hrane (AGES) razvila zemljevid dragocenih kmetijskih zemljišč po vsej Avstriji, ki prikazuje območja z visoko kmetijsko produktivnostjo. Vendar pa niso vsa ta zemljišča dejansko zaščitena; odločitev o zaščiti je prepuščena posameznim zveznim deželam.

V Avstriji postopek spremembe namembnosti zemljišča iz zelenih površin, vključno s kmetijskimi zemljišči, v zazidljivo zemljišče poteka na dveh ravneh. Najprej pobudo obravnava občina, ki jo lahko zavrne ali vključi v spremembo, nato predlog preveri in odobri pristojna deželna vlada, ki zagotovi skladnost z regionalnimi in prostorskimi načrti. V nekaterih deželah je ob spremembi namembnosti predvidena dajatev za spremembo namembnosti, ki se obračuna kot odstotek (15–25 %) od povečane vrednosti zemljišča zaradi spremembe namembnosti. Višina te dajatve in pogoji za njeno plačilo se razlikujejo glede na deželo in specifične predpise. Na primer, v nekaterih primerih se dajatev plača ob sami spremembi namembnosti, v drugih pa šele ob prvi prodaji zemljišča po spremembi.

5.1.3 Nemčija

Zakonodaja v nemških deželah pozna delitev prostorskih planskih aktov na štirih ravneh načrtovanja, tj. na zvezni, deželni, regionalni in lokalni (občinska) ravni. Namenska raba prostora je skozi mnogo generacij prostorskih planskih aktov na vseh ravneh že določena in vsi subjekti se po tem tudi dosledno ravna. Raumordnungsgesetz (op. p. Zvezni zakon o urejanju prostora) in Baugesetzbuch (op. p. gradbeni zakonik) vsebujeta načela za celostno ali integralno prostorsko planiranje, tj. združeno prostorsko, socialno in ekonomsko načrtovanje.

Zaradi ustavne zaščite občinske prostorske suverenosti imajo občine pomembno vlogo pri določanju namenske rabe zemljišč. Pri pripravi prostorskih načrtov lahko zvezne dežele določijo varovana območja, kot so visokokakovostna kmetijska zemljišča, na katerih gradnja ni dovoljena. Postopki za spremembo namenske rabe zemljišč vključujejo usklajevanje z obstoječimi prostorskimi načrti, okoljske preglede ter odobritev pristojnih organov. Lokalni in deželni organi morajo oceniti vpliv spremembe na kmetijsko proizvodnjo ter skladnost s strateškimi cilji varstva zemljišč.

Čeprav v tej državi obsegajo kmetijske površine približno 51 odstotkov celotne površine, se kljub temu borijo, da se te ne bi zmanjševale. Nemčija je imela leta 2024 približno 18,3 milijona hektarjev kmetijskih zemljišč, od tega je bilo približno 16,6 milijona hektarjev

obdelovalnih površin, od tega okoli 70 odstotkov njiv, 29 odstotkov trajnih travinj in le nekaj več kot odstotek trajnih nasadov.

Po podatkih so leta 2006 porabili 94 ha/dan kmetijskih zemljišč. Konec leta 2009 je ta poraba padla povprečno na 78 ha/dan. Nemški zvezni raziskovalni inštitut za kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in razvoj podeželja je v zadnji študiji iz leta 2023 ocenil, da bo med letoma 2023 in 2030 porabljenih povprečno 109 ha/dan kmetijskih zemljišč za nekmetske namene kot na primer gradnjo stanovanj, širitev obnovljivih virov energije (fotovoltaika, vetrna energija). Takšne izgube kmetijskih zemljišč naj ne bi imele bistvenega vpliva na prehransko varnost Nemčije, kljub temu avtorji študije poudarjajo, da mora Nemčija odgovorno presoditi, kako zaščititi in uporabljati rodovitna kmetijska zemljišča za proizvodnjo hrane, saj bodo kmetijske površine dolgoročno nujne za prehransko oskrbo in so dragoceni naravni vir, ki ga je treba varovati.

Zvezna republika Nemčija je še vedno lastnica približno 90.000 hektarjev kmetijskih zemljišč, ki jih oddaja v najem prek javnih razpisov. Najemne pogodbe imajo rok trajanja šest let, zemljišča pa se oddajajo na podlagi tehničnih in davčnih meril. Država nima pravne možnosti za nakup kmetijskih zemljišč, zato jih lahko le oddaja v najem.

5.2 ODŠKODNINE ZARADI SPREMEMBE NAMEMBNOСТИ KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

5.2.1 Slovaška

Slovaška je leta 2004 sprejela Zakon o varstvu in uporabi kmetijske zemlje, ki je namenjen ščititvi najbolj kakovostnih kmetijskih zemljišč. Ob enem usmerja razvoj in planiranje na manj kvalitetna kmetijska zemljišča. Zakon kmetijska zemljišča deli na 9 razredov, od tega so najboljši štirje razredi zaščiteni. Ob spremembi namembnosti teh zemljišč se zaračuna pristojbina za vsak kvadratni meter spremenjenega kmetijskega zemljišča. Višina odškodnine znaša med 6 in 14 EUR na m².

5.2.2 Češka

Podobno kot Slovaška ima tudi Češka vzpostavljeno nadomestilo za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč. Izhodišče je bilo sprejeto še v skupni državi Češkoslovaški, danes pa je s popravki v veljavi delitev kmetijskih zemljišč na 5 razredov, od tega prva dva razreda predstavljata najboljšo kmetijsko zemljo. Sprememba namembnosti prvega in drugega razreda potrebuje posebno dovoljenje. Pri izdaji dovoljenja se zaračuna posebno odškodnino, ki znaša med 8 in 28 centov na m².

5.2.3 Nemčija

V Nemčiji imajo posamezne zvezne države (lahko pa tudi na nižjem odločevalskem nivoju) varovanje kmetijskih zemljišč različno urejeno. Kot zgleden primer varovanja kmetijskih zemljišč se izpostavlja mesto Dresden, ki je leta 2002 uvedlo račun, na katerem se zbirajo sredstva, zbrana kot kompenzacija za uničeno kmetijsko zemljišče. Ta sredstva se potem namenijo za odstranjevanje opuščenih gradenj. Povprečna cena spremenjenega zemljišča je 20 EUR na m².

Predlagane spremembe iz predloga tega zakona za področje odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč niso predmet usklajevanja s pravom Evropske unije.

5.3 LASTNINA NAMAKALNIH SISTEMOV

5.3.1 Italija (Južna Tirolska)

Predstavljena je ureditev namakanja na Južnem Tirolskem, saj lahko v Italiji vsaka pokrajina področje uredi v svojem področnem zakonu. Na Južnem Tirolskem je vsa voda javno dobro, za vsako rabo vode je treba pridobiti vodno dovoljenje. Strošek porabljene vode v kmetijske namene se ne obračunava, plača se le vodna pravica (enkratni strošek ob izdaji vodnega dovoljenja).

Lastniki namakalnih sistemov so konzorciji, ki pa so lahko javni ali zasebni. Kmetje plačujejo letni fiksni strošek uporabe namakalnega sistema, prav tako se od kmetov pobira strošek investicijskega vzdrževanja, ki pa se ob morebitni neporabi kmetom vrne.

5.3.2 Avstrija

V Avstriji imajo zadeve podobno urejene kot na Južnem Tirolskem. Večinoma so investitorji namakalnih sistemov zadruga (javne ali zasebne). Izgradnja namakalnih sistemov večinoma poteka v sklopu celovite ureditve prostora, kjer se komasacije, agromelioracije in namakanje izvajajo vzporedno.

Za izgradnjo namakalnega sistema je treba predhodno pridobiti vodno dovoljenje. Upravljanje in vzdrževanje namakalnih sistemov financirajo uporabniki (kmetje), cena je sestavljena iz fiksnega in variabilnega dela. Vsako leto se financirajo tudi investicijska vzdrževanja.

Po izgradnji namakalni sistem postane last zadruga, uporabniki pa določijo upravljavca.

5.3.3 Danska

Na Danskem posebnega zakona, ki bi urejal področje namakanja in osuševanja, nimajo. Vsak lastnik lahko kmetijsko zemljišče osuši, če zemljišče ni zavarovano po drugi zakonodaji. Namakanje zemljišč je urejeno v zakonu, ki ureja vode, in zakonu, ki ureja vodno oskrbo. Za rabo vode je treba pridobiti vodno dovoljenje. Zakon ločuje namakalne sisteme na individualne in skupinske, namenjene več uporabnikom. Dejstvo pa je, da je bilo slednjih v zadnjih 30 letih zgrajenih zelo malo.

5.3.4 Izrael

V Izraelu osuševanja, razen z vidika izsuševanja priobalnih ravnic, praktično ne poznajo, so pa v svetovnem vrhu na področju recikliranja vode in pridobivanja sladke vode iz morske vode prek reverzne osmoze. V Izraelu je vsa voda javno dobro, namakalni sistemi so v lasti države, saj je voda izredno dragocena.

Do leta 2007 je bilo področje voda razdeljeno med 11 ministrstev, danes pa za vodne vire skrbi Water Authority, ki je pod okriljem Ministrstva za energijo in vodne vire. Institucija je zadolžena za upravljanje, delovanje in razvoj vodne ekonomije, vključno z ohranjanjem naravnih vodnih virov ter razvojem novih vodnih virov. Povprečna cena vode v letu 2013 je bila 57 centov/m³, cena je sestavljena iz stalnega in variabilnega dela. Sredstva za stalni del plačajo vsi porabniki vode, variabilni del pa se plača glede na dejansko porabo vode. Voda za potrebe kmetijstva je cenejša in znaša 20 centov/m³.

Za samo distribucijo vode skrbi podjetje Mekorot, ki preko 1200 km cevovodov skrbi tudi za namakanje več kot 200.000 ha kmetijskih zemljišč. Mekorot deluje v okviru Ministrstva za energijo in vodne vire (enako kot Water Authority).

Posebnost Izraela je v tem, da območja namakanja določi pristojno ministrstvo, na tem območju se potem tudi zgradi namakalni razvod. Stroške uporabe namakalnega sistema plačujejo le kmetije, ki namakalni sistem dejansko uporabljajo, kmetije, ki namakalnega sistema ne uporabljajo, ne plačujejo stroškov uporabe namakalnega sistema.

Predlagane spremembe iz predloga tega zakona za področje lastnine namakalnih sistemov niso predmet usklajevanja s pravom Evropske unije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima administrativnih posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima administrativnih posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima administrativnih posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona nima administrativnih posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona nima administrativnih posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima administrativnih posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima administrativnih posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Novela zakona bo po potrebi ustrezno predstavljena strokovni in drugi zainteresirani javnosti.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Spremljanje izvajanja novele zakona je v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Vse pomembne okoliščine so vključene v druga poglavja vladnega gradiva.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

– Predlog zakona je bil objavljen na portalu e-Demokracija od 27. 1. 2025 do 13. 3. 2025.

– V razpravo so bili vključeni: nevladne organizacije, predstavniki zainteresirane javnosti, predstavniki strokovne javnosti, ministrstva, upravne enote, občine in združenja občin. Predlog zakona je bil predstavljen območnim enotam KGZS (7 predstavitev) ter izvedeni so bili 4 usklajevalni sestanki posvetovalne delovne skupine z nevladnimi organizacijami.

– Mnenja, predloge in pripombe so podali:

KGZS, Sindikat kmetov Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine, Gospodarska zbornica Slovenije, Umanotera, Kmetijski inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta UL, Združenje slovenske fotovoltaike, GEN energija, Plan B ...

– Bistvena mnenja, predlogi in pripombe:

- izločitev fotovoltaike iz predloga zakona;
- kmetijske nevladne organizacije nasprotujejo spremembam na področju agrofotovoltaike. Predlagajo črtanje vseh določb o agrofotovoltaiki iz zakona;
- organizacije in podjetja s področja energetike želijo, da se razširi potencial zemljišč, na katerih bo možna postavitve agrofotovoltaike;
- kmetijske nevladne organizacije predlagajo, da Vlada Republike Slovenije z uredbo določi vsa trajno varovana kmetijska zemljišča;
- različne organizacije predlagajo različna obdobja določitve trajno varovanih zemljišč, od 5 let do 35 let;
- predlagane so številne izjeme za poseganje na območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč po njihovi določitvi;
- predlaga se umik spremembe višine odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč;
- predlaga se izbris določbe, da lahko Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS pridobi sredstva iz odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč za nakup kmetijskih zemljišč.

– Prejeta stališča javnosti so si bila pogosto medsebojno nasprotujoča kot na primer, da so na eni strani zagovorniki trajno varovanih kmetijskih zemljišč želeli, da se njihova zaščita podaljša za dobo 35 let, na drugi strani nasprotniki, ki so želeli trenutno veljavno dobo skrajšati na 3 leta. Podobno je bilo pri agrofotovoltaiki, pilotnih projektih in drugih spremembah.

– Ministrstvo je pripravilo odziv na prejete pripombe iz javne obravnave in ga 4. 4. 2025 posredovalo pripombodajalcem. Upoštevana ali delno upoštevana je bila približno tretjina pripomb, ki so se nanašale na področje agrofotovoltaike, določitev trajno varovanih kmetijskih zemljišč, širitev nabora postavitve kmetijskih objektov ter na razširitev predkupne pravice osebe, ki je prodala zemljišče ali bila razlaščena zaradi prostorskih ureditev, kot na primer:

- i. črta se načrtovanje fotovoltaike na kmetijskih zemljiščih s spremembo namenske rabe prostora, razen če gre za predpisana prednostna območja umeščanja

- fotonapetostnih naprav v skladu z zakonom, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije,
- ii. v nabor možnosti postavitve kmetijskih objektov na kmetijska zemljišča se vključi razširitev na vinske kleti,
 - iii. razširi se predkupna pravica osebe, ki je prodala zemljišče ali bila razlaščena zaradi prostorskih ureditev državnega pomena, tudi na prostorsko ureditev lokalnega pomena,
 - iv. za pohitritev sprejema prostorskih občinskih načrtov, s katerimi se določa območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč, se je, namesto časovnega roka občinam za sprejem teh aktov, uskladilo z ministrstvom, pristojnim za urejanje prostora, da v noveli Zakona o urejanju prostora določi, da občina ne more začeti z novimi postopki, če še vedno teče postopek sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta. S tem bodo občine motivirane, da čimprej sprejmejo in zaključijo odprte postopke, s katerimi bodo določale območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

8. Podatek o zunanjem strokovnjaku oz. pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona:

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

9. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Mateja Čalušič, ministrica,
- mag. Ervin Kosi, državni sekretar,
- Maša Žagar, državna sekretarka,
- Simona Vrevc, v. d. generalne direktorice Direktorata za kmetijstvo,
- Samo Mihelin, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo,
- Leon Ravnikar, Direktorat za kmetijstvo.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE) se v 1. členu drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Ta zakon ureja tudi promet, zakup in agrarne operacije, ki se nanašajo na gozd in gozdna zemljišča.«.

2. člen

V 1.b členu se šesti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na četrti odstavek tega člena se za ukrep kmetijske zemljiške politike šteje tudi nakup kmetijskih zemljišč, ki ga izvaja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Sklad). Sklad izvaja ta ukrep v skladu s potrjenim letnim programom dela. Sredstva, ki jih pridobi Sklad za izvajanje tega ukrepa, spadajo med sredstva, ki jih Sklad pridobiva za svoje delovanje v skladu z zakonom, ki ureja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.«.

3. člen

V 1.c členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Za pripravo strokovnih podlag iz prvega odstavka 3.c člena tega zakona, elaborata iz devetega odstavka 3.c člena tega zakona, analiz iz petega in šestega odstavka 3.e člena tega zakona in za pripravo predlogov za uvedbo agrarnih operacij ter z agrarnimi operacijami povezanih elaboratov lahko ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, izdelovalci in pripravljavci prostorskih aktov ter predlagatelji agrarnih operacij pridobivajo podatke iz uradnih zbirk podatkov, razen osebnih podatkov.«.

V tretjem odstavku se beseda »osmega« nadomesti z besedo »devetega«.

V četrtem odstavku se črta besedilo »organizacije iz 3.f člena tega zakona,«.

4. člen

3.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.a člen

Za ohranjanje obsega kmetijskih zemljišč lokalna skupnost prednostno usmerja prostorski razvoj in poselitev na območja nekmetijske namenske rabe prostora.

Če na območju lokalne skupnosti ni dovolj zemljišč iz prejšnjega odstavka, lahko ne glede na prejšnji odstavek prostorski razvoj in poselitev načrtuje na območju kmetijskih zemljišč, pri tem pa se najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Načrtovanje in postavitve fotonapetostne naprave v skladu z zakonom, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije, na kmetijskih zemljiščih ni dopustno.

Ne glede na prejšnji odstavek sta načrtovanje in postavitve fotonapetostne naprave dopustna na kmetijskih zemljiščih na predpisanih prednostnih območjih umeščanja fotonapetostnih naprav in na dopustnih dodatnih prostorskih ureditvah v območju državnega prostorskega izvedbenega akta v skladu z zakonom, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije.

Ne glede na tretji odstavek tega člena sta načrtovanje in postavitve fotonapetostnih naprav dopustna tudi v skladu s 3.č in 3.č členom tega zakona.«.

5. člen

V 3.b členu se črta drugi odstavek.

6. člen

3.c člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.c člen

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pripravi strokovno podlago s področja kmetijstva, ki vsebuje predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč in ostalih kmetijskih zemljišč.

Pogoji za pripravo predloga za določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč so:

- a) po namenski rabi prostora gre za kmetijsko ali gozdno zemljišče;
- b) gre za zemljišče, ki je glede na evidenco dejanske rabe zemljišč uvrščeno med njive in vrtove, travniške površine, trajne nasade ali druge kmetijske površine;
- c) boniteta kmetijskih zemljišč je višja od 35 in
- č) gre za kompleks oziroma strnjeno površino, večjo od 0,5 ha.

Ne glede na prejšnji odstavek se iz predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč izločijo:

- a) območja zajetij in najožja vodovarstvena območja, ki so določena v skladu s predpisi, ki urejajo področje voda;
- b) območja državnih prostorskih načrtov za ceste, železnice, hidroelektrarne, letališča in pristanišča, če je študija variant s predlogom najustreznejše variante prostorske ureditve državnega pomena že izdelana oziroma je državni prostorski načrt že sprejet, in
- c) vsa območja trajno varovanih kmetijskih zemljiščih, ki so po izločitvi iz točk a) in b) tega odstavka manjša od 0,5 ha.

V predlog območij ostalih kmetijskih zemljišč se vključijo vsa kmetijska zemljišča, ki so:

- a) po namenski rabi prostora kmetijsko zemljišče in ne izpolnjujejo pogojev za predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč iz drugega in tretjega odstavka tega člena, in
- b) po namenski rabi prostora gozdno zemljišče in so po evidenci dejanske rabe zemljišč uvrščena med njive in vrtove, travniške površine, trajne nasade ali druge kmetijske površine ter ne izpolnjujejo pogojev za predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč iz drugega in tretjega odstavka tega člena.

Lokalna skupnost pri pripravi osnutka občinskega prostorskega načrta povzame podatke iz strokovne podlage s področja kmetijstva. Lokalna skupnost prostorski razvoj in poselitev načrtuje v skladu s 3.a členom tega zakona.

Ne glede na prejšnji odstavek lokalna skupnost pri pripravi osnutka občinskega prostorskega načrta podatkov iz strokovne podlage s področja kmetijstva ne povzame, če se je od zadnjega zajema podatkov za pripravo strokovne podlage s področja kmetijstva namenska raba kmetijskega zemljišča spremenila.

Ne glede na peti odstavek tega člena lokalna skupnost pri pripravi osnutka občinskega prostorskega načrta podatkov iz strokovne podlage s področja kmetijstva ne povzame na

območjih, kjer uredba o državnem prostorskem načrtu predvideva spremembo namenske rabe kmetijskega zemljišča in ta še ni povzeta v občinskem prostorskem načrtu.

Lokalna skupnost pri povzemanju podatkov iz strokovne podlage s področja kmetijstva tega člena s soglasjem ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč lahko določi kot območja ostalih kmetijskih zemljišč in obratno, če to območje z vidika kmetijske pridelave, oblike, lege in drugih kriterijev odstopa od značilnosti širšega kmetijskega prostora.

Lokalna skupnost osnutku občinskega prostorskega načrta priloži elaborat, iz katerega so razvidni posegi na kmetijska zemljišča iz strokovne podlage s področja kmetijstva ter predvideni ukrepi iz 3.eb člena tega zakona za vsak poseg, ki posega na območje iz strokovne podlage s področja kmetijstva tega člena.

Ministrstvo strokovno podlago s področja kmetijstva objavi na svoji spletni strani in jo posodobi najpozneje do 31. januarja tekočega leta.

Ministrstvo podatke iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena prevzame prvi delovni dan v decembru leta pred objavo strokovne podlage s področja kmetijstva.

Območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč se lahko spremenijo po desetih letih od uveljavitve občinskega prostorskega načrta, s katerim so bila določena.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor, določi podrobnejšo vsebino elaborata iz devetega odstavka tega člena.«.

7. člen

V 3.č členu se v prvem odstavku v točki i) v štirinajsti alineji besedilo »ki ne presegajo tlorisne površine 150 m²« nadomesti z besedilom »ki ne zasedajo več kot 150 m²«.

V šestnajsti alineji se črta besedilo »na način, da ne vpliva na obseg kmetijske proizvodnje oziroma se pridelovalni potencial in kakovost kmetijskih zemljišč izboljša,«.

V drugem odstavku se besedilo »gradnjo objektov« nadomesti z besedilom »površine«. Za besedilom »prejšnjega odstavka ter« se doda besedilo »objektov iz«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Površine iz točk g) in h) prvega odstavka tega člena ter objekti iz prve, druge, tretje, četrte, pete in trinajste alineje točke i) prvega odstavka tega člena se lahko uporabljajo le v kmetijske namene.«.

Za šestim odstavkom se dodata nova sedmi in osmi odstavek, ki se glasita:

»Postavitev fotonapetostnih naprav na objektih iz tega člena ni dopustna.

Ne glede na prejšnji odstavek je postavitev fotonapetostnih naprav dopustna na črpališčih za potrebe namakanja iz točke a), na objektih iz druge, tretje, četrte, pete in trinajste alineje točke i) ter na objektih iz točk j) in k) prvega odstavka tega člena, vendar le za proizvodnjo električne energije za namen oskrbe teh objektov.«.

Dosedanji sedmi odstavek postane deveti odstavek.

8. člen

3.čb člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.čb člen

Na območju kmetijskih zemljišč je dopustno postaviti naslednjo pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo:

- brajda, klopotec, žična opora, opora za mrežo proti toči, opora za mrežo proti ptičem, obora, ograja za pašo živine, ograja in opora za trajne nasade, ograja za zaščito kmetijskih pridelkov, zaščitna mreža proti insektom in druge zaščitne mreže ali premični tunel;
- premična konstrukcija za rejo živali v leseni izvedbi in premična zavetišča za rejne živali na prostem;
- rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, ter je način pridelave neposredno veza na kmetijsko zemljišče;
- rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, v katerih proizvodnja ni neposredno vezana na kmetijsko zemljišče, in sicer le na kmetijskih zemljiščih z boniteto do vključno 35.

Za postavitev rastlinjakov iz tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka se lahko predpišejo podrobnejša pravila urejanja prostora v skladu z zakonom, ki ureja prostor.

Pomožna kmetijsko-gozdarska oprema iz tega člena se lahko uporablja le v kmetijske namene. Na njej ni dovoljeno postavljati fotonapetostnih naprav za proizvodnjo električne energije oziroma fotonapetostne naprave ne smejo biti sestavni del pomožne kmetijsko-gozdarske opreme.«.

9. člen

3.č člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.č člen

Na kmetijskih zemljiščih sta dopustni postavitev in uporaba fotonapetostnih naprav v skladu s pogoji iz tega člena in 3.č člena tega zakona ter na način, ki primarno omogoča uporabo kmetijskega zemljišča za kmetijsko pridelavo, sekundarno pa proizvodnjo in hrambo električne energije ter prenos energije do omrežja, pri čemer mora sončna svetloba v zadostni meri doseči pridelovalne rastline in s tem v največjem možnem obsegu zagotavljati kmetijsko proizvodnjo (v nadaljnjem besedilu: agrofotovoltaika).

Pogoji za postavitev agrofotovoltaike so:

- a) gre za kmetijsko zemljišče z boniteto do 35, ki je glede na evidenco dejanske rabe zemljišč uvrščeno med:
 - kmetijska zemljišča v zaraščanju, pri čemer je pred postavitvijo agrofotovoltaike to kmetijsko zemljišče očiščeno in je na njem vzpostavljen trajni travnik, kar je razvidno iz evidence dejanske rabe zemljišč, ali
 - trajne travnike;
- b) omogočena mora biti redna košnja trave ali paša živali;
- c) glede na relief in uporabo zemljišča mora biti izbran ustrezen tip in način postavitve agrofotovoltaike;
- č) skladnost z občinskim prostorskim načrtom;
- d) ne gre za območje predvidenih in zgrajenih namakalnih sistemov.

Za postavitev agrofotovoltaike je treba pridobiti odločbo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. Vlogi za pridobitev odločbe je treba priložiti elaborat, iz katerega je razvidno izpolnjevanje pogojev iz tega člena.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za energijo, določi podrobnejše pogoje za postavitev agrofotovoltaike iz tega člena.«.

10. člen

Za 3.č členom se doda nov 3.čč člen, ki se glasi:

»3.čč člen

Ne glede na določbe 3.č in 3.čč člena tega zakona je na vseh kmetijskih zemljiščih dopustno izvajati pilotne projekte agrofotovoltaike, ki so namenjeni preučevanju možnosti kombinirane kmetijske pridelave in proizvodnje električne energije z izrabo sončne energije.

Pilotni projekti iz prejšnjega odstavka se financirajo iz javnih sredstev. Naročnik pilotnih projektov je ministrstvo, pristojno za kmetijstvo oziroma ministrstvo, pristojno za energijo. Ministrstvo, ki je naročnik projekta, pred objavo javnega naročila pridobi soglasje drugega ministrstva.

Pilotni projekti se izvajajo na omejenih površinah kmetijskih zemljiščih in za določen čas ter se med seboj razlikujejo glede na:

- klimatski tip,
- tip tal,
- vrsto kmetijske kulture in minimalni obseg ter
- kmetijske kulture na prostem in v zavarovanih prostorih.

Ne glede na drugi in prejšnji odstavek lahko javni izobraževalni in raziskovalni zavodi za izvedbo pilotnih projektov pridobijo tudi sredstva, pridobljena iz drugih virov. V teh primerih mora javni izobraževalni in raziskovalni zavod pred začetkom izvajanja pilotnega projekta pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. Vlogi za pridobitev soglasja je treba priložiti elaborat, ki vsebuje zlasti podrobni opis projekta, vključno z lokacijo, cilji, metodologijo izvedbe, trajanjem, načrtom ravnanja z opremo po poteku projekta in financiranjem, na zahtevo ministrstva pa tudi vse druge podatke, ki so potrebni za odločitev o soglasju. Projekt se lahko izvaja zgolj v okviru izdanega soglasja, s katerim se določijo zlasti pogoji za njegovo izvajanje ter obveznosti glede sprotnega poročanja in predložitve zaključnega poročila ter zaključne predstavitve ugotovitev, ki izhajajo iz projekta, ministrstvu. Izvajalec in morebitni drugi deležniki v projektu ministrstvu na zahtevo predložijo tudi vse podatke in ugotovitve, ki izhajajo iz izvajanja projekta, v ustrezni elektronski obliki, kar vključuje tudi izvirne podatke. Podatki, ki izhajajo iz izvajanja projekta iz tega odstavka, so informacije javnega značaja in se vključijo v državne podatkovne zbirke.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za energijo, določi podrobnejše pogoje za izvajanje pilotnih projektov iz drugega in tretjega odstavka tega člena.«.

11. člen

3.d člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.d člen

Ne glede na 3.c člen tega zakona se lahko na območju trajno varovanih kmetijskih zemljišč v občinskem prostorskem načrtu s spremembo kmetijske namenske rabe pred iztekom roka iz dvanajstega odstavka 3.c člena tega zakona načrtujejo:

- objekti cestne infrastrukture lokalnega ali regionalnega pomena, nujno potrebni zaradi navezave na cestno infrastrukturo iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona;
- preselitve kmetijskih gospodarstev (delno ali v celoti), ki so povezane z načrtovanjem cestne infrastrukture iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona;
- površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo, ki so namenjene kmetijskim stavbam za intenzivno pridelavo rastlin, ter
- vodna infrastruktura in vodne ureditve.

Lokalna skupnost mora spremembo kmetijske namenske rabe iz prejšnjega odstavka načrtovati v skladu s 3.a členom tega zakona. Če to ni mogoče, jo je treba najprej načrtovati na območju ostalih kmetijskih zemljišč ter šele nato na območju trajno varovanih kmetijskih zemljišč, pri tem pa se na teh območjih najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Območja ostalih kmetijskih zemljišč se lahko spreminjajo v postopku prostorskega načrtovanja lokalnih skupnosti tudi pred iztekom roka iz dvanajstega odstavka 3.c člena tega zakona. Lokalna skupnost mora spremembo kmetijske namenske rabe načrtovati v skladu s 3.a členom tega zakona.

Lokalna skupnost mora osnutku občinskega prostorskega načrta iz tega člena priložiti elaborat posegov na kmetijska zemljišča, iz katerega je razvidno, da se načrtujejo posegi v prostor v skladu z drugim odstavkom tega člena ali prejšnjim odstavkom.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor, določi podrobnejšo vsebino elaborata iz prejšnjega odstavka tega člena.«.

12. člen

V drugem odstavku 3.e člena se v točki e) pika nadomesti s podpičjem in doda nova točka f), ki se glasi:

»f) letališča.«.

13. člen

3.eaa člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.eaa

Na kompleksih kmetijskih zemljišč v lasti Republike Slovenije z višjimi bonitetami se izvedejo pilotni in raziskovalni projekti za izboljšanje prehranske varnosti.

Sklad opredeli prednostna območja za izvedbo pilotnih in raziskovalnih projektov.

Pilotni in raziskovalni projekti vključujejo analizo obstoječega stanja kmetijskih zemljišč, investicije v izboljšanje pridelovalnega potenciala, zemljiške operacije, zavarovane prostore in druge ukrepe, ki povečujejo možnosti za pridelavo hrane za ljudi in živali.

Investitor je Sklad, ki lahko za izvedbo pilotnih in raziskovalnih projektov izbere tudi druge izvajalce.

Ne glede na določbe 1.b člena tega zakona se pilotni in raziskovalni projekti financirajo iz odškodnin, zbranih zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, ali drugih finančnih virov.

Sklad pilotne in raziskovalne projekte izvaja v skladu s potrjenim letnim programom dela. Sredstva, ki jih pridobi Sklad za izvajanje projektov, spadajo med sredstva, ki jih Sklad pridobiva za svoje delovanje v skladu z zakonom, ki ureja Sklad.

Sklad skupaj z ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo, pripravi program pilotnih in raziskovalnih projektov za posamezno območje iz prejšnjega odstavka. Iz programa mora biti razvidna lokacija izvedbe projekta, namen in cilji projekta, terminski in finančni načrt projekta ter predvidene aktivnosti projekta za izboljšanje pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč.

Minister, pristojen za kmetijstvo, določi podrobnejše pogoje za izvajanje pilotnih in raziskovalnih projektov iz prvega odstavka tega člena.«.

14. člen

V 3.ea členu se v prvem odstavku v napovednem stavku za besedo »na« doda beseda »vseh«.

V točki c) se črta besedilo »vinskih kleti in«.

15. člen

V 3.eb členu se v tretjem odstavku na koncu tretje alineje vejica nadomesti s podpičjem in črta beseda »ali«.

V četrti alineji se pika nadomesti s podpičjem in doda nova, peta alineja, ki se glasi:

»- za načrtovanje vetrne proizvodne naprave na območju kmetijskih zemljišč z boniteto do vključno 40.«.

Za devetim odstavkom se dodata nova deseti in enajsti odstavek, ki se glasita:

»Ukrepi iz prvega in drugega odstavka tega člena se lahko načrtujejo tudi na območju drugih lokalnih skupnosti. V tem primeru se morajo postopki priprave občinskih prostorskih načrtov voditi sočasno.

Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se za prostorske ureditve državnega pomena, ki se načrtujejo z občinskimi prostorskimi načrti, izvedejo ukrepi iz 3.ec člena tega zakona.«.

16. člen

3.f člen se spremeni tako, da se glasi:

»3.f člen

Lokacijska preveritev za določanje obsega stavbnega zemljišča pri posamični poselitvi v skladu z zakonom, ki ureja prostor, je dopustna na kmetijskih zemljiščih z boniteto do vključno 40.

Ne glede na prejšnji odstavek je lokacijska preveritev za določanje obsega stavbnega zemljišča pri posamični poselitvi v skladu z zakonom, ki ureja prostor, dopustna tudi na kmetijskih zemljiščih z boniteto več kot 40, če gre pri tem za potrebe širitve ali preselitve kmetijskega gospodarstva, ki na podlagi mnenja javne službe kmetijskega svetovanja izkazuje razvojni potencial.«.

17. člen

V 3.g členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Odškodnina zaradi spremembe namembnosti se izračuna po naslednji enačbi:

odškodnina zaradi spremembe namembnosti

= tlorisna površina kmetijske rabe x A,

pri čemer se faktor A določi glede na boniteto zemljišča, na katerem leži tloris objekta, ter znaša:

- a) za gradnjo parkirišč in drugih ureditev v sklopu zunanje ureditve stavbe (pripadajoč objekt), skupne površine več kot 300 m², ter gradnjo objektov, ki so po predpisih o določitvi klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov uvrščeni v skupino objekti prometne infrastrukture in skupino drugi gradbeni inženirski objekti:
- boniteta zemljišča od 35 do 45: 1 euro,
 - boniteta zemljišča od 46 do 55: 2 eura,
 - boniteta zemljišča od 56 do 65: 3,5 eura,
 - boniteta zemljišča od 66 do 75: 6 eurov,
 - boniteta zemljišča od 76 do 85: 10 eurov,
 - boniteta zemljišča od 86 do 100: 15 eurov;
- b) za gradnjo drugih objektov:
- boniteta zemljišča od 35 do 45: 4 eurov,
 - boniteta zemljišča od 46 do 55: 8 eurov,
 - boniteta zemljišča od 56 do 65: 14 eurov,
 - boniteta zemljišča od 66 do 75: 24 eurov,
 - boniteta zemljišča od 76 do 85: 40 eurov,
 - boniteta zemljišča od 86 do 100: 60 eurov.«.

18. člen

V 3.h členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Odškodnina zaradi spremembe namembnosti je namenski prihodek državnega proračuna Republike Slovenije in se nakazuje na podračun javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja plačevanje in razporejanje obveznih dajatev in drugih javnofinančnih

prihodkov. Sredstva, zbrana iz odškodnin zaradi spremembe namembnosti, se namenijo za financiranje:

- priprave in izvedbe ukrepov kmetijske zemljiške politike iz četrtega odstavka 1.b člena tega zakona;
- del iz 1.ba člena tega zakona;
- izdelave strokovnih podlag s področja kmetijstva iz 3.c člena tega zakona,
- izdelave drugih strokovnih podlag s področja kmetijske zemljiške politike in varstva kmetijskih zemljišč,
- nakupa kmetijskih zemljišč, ki ga izvaja Sklad v skladu s potrjenim letnim programom dela, in
- izvajanja pilotnih in raziskovalnih projektov.«.

19. člen

7.a člen se črta.

20. člen

V 25.a členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Lastnik kmetijskega zemljišča, ki je kmetijsko zemljišče prodal za potrebe izvedbe državnih ali lokalnih prostorskih ureditev ali je bil iz tega namena razlaščen, lahko v desetih letih od prodaje ali razlastitve kupi ali zakupi kmetijsko zemljišče na območju občine ali sosednje občine, v kateri leži kmetijsko zemljišče, ki ga je prodal za potrebe izvedbe državnih ali lokalnih prostorskih ureditev ali je bil iz tega namena razlaščen v skladu z zakonom, ki ureja prostor, vendar največ do površine, prodane ali razlaščene v skladu s tem členom.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Državne ali lokalne prostorske ureditve iz prejšnjega odstavka so:

- gradnja in prevzem objektov in omrežij gospodarske javne infrastrukture ter grajenega javnega dobra;
- gradnja in prevzem objektov za potrebe obrambe države, državnih rezerv, varnosti državljanov in njihovega premoženja ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- gradnja in prevzem objektov družbene infrastrukture;
- gradnja javnih najemnih stanovanj;
- izvedba omilitvenih ali izravnalnih ukrepov v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, če so bili ti ukrepi določeni zaradi izvedbe prostorskih ureditev iz tega odstavka.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »prejšnjem odstavku« nadomesti z besedo »prvem odstavku tega člena«.

Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se beseda »tretjega« nadomesti z besedo »četrtega«.

21. člen

V 81. členu se v šestem odstavku v točki f) črta besedilo », razen če gre za vnos rodovitne zemlje«.

Za enajstim odstavkom doda nov dvanajsti odstavek, ki se glasi:
»Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, izda odločbo o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju najpozneje v dveh mesecih od dneva prejema popolnega predloga za uvedbo agromelioracije na območju komasacije.«.

Dosedanja dvanajsti in trinajsti odstavek postaneta trinajsti in štirinajsti odstavek.

22. člen

V 89.a členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Lokalna skupnost ali pravna oseba s področja kmetijstva, ki jo je ustanovila Republika Slovenija, lahko za potrebe gradnje in vzdrževanja javnega namakalnega sistema uvedeta postopek za pridobitev služnosti v javno korist ali lastninske oziroma stavbne pravice v javno korist v skladu s tem zakonom in v skladu z zakonom, ki ureja razlastitev.«.

23. člen

V drugi alineji prvega odstavka 90. člena, v drugi alineji točke a) petega odstavka 91. člena, prvem, drugem in tretjem odstavku 94. člena in 97.a členu se beseda »Sklad« v vseh sklonih nadomesti z besedilom »pravna oseba s področja kmetijstva, ki jo je ustanovila Republika Slovenija« v ustreznem sklonu.

24. člen

V 92. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:
»Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, izda odločbo o uvedbi javnega namakalnega sistema najpozneje v dveh mesecih od dneva prejema popolnega predloga za uvedbo javnega namakalnega sistema.«.

Dosedanji tretji do sedmi odstavek postanejo četrti do osmi odstavek.

25. člen

V 98. členu se v prvem odstavku za piko doda besedilo »Investitor državnega namakalnega sistema je tudi izvajalec državne javne službe.«.

26. člen

V 98.f členu v šestem odstavku se besedilo »ministrstvo, pristojno za kmetijstvo« nadomesti z besedo »investitor«.

27. člen

V 98.g členu se v četrtem odstavku besedilo »ministrstva, pristojnega za kmetijstvo« nadomesti z besedo »investitorja«.

28. člen

V 106. členu se doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»Določbe sedmega odstavka 3.č člena tega zakona nadzira inšpektor, pristojen za energijo.«.

29. člen

V 107. členu se v točki A) peta alineja črta.

Dosedanje šesta do dvanajsta alineja postanejo peta do enajsta alineja.

V dosedANJI trinajsti alineji, ki postane dvanajsta alineja, se besedilo »fotonapetostnih naprav« nadomesti z besedo »agrofotovoltaike«.

Dosedanja štirinajsta alineja postane trinajsta alineja.

Dosedanja petnajsta alineja, ki postane štirinajsta alineja, se spremeni tako, da se glasi:
»- nadzirati izvedbo pilotnih in raziskovalnih projektov iz 3.čč in 3.eaa členov tega zakona.«.

V točki B) se peta alineja črta.

Dosedanje šesta do petnajsta alineja postanejo peta do štirinajsta alineja.

V dosedANJI šestnajsti alineji, ki postane petnajsta alineja, se beseda »objekta« nadomesti z besedo »površin« in za besedo »ter« doda besedilo »objekta iz«.

Dosedanje sedemnajsta do dvajseta alineja postanejo šestnajsta do devetnajsta alineja.

Dosedanja enaindvajseta alineja, ki postane dvajseta alineja, se spremeni tako, da se glasi:
»- izreči ukrepe, če se pilotni in raziskovalni projekti iz 3.čč in 3.eaa členov tega zakona ne izvajajo v skladu z določbami tega zakona.«.

30. člen

V 108. členu se v prvem odstavku v 1. točki beseda »objekta« nadomesti z besedo »površine« in za besedilom »tega zakona ali« doda besedilo »objekta iz«.

1.a točka se črta.

1.b točka, ki postane 1.a točka, se spremeni tako, da se glasi:
»1.a postavi agrofotovoltaiko brez odločbe ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, ali ni v skladu z izdano odločbo (šesti odstavek 3.čč člena);«.

1.c točka se črta.

3.a točka se črta.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen

Če za lokalno skupnost iz četrtega odstavka 3.e člena zakona območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč ob uveljavitvi tega zakona še niso določena v občinskem prostorskem načrtu, pobudnik pri pripravi pobude za pripravo državnega prostorskega načrta namesto tega upošteva predlog območij trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč iz strokovne podlage s področja kmetijstva iz 3.c člena tega zakona.

32. člen

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč se v postopkih, pri katerih so bile vloge za izdajo gradbenega dovoljenja vložene do uveljavitve tega zakona, odmeri po določbah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE).

Ne glede na določbe prvega odstavka spremenjenega 3.g člena zakona se odškodnina zaradi spremembe namembnosti od uveljavitve tega zakona do 31. decembra 2025 odmeri po določbah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE).

33. člen

Do določitve območij trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč se smiselno uporablja spremenjeni 3.č člen zakona.

Določbe občinskih prostorskih načrtov, glede katerih ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, do uveljavitve tega zakona še ni izdalo pozitivnega mnenja k predlogu občinskega prostorskega načrta, se morajo uskladiti z določbami spremenjenega 3.č člena zakona.

34. člen

Vsi zasebni namakalni sistemi, ki so v lasti pravnih oseb s področja kmetijstva, ki jih je ustanovila Republika Slovenija, postanejo državni namakalni sistemi. Lastnik državnega namakalnega sistema je tudi izvajalec državne javne službe.

35. člen

Lokalna skupnost ob sprejetju prvega sklepa o začetku postopka priprave občinskega prostorskega načrta po uveljavitvi tega zakona v občinskem prostorskem načrtu določi območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč.

Ne glede na prejšnji odstavek za lokalno skupnost, ki ima ob uveljavitvi tega zakona v občinskem prostorskem načrtu že določena območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč in ostalih kmetijskih zemljišč, določbe tega člena ne veljajo.

Do objave strokovne podlage s področja kmetijstva iz 38. člena tega zakona se za določitev trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč uporabljajo dosedanja predpisi.

36. člen

Postopki za izdajo soglasij za postavitev fotonapetostnih naprav iz 3.čc člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE), začeti do uveljavitve tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih.

Spremenjeni 25.a člen zakona se uporablja za državne ali lokalne prostorske ureditve, pri katerih se postopki pridobivanja zemljišč za namen gradnje do uveljavitve tega zakona še niso začeli.

37. člen

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za energijo, izda podzakonski predpis iz četrtega odstavka spremenjenega 3.čc člena zakona v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za energijo, izda podzakonski predpis iz petega odstavka spremenjenega 3.čc člena zakona v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

Minister, pristojen za kmetijstvo, izda podzakonski predpis iz osmega odstavka spremenjenega 3.eaa člena zakona v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

38. člen

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, objavi strokovno podlago s področja kmetijstva iz spremenjenega 3.c člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona. Podatki za pripravo predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč in ostalih kmetijskih zemljišč se prevzamejo na deseti delovni dan po uveljavitvi tega zakona. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pridobiva podatke iz uradnih zbirk podatkov, razen osebnih podatkov.

Ne glede na določbe spremenjenega 3.c člena tega zakona se za pripravo strokovne podlage s področja kmetijstva na območju lokalne skupnosti podatek o namenski rabi prostora ne uporabi, če lokalna skupnost s podatkom o namenski rabi prostora ne razpolaga v digitalni vektorski obliki.

Lokalna skupnost, za katero ob pripravi strokovne podlage s področja kmetijstva iz spremenjenega 3.c člena tega zakona ni mogoče prevzeti podatka o namenski rabi prostora, pri pripravi osnutka občinskega prostorskega načrta povzame podatke iz strokovne podlage s področja kmetijstva le za tista zemljišča, ki so po namenski rabi prostora kmetijska zemljišča.

39. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati:

- Pravilnik o vrstah začasnih ureditev za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 63/16) in
- Pravilnik o vsebini elaborata posegov na kmetijska zemljišča (Uradni list RS, št. 83/16).

Predpisa iz prejšnjega odstavka se uporabljata do uveljavitve predpisov, izdanih na podlagi spremenjenih 3.c in 3.č člena zakona.

40. člen

Do uveljavitve podzakonskega predpisa iz petega odstavka novega 3.čč člena zakona se glede izvedbe pilotnih projektov uporabljajo določbe 3.čc člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE).

41. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Določbe Zakona o kmetijskih zemljiščih pri posameznih členih veljajo oziroma se uporabljajo tudi za področje gozdnih zemljišč. S spremembo drugega odstavka v 1. členu se bolj jasno opredeli, da gre pri tem za področje prometa, zakupa in agrarnih operacij, ki se nanašajo na gozd in gozdna zemljišča.

K 2. členu:

S spremembo šestega odstavka se opredeli, da je poleg odpravljanja zaraščanja in izvedba agrarnih operacij ukrep kmetijske zemljiške politike tudi nakup kmetijskih zemljišč, ki ga izvaja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. S spremembo šestega odstavka se umika določba, da lahko Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije pridobiva sredstva za ukrepe kmetijske zemljiške politike, kot sta odpravljanje zaraščanja in izvedba agromelioracij, neposredno po zakonu, ki ureja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, razen za nakup kmetijskih zemljišč. Nakup kmetijskih zemljišč bo Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije lahko še naprej izvajal na podlagi potrjenega letnega programa in z neposredno pogodbo. Za izvedbo ostalih ukrepov kmetijske zemljiške politike bo Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS sredstva lahko pridobil pod enakimi pogoji, kot ostali deležniki.

K 3. členu:

V prvem odstavku 1.c člena se doda pravna podlaga ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo, da lahko pridobiva podatke iz uradnih zbirk podatkov, razen osebnih podatkov, za pripravo analiz in dokumentov kot je na primer strokovna podlaga s področja kmetijstva. Ustrezno se popravi sklici v celotnem členu ter črta besedilo v četrtem odstavku skladno z ostalimi spremembami.

K 4. členu:

Spremenjeni 3.a člen določa osnovna izhodišča za varstvo kmetijskih zemljišč. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, je v skladu z zakonom, ki ureja prostor, državni nosilec urejanja prostora za področje varovanja kmetijskih zemljišč. Spremenjeni 3.a člen določa usmeritve za ohranjanje obsega kmetijskih zemljišč na način, da lokalne skupnosti pri načrtovanju prostorskih ureditev rešitve prednostno iščejo izven kmetijskih zemljišč oziroma na površinah, ki niso kmetijsko zemljišče po namenski rabi prostora. Če to ni mogoče, naj lokalna skupnost načrtuje najprej na kmetijskih zemljiščih nižje bonitete. Če primernih kmetijskih zemljišč lokalna skupnost nima dovolj, se lahko načrtuje tudi na kmetijskih zemljiščih višje bonitete. Usmeritve izhajajo iz ciljev Zakona o kmetijskih zemljiščih in z njimi se sledi ustavni določbi, na podlagi katere je treba kmetijska zemljišča varovati z zakonom. Ključni namen spremembe je ohranjanje obsega kmetijskih zemljišč.

Kmetijska zemljišča kot neobnovljiv naravni vir je treba ustrezno zaščititi tudi pred drugimi posegi, zato člen določa da načrtovanje in postavitev fotonapetostnih naprav na kmetijskih zemljiščih nista dopustna, razen če gre za predpisana prednostna območja umeščanja fotonapetostnih naprav in dopustne dodatne prostorske ureditve v območju državnega prostorskega izvedbenega akta v skladu z zakonom, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije. Načrtovanje in postavitev fotonapetostnih naprav sta dopustna tudi, če se fotonapetostne naprave na kmetijska zemljišča umeščajo v skladu s 3.č in 3.čc členom spremenjenega Zakona o kmetijskih zemljiščih.

K 5. členu:

Predlog zakona spreminja veljavni koncept določanja območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč, zato določba, da strateška območja za kmetijstvo in pridelavo hrane, določena z

uredbo iz prvega odstavka 5. člena, ni več smiselna, saj ne predstavljajo potencialnih območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

K 6. členu:

Ministrstvo pripravi strokovno podlago s področja kmetijstva, ki vsebuje predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč in ostalih kmetijskih zemljišč. Ministrstvo preveri pogoje, ki jih mora izpolnjevati predlog območij trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč.

Pogoji za določitev trajno varovanih kmetijskih zemljišč so:

- po namenski rabi prostora gre za kmetijsko ali gozdno zemljišče.;
- gre za zemljišče, ki je glede na evidenco dejanske rabe zemljišč uvrščeno med njive in vrtove, travniške površine, trajne nasade ali druge kmetijske površine;
- boniteta kmetijskih zemljišč je višja od 35, in

gre za kompleks oziroma strnjeno površino, večjo od 0,5 ha.

Iz predloga trajno varovanih kmetijskih zemljišč se izločijo območja vodnih zajetij in najožjih vodovarstvenih območij in območja državnih prostorskih načrtov za ceste, železnice, hidroelektrarne, letališča in pristanišča, če je študija variant s predlogom najustreznejše variante prostorske ureditve državnega pomena že izdelana (v primerih, ko gre za državne prostorske načrte v pripravi) oziroma je državni prostorski načrt že sprejet. Iz predloga se prav tako izločijo kompleksi, manjši od 0,5 ha. To določilo je potrebno, ker ministrstvo najprej pripravi predlog, iz katerega se najprej izločijo določena vodovarstvena območja in območja določenih državnih prostorskih načrtov. Po izločanju lahko v predlogu ostanejo kompleksi, ki so manjši od 0,5 ha, zato je treba podatke ponovno prečistiti, da območja v predlogu izpolnjujejo pogoj strnjene površine večje od 0,5 ha.

Lokalna skupnost povzame podatke iz strokovne podlage s področja kmetijstva v osnutek občinskega prostorskega načrta, razen, če je prišlo do odstopanj v namenski rabi prostora na način, da je ob pripravi strokovne podlage s področja kmetijstva neko zemljišče še kmetijsko po namenski rabi prostora, nato pa se v času po prevzemu podatkov za pripravo strokovne podlage s področja kmetijstva uveljavi druga namenska raba prostora in strokovna podlaga s področja kmetijstva zaradi tega ne izkazuje več pravega stanja.

Lokalna skupnost pri pripravi osnutka občinskega prostorskega načrta podatkov iz strokovne podlage s področja kmetijstva prav tako ne povzame na tistih območjih, kjer sprejeta uredba o državnem prostorskem načrtu predvideva spremembo namenske rabe kmetijskega zemljišča in ta še ni povzeta v občinskem prostorskem načrtu.

Lokalna skupnost mora prostorski razvoj in poselitev načrtovati v skladu z določbami spremenjenega 3.a člena zakona, in sicer najprej na območjih nepozidanih stavbnih zemljišč, razvrednotenih območjih in območjih nekmetijske namenske rabe prostora. Če to ni mogoče se lahko izjemoma načrtuje na območjih kmetijskih zemljišč, prioriteto na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Lokalna skupnost mora povzeti podatke iz strokovne podlage s področja kmetijstva. Pri povzemanju bi lahko prišlo do določenih anomalij, zato lahko lokalna skupnost s soglasjem ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, določene lokacije trajno varovanih kmetijskih zemljišč določi kot območja ostalih kmetijskih zemljišč. Ta sprememba je možna izjemoma, če to območje z vidika kmetijske pridelave, oblike, lege in drugih kriterijev odstopa od značilnosti širšega kmetijskega prostora.

Lokalna skupnost na podlagi strokovne podlage s področja kmetijstva pripravi elaborat posegov na kmetijska zemljišča. Iz elaborata mora biti razvidno, kateri posegi so predvideni na območju strokovne podlage s področja kmetijstva. Posegi morajo biti pripravljeni za območje trajno varovanih kmetijskih zemljišč in za območje ostalih kmetijskih zemljišč. Podrobnejša vsebina elaborata se predpiše s pravilnikom, ki ga sprejme minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, na podlagi navedenih kriterijev pripravi strokovno podlago s področja kmetijstva, ki vključuje predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč in območij ostalih kmetijskih zemljišč. Ker se načrtovanje prostora in kataster nepremičnin hitro spreminjata, se prav tako lahko spreminjajo prostorski podatki kot na primer dejanska in namenska raba prostora, ministrstvo vsako leto do 31. januarja pripravi strokovno podlago s področja kmetijstva, ki vključuje predloge trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč na podlagi novih podatkov.

Podatke za pripravo vsakoletne strokovne podlage s področja kmetijstva ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, prevzame za prvi delovni dan v decembru leta pred objavo strokovne podlage s področja kmetijstva.

Območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč se ne smejo spreminjati najmanj deset let od uveljavitve občinskega prostorskega načrta, s katerim so bila določena trajno varovana in ostala kmetijska zemljišča. Po preteku desetih let lahko lokalna skupnost ponovno pristopi k določitvi trajno varovanih kmetijskih zemljišč po postopku kot je določen v spremenjenem 3.c členu. Do določitve spremenjenega območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč v veljavi ostanejo območja, kot so določena v veljavnem občinskem prostorskem načrtu.

K 7. členu:

Zaradi boljšega razumevanja se spreminja štirinajsta alineja prvega odstavka 3.č člena zakona. Dosedanja ureditev je za vetrne elektrarne predpisovala tlorisno površino, kar vključuje tako tloris stebra kot tudi tloris same vetrnice. Sprememba določbe z izrazom »zasedati« pa govori le o tlorisu stebra, saj tloris vetrnice ne omejuje kmetijske rabe prostora.

V šestnajsti alineji prvega odstavka se glede dopustitve fotonapetostnih naprav na kmetijskih zemljiščih črta obveza, da morajo biti slednje postavljene tako, da ne vplivajo na obseg kmetijske proizvodnje oziroma da ugodno vplivajo na pridelovalni potencial in kakovost kmetijskih zemljišč. Vsebinski poudarek, da postavitve fotonapetostnih naprav ne sme neugodno vplivati na kmetijska zemljišča iz vidika kmetijske proizvodnje, se prenaša v spremenjeni 3.č člen. Fotonapetostne naprave mora lokalna skupnost načrtovati v občinskih prostorskih načrtih, so pa dopustne na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe prostora ob upoštevanju pogojev iz 3.č člena zakona.

V drugem in šestem odstavku se odpravlja napaka, saj točki g) in h) govorita o površinah za skladiščenje kmetijskih pridelkov in predelavo rastlinskih odpadkov, pri čemer ne gre za gradnjo objektov.

Doda se nov sedmi odstavek, ki določa, da se lahko na objektih iz prvega odstavka tega člena:

- *črpališče za potrebe namakanja,*
- *stavbe za rejo živali, in sicer le čebelnjak kot lesen enoetažni pritlični objekt na točkovnih temeljih, namenjen gojenju čebel, tlorisne površine do vključno 40 m², staja kot lesen enoetažni pritlični objekt na točkovnih temeljih, namenjen zavetju rejnih živali na paši, tlorisne površine do vključno 100 m², ter pastirski stan tlorisne površine do vključno 100 m²,*
- *stavbe za skladiščenje pridelka, razen kleti, vinske kleti in zidanice, tlorisne površine do vključno 150 m²,*
- *druge nestanovanjske kmetijske stavbe tlorisne površine do vključno 150 m²,*
- *rezervoarji, silosi in skladiščne stavbe, in sicer le skladiščne stavbe za skladiščenje lesnih goriv tlorisne površine do vključno 150 m²,*
- *drugi kmetijski gradbeni inženirski objekti, razen ribogojnice, in sicer koritasti silos, gnojišča, napajalna korita, krmišča in hlevski izpusti, zbiralnik gnojnice in gnojevke prostornine do vključno 1.000 m³, če so ti zgrajeni v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, ter visoke preže kot opazovalnica kot netemeljena lesena konstrukcija do 10 m² (npr. lovska preža);*
- *objekti, namenjeni zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa, površine do največ 40 m²;*

- objekti za varnost plovbe v skladu s predpisi, ki urejajo pomorstvo, in v skladu s predpisi, ki urejajo varnost plovbe po celinskih vodah, postavijo fotonapetostne naprave, vendar le za namen proizvodnje električne energije za oskrbo teh objektov.

K 8. členu:

Vsa kmetijsko-gozdarska oprema se lahko postavlja na kmetijskih zemljiščih neposredno v skladu z zakonom in ne glede na določbe prostorskih aktov lokalnih skupnosti. S spremembo odstavka se med pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo uvrščajo tudi zaščitne mreže proti insektom in druge zaščitne mreže ter rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, v katerih proizvodnja ni neposredno vezana na kmetijsko zemljišče (rastlinjaki prefabrikati), v katerih proizvodnja ni vezana na kmetijsko zemljišč (hidroponika). Takšne rastlinjake je dopustno postavljati na kmetijskih zemljiščih, ki imajo boniteto do vključno 35.

Doda se pravna podlaga, da se za rastlinjake prefabrikate, ne glede, ali pridelava poteka v tleh ali ne, lahko predpišejo podrobnejša pravila urejanja prostora v skladu z zakonom, ki ureja prostor.

Pomožna kmetijsko-gozdarska oprema iz tega člena se lahko uporablja le v kmetijske namene. Na pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo ni dovoljeno postavljati fotonapetostnih naprav za proizvodnjo električne energije oziroma fotonapetostne naprave ne smejo biti sestavni del pomožne kmetijsko-gozdarske opreme.

K 9. členu:

Prvi odstavek spremenjenega 3.čc člena določa pomen izraza agrofotovoltaike, ki pomeni postavitvev in uporabo fotonapetostnih naprav na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe prostora na način, ki primarno omogoča uporabo kmetijskega zemljišča za kmetijsko pridelavo, sekundarno pa proizvodnjo in hrambo električne energije ter prenos energije do omrežja, pri čemer mora sončna svetloba v zadostni meri doseči pridelovalne rastline in s tem v največjem možnem obsegu zagotavljati kmetijsko proizvodnjo. Poudarek je, da gre za kombinirano rabo, s čimer se opredeli kmetijska pridelava kot osnovna funkcija kmetijskega zemljišča. Agrofotovoltaika mora v največji možni meri omogočati kmetijsko pridelavo oziroma mora biti ta zaradi fotonapetostnih naprav čim manj prizadeta. Del agrofotovoltaike je lahko tudi naprava za shranjevanje energije (baterija). Ta mora biti postavljena tako, da ne ovira kmetijske rabe prostora. Če to ni mogoče, mora biti postavljena tako, da je obdelava kmetijskega zemljišča čim manj ovirana.

Spremenjeni 3.čc člen v drugem odstavku določa pogoje za postavitvev agrofotovoltaike na kmetijska zemljišča. Ta je dopustna le na kmetijskih zemljiščih, ki so po evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč uvrščena med:

- kmetijsko zemljišče v zaraščanju z boniteto do vključno 35, pri čemer ga je treba pred postavitvijo očistiti zaraščanja in na njem evidentirati spremembo dejanske rabe v trajni travnik, ali

- trajni travnik z boniteto kmetijskega zemljišča do vključno 35.

Ključni pogoj je, da gre v teh primerih za souporabo kmetijskega zemljišča in proizvodnjo električne energije. Agrofotovoltaika mora biti postavljena tako, da omogoča redno košnjo trave ali pašo živali, glede na relief in uporabo zemljišča pa mora biti izbran ustrezen tip in način postavitve agrofotovoltaike. Podrobnejši pogoji bodo opredeljeni v podzakonskem predpisu, ki je določen v členu. Postavitvev agrofotovoltaike na območjih zgrajenih ali predvidenih namakalnih sistemov ni dopustna, ker bi postavitvev tovrstnih naprav lahko bistveno vplivala na izvajanje namakanja oziroma na načrtovanje namakalnih sistemov.

Agrofotovoltaika mora biti načrtovana v skladu s pogoji občinskih prostorskih načrtov. To pomeni, da morajo lokalne skupnosti dopustnost postavitve agrofotovoltaike najprej opredeliti v svojih prostorskih načrtih, tako v tekstualnem kot grafičnem delu. Brez ustrezne opredelitve v občinskih prostorskih načrtov postavitve agrofotovoltaike na kmetijska zemljišča ni dopustna. Na podlagi ustrezne ureditve v občinskih prostorskih načrtih mora vlagatelj pripraviti elaborat, iz katerega je razvidno izpolnjevanje pogojev za postavitev agrofotovoltaike na kmetijsko zemljišče. Elaborat se priloži vlogi za postavitev agrofotovoltaike. O vlogi odloča ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, v okviru upravnega postopka.

K 10. členu:

Člen določa dopustnost izvajanja pilotnih projektov, ki preučujejo možnost kombinirane izvedbe kmetijske pridelave in proizvodnje električne energije z izrabo sončne energije. Izvedba pilotnih projektov je dopustna na vseh kmetijskih zemljiščih ne glede na določbe občinskih prostorskih načrtov.

Pilotni projekti se lahko financirajo le iz javnih sredstev.

Naročnika pilotnih projektov sta lahko ministrstvo, pristojno za kmetijstvo oziroma ministrstvo, pristojno za energijo. Naročnik je lahko le eno ministrstvo ali v kombinaciji z drugim ministrstvom.

Pred začetkom pilotnega projekta ministrstvu pripravita javno projektno nalogo in javno naročilo, ki je medsebojno usklajeno. Javno naročilo in njegovo vsebino morajo pred objavo potrdita obe ministrstvi.

Število pilotnih projektov je omejeno glede na klimatski tip, tip tal, vrsto kmetijske kulture in njihov minimalni obseg ter glede na pridelavo na odprtem ali v zavarovanih prostorih. Pilotni projekti se lahko izvajajo na omejenih površinah in so tudi časovno omejeni.

Izvedba pilotnih projektov na kmetijskih zemljiščih je lahko dopustna tudi, če javni izobraževalni in raziskovalni zavodi za izvedbo pilotnih projektov pridobijo tudi sredstva, pridobljena iz drugih virov (na primer švicarski sklad, podnebni sklad, druga zasebna sredstva...), vendar morajo v tem primeru pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, in sicer tako, da oddajo vlogo za pridobitev soglasja, h kateri priložijo elaborat z zahtevanimi sestavinami. Projekt se lahko izvaja zgolj v okviru izdanega soglasja, s katerim se določijo zlasti pogoji za njegovo izvajanje ter obveznosti glede sprotnega poročanja in predložitve zaključnega poročila ter zaključne predstavitev ugotovitev, ki izhajajo iz projekta, ministrstvu. Izvajalec in morebitni drugi deležniki v projektu ministrstvu na zahtevo predložijo tudi vse podatke in ugotovitve, ki izhajajo iz izvajanja projekta, v ustrezni elektronski obliki, kar vključuje tudi izvirne podatke. Podatki, ki izhajajo iz izvajanja projekta iz tega odstavka, so informacije javnega značaja in se vključijo v državne podatkovne zbirke.

Podrobnejši pogoji za izvedbo pilotnih projektov se določijo v podzakonskem predpisu, ki ga pripravi minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za energijo.

Za izvedbo pilotnih projektov je treba predhodno pridobiti soglasja in dovoljenja pristojnih organov, če območje predvidenega pilotnega projekta leži na območjih varovanj in omejitev po posebnih predpisih.

K 11. členu:

Spremenjeni 3.d člen v prvem odstavku določa izjeme, pri katerih se lahko območje trajno varovanih kmetijskih zemljišč spremeni že pred iztekom desetih let od določitve z občinskim prostorskim načrtom. Izjeme so:

- objekti cestne infrastrukture lokalnega ali regionalnega pomena, nujno potrebni zaradi navezave na cestno infrastrukturo iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona,
- preselitve kmetijskih gospodarstev delno ali v celoti, ki so povezane z načrtovanjem cestne infrastrukture iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona,

- površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo, ki so namenjene kmetijskim stavbam za intenzivno pridelavo rastlin, predvsem pridelava rastlin v zaprtih prostorih (rastlinjaki, plastenjaki, tuneli...) in
- objekti vodne infrastrukture in vodne ureditve.

Vsi posegi na območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč morajo biti načrtovani v skladu z določbami spremenjenega 3.a člena zakona. Načrtuje se najprej na nekmetijskih namenskih rabah, nepozidanih stavbnih zemljiščih oziroma na razvrednotenih območjih. Če to ni mogoče, se posegi načrtujejo na območjih ostalih kmetijskih zemljišč, pri čemer se naprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet. Če posegov ni mogoče načrtovati na območjih ostalih kmetijskih zemljišč, se lahko izjemoma načrtuje tudi na območjih trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Tudi v teh primerih se najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih z nižjo boniteto.

Območja ostalih kmetijskih zemljišč se lahko spreminjajo ne glede na rok, določen za spremembo območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Vendar se tudi v teh primerih spremembo namenske rabe kmetijskih zemljišč najprej načrtuje na ostalih kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet. Če to ni mogoče, se lahko sprememba načrtuje tudi na ostalih kmetijskih zemljiščih višjih bonitet.

Lokalna skupnost mora v postopkih spremembe občinskega prostorskega načrta, ki posegajo na kmetijska zemljišča, pripraviti elaborat posegov na kmetijska zemljišča. Iz elaborata mora biti razvidno, da se posegi načrtujejo najprej na zemljiščih, ki so nekmetijske namenske rabe, na nepozidanih stavbnih zemljiščih oziroma na razvrednotenih območjih. Če to ni mogoče, se posegi načrtujejo na območjih ostalih kmetijskih zemljišč, pri čemer se naprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Vsebina elaborata posegov se podrobneje opredeli s podzakonskim aktom, ki ga pripravi minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor.

K 12. členu:

Prostorske ureditve državnega pomena na področju letališč so v zgodnjih fazah priprave in zanje je Vlada Republike Slovenije sprejela sklepe o pripravi državnih prostorskih načrtov. Da se lahko zagotovi razvoj slovenskih javnih letališč, namenjenih za mednarodni zračni promet, za katera se pripravljajo prostorske ureditve državnega pomena, je treba uveljaviti posebno ureditev glede pravil, ki veljajo za trajno varovana kmetijska zemljišča. Pred iztekom roka najmanj deset let od uveljavitve prostorskega akta lokalne skupnosti, s katerim so določena trajno varovana kmetijska zemljišča, se bodo lahko načrtovale tudi nove prostorske ureditve državnega pomena s področij letališč (kot to velja do sedaj za, primeroma, cestne infrastrukture in radionavigacijske naprave za zračni promet).

K 13. členu:

Vsebina besedila iz 3.eaa člena, ki se spreminja, je smiselno urejena v 3.eb členu tega zakona. Novo spremenjeno besedilo v 3.eaa členu določa izvajanje pilotnih in raziskovalnih projektov na kompleksih kmetijskih zemljišč v lasti Republike Slovenije za namen krepitev prehranske varnosti. Investitor pilotnih in raziskovalnih projektov je Sklad, ki lahko za izvedbo projektov izbere tudi druge izvajalce. Območja za izvajanje projektov opredeli Sklad, na izbranih območjih se izvedejo analiza obstoječega stanja kmetijskih zemljišč, investicije v izboljšanje pridelovalnega potenciala, zemljiške operacije, zavarovane prostore in druge ukrepe, ki povečujejo možnosti za pridelavo hrane za ljudi in živali. Financiranje se zagotovi iz sredstev odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč. Projekti se izvajajo s potrjenim letnim programom dela, iz vsakega programa pa mora biti razvidna lokacija izvedbe projekta, namen in cilji projekta, terminski in finančni načrt projekta ter predvidene aktivnosti projekta za izboljšanje pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč.

Za izvedbo pilotnih in raziskovalnih projektov je treba predhodno pridobiti soglasja in dovoljenja pristojnih organov, če območje predvidenega pilotnega oziroma raziskovalnega projekta leži na območjih varovanj in omejitev po posebnih predpisih.

Vsebina pogojev in izvajanja pilotnih in raziskovalnih projektov se podrobneje opredeli s podzakonskim aktom, ki ga pripravi minister, pristojen za kmetijstvo.

K 14. členu:

Člen bolj jasno opredeljuje, da lahko lokalna skupnost na vseh kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe načrtuje kmetijske objekte z občinskimi podrobnimi prostorskimi načrti v skladu z zakonom, ki ureja prostor.

Z občinskimi podrobnimi prostorskimi načrti se poleg do sedaj navedenih objektov dopušča načrtovanje tudi vinske kleti.

K 15. členu

Z dopolnitvijo tretjega odstavka 3.eb člena se doda izjemo, da ni treba izvesti omilitvenih ukrepov, če se načrtuje sprememba namenske rabe prostora kmetijskih zemljišč do bonitete z vključno 40 za vetrne proizvodne naprave.

Z novim desetim odstavkom se opredeli, da se lahko omilitveni ukrepi za določen poseg na območju lokalne skupnosti izvedejo tudi na območju drugih lokalnih skupnosti. V teh primerih se morajo postopki priprave občinskih prostorskih načrtov lokalnih skupnosti izvajati sočasno.

Zaradi jasnosti zapisa in ločevanja med občinskimi in državnimi prostorskimi načrti se doda nov enajsti odstavek, ki nedvoumno določi, da se prostorska ureditev državnega pomena, ki se načrtuje z občinskimi prostorskimi načrti, dopusti v skladu s pogoji, kot veljajo za prostorsko ureditev državnega pomena. To pomeni, da se pri načrtovanju ureditev skupnega državnega in lokalnega pomena, ki se načrtujejo z občinskimi prostorskimi načrti, izvedejo omilitveni ukrepi iz 3.ec člena ZKZ, ki so določeni za prostorsko načrtovanje državnih ureditev.

K 16. členu:

Spremenjeno besedilo člena določa, da se lahko postopki lokacijskih preveritev za določanje obsega stavbnega zemljišča pri posamični poselitvi v skladu z zakonom, ki ureja prostor, dopustijo le na kmetijskih zemljiščih z boniteto do vključno 40.

Omejitev iz prvega odstavka ne velja, če se poseg na kmetijsko zemljišče v okviru lokacijske preveritve nanaša na potrebe širitve ali preselitve kmetijskega gospodarstva, ki izkazuje razvojni potencial. Razvojni potencial se izkaže z mnenjem javne službe kmetijskega svetovanja na način kot pri že uveljavljenih izjemah glede izvedbe omilitvenih ukrepov iz 3. alineje tretjega odstavka 3.eb člena ZKZ.

K 17. členu:

S spremenjenim petim odstavkom se spreminja višina odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč. Osnovni namen instituta je, da se v čim večji meri ohranjajo kmetijska zemljišča, pri čemer se spodbuja, da se prostorski razvoj in poselitev usmerja na druga zemljišča. Če to ni možno, se prostorski razvoj in poselitev usmerja na kmetijska zemljišča slabše kakovosti.

Spreminja se lestvica, bonitete so razporejene v razrede po 10 bonitetnih točk (izjema je zadnji razred za bonitete od 86 do 100). Lestvica je progresivna, s čimer se dodatno ščitijo kmetijska zemljišča z višjimi bonitetami. V povprečju gre za dvakratni dvig odškodnine glede na dosedanjo ureditev.

K 18. členu:

Člen se spreminja zaradi predstavitve določenih določb iz dosedanjega 1.b člena. Določa se, da se lahko odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč nameni za financiranje:

- priprave in izvedbe ukrepov kmetijske zemljiške politike iz četrtega odstavka 1.b člena tega zakona,
- del iz 1.ba člena tega zakona,
- izdelave strokovnih podlag s področja kmetijstva iz 3.c člena tega zakona,
- drugih strokovnih podlag s področja kmetijske zemljiške politike in varstva kmetijskih zemljišč,
- nakupa kmetijskih zemljišč, ki ga izvaja Sklad v skladu s potrjenim letnim programom dela in
- Izvajanje pilotnih in raziskovalnih projektov.

V vsakem primeru pa je odškodnina namenski prihodek proračuna Republike Slovenije in se nakazuje na podračun javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

K 19. členu:

Črta se dosedanji 7.a člen, ker je to vsebina druge zakonodaje, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije. Ne glede pa mora lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča uporabljati kmetijsko zemljišče kot dober gospodar.

K 20. členu:

Sprememba člena širi možnosti, da lastnik kmetijskega zemljišča, ki je tega prodal za potrebe izvedbe državnih ali lokalnih prostorskih ureditev, ali je bil iz tega namena razlaščen (v skladu z določbami zakona, ki ureja prostor), v desetih letih od prodaje ali razlastitve kupi ali zakupi kmetijsko zemljišče na območju občine ali sosednje občine, vendar največ do površine zemljišča, ki ga je prodal oziroma je bil razlaščen.

Dosedanja ureditev je veljala le za državne prostorske načrte, nova ureditev pa vsebino širi tudi za lokalne prostorske ureditve.

Nov drugi odstavek prav tako določa, za katere državne ali lokalne prostorske ureditve te določbe veljajo, in sicer za:

- gradnjo in prevzem objektov in omrežij gospodarske javne infrastrukture ter grajenega javnega dobra;
- gradnjo in prevzem objektov za potrebe obrambe države, državnih rezerv, varnosti državljanov in njihovega premoženja ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- gradnjo in prevzem objektov družbene infrastrukture;
- gradnjo javnih najemnih stanovanj;
- izvedbo omilitvenih ali izravnalnih ukrepov v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, če so bili ti ukrepi določeni zaradi izvedbe prostorskih ureditev iz tega odstavka.

Ustrezno se popravijo sklici.

K 21. členu:

Javne namakalne sisteme lahko gradijo lokalne skupnosti in pravne osebe s področja kmetijstva, ki jih je ustanovila Republika Slovenije. Ti investitorji lahko za potrebe gradnje in vzdrževanja javnega namakalnega sistema (med katere spadajo lokalni in državni namakalni sistemi) uvedejo postopek za pridobitev služnosti v javno korist ali lastninske oziroma stavbne pravice v javno korist.

K 22. členu:

Drugi odstavek se spremeni zaradi razširitve nabora investitorjev, ki lahko gradijo državne namakalne sisteme.

K 23. členu:

Dosedanja ureditev je določala, da lahko državne namakalne sisteme gradi le Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Predlaga se, da lahko državne namakalne sisteme poleg Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov gradijo tudi druge pravne osebe s področja kmetijstva, ki jih je ustanovila Republika Slovenija. Te določbe se ustrezno uskladijo v 90., 91., 94. in 97.a členu zakona.

K 24. členu:

Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, se z novim tretjim odstavkom določi, da ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, izda odločbo o uvedbi javnega namakalnega sistema najpozneje v dveh mesecih od dneva, ko prejme popolno vlogo oziroma predlog za uvedbo javnega namakalnega sistema. To pomeni, da se za začetek, ko prične teči rok za izdajo odločbe, šteje dan, ko je vloga popolna in ne dan prejema vloge, razen, če je vloga popolna že na dan prejema. Namen določbe je odstop od zakona, ki ureja splošni upravni postopek, ker gre v postopku izdaje odločbe o uvedbi javnega namakalnega sistema za zelo obsežne vloge, ki jih ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, običajno ni zmožno rešiti in odločiti pravočasno v skladu z roki iz zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

K 25. členu:

Člen določa izvajanje javne službe na državnih namakalnih sistemih. Ker se širi nabor investitorjev državnih namakalnih sistemov, se ureja tudi izvajanje javne službe na teh sistemih. Določa se, da je investitor državnega namakalnega sistema, ki je pravna oseba s področja kmetijstva, ki jo je ustanovila Republika Slovenija, tudi izvajalec državne javne službe na tem sistemu.

K 26. členu:

S spremembo zadnjega odstavka se določa, da vse spremembe podatkov v zemljiški knjigi in v zemljiškem katastru na podlagi pravnomočne odločbe o delitvi solastnine predlaga investitor. Ta tudi razpolaga z vsemi ustreznimi elaborati in tudi dostopa do podatkovnih baz, prek katerih se vnesejo spremembe v zemljiško knjigo in zemljiški kataster.

K 27. členu:

Sprememba četrtega odstavka določa, da Geodetska uprava Republike Slovenije na podlagi pripravljenega elaborata spremembe bonitet, evidentira spremembo bonitet v zemljiškem katastru. Glede na spremembo odstavka predlog za spremembo bonitet na pristojno Geodetsko upravo Republike Slovenije poda investitor.

K 28. členu:

Sprememba 106. člena razmeji pristojnosti inšpekcijskih služb, in sicer:

- izvajanje določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, nadzorujejo kmetijski inšpektorji, v delu, ki se nanaša na gozd, pa gozdarski inšpektorji;
- določbe 4. člena tega zakona ter predpisov, izdanih na njegovi podlagi (kmetijska zemljišča je treba uporabljati v skladu z njihovim namenom ter preprečevati njihovo onesnaženje), nadzorujejo tudi inšpektorji za varstvo okolja in gradbeni inšpektorji v skladu s svojimi pristojnostmi.
- določbe sedmega odstavka 3.č člena (postavitev fotonapetostnih naprav na kmetijske objekte) nadzira inšpektor, pristojen za energijo.

K 29. členu:

Zaradi spremembe 3.f člena zakona se v 107. členu v tem delu črtajo tudi pooblastila kmetijski inšpekciji iz pete alineje točke A).

Zakon določa termin agrofotovoltaika, zato se ustrezno dopolnijo in popravijo določbe trinajste alineje, ki postane dvanajsta alineja.

Zakon uvaja pilotne projekte s področja agrofotovoltaike, zato se dodaja nova zadnja alineja, da imajo kmetijski inšpektorji pooblastilo nadzirati izvedbo pilotnih projektov iz 3.čč člena zakona. Zakon uvaja pilotne in raziskovalne projekte iz 3.eaa člena, zato se uvaja pravna podlaga za inšpekcijski nadzor nad izvedbo teh projektov.

Zaradi spremembe 3.f člena zakona se v tem delu črtajo tudi pristojnosti kmetijske inšpekcije (peta alineja točke B)).

Zaradi spremembe v 3.č členu, kjer se odpravlja napaka pri površinah v točkah g) in h) se ustrezno popravljajo tudi pristojnosti kmetijske inšpekcije v šestnajsti alineji, ki postane petnajsta alineja.

Zakon uvaja pilotne projekte s področja agrofotovoltaike, zato se dodaja nova zadnja alineja, da imajo kmetijski inšpektorji pristojnosti izreči ukrepe, če se pilotni projekti iz 3.čč člena tega zakona ne izvajajo v skladu z določbami tega zakona, v skrajnem primeru lahko naloži odstranitev agrofotovoltaike.

K 30. členu:

Zaradi spremembe v 3.č členu, kjer se odpravlja napaka pri površinah v točkah g) in h) se ustrezno popravljajo tudi kazenske določbe v 108. členu, in sicer v prvem odstavku v točki 1.

Črta se določba glede postavitve naprave za shranjevanje energije brez izvedbe ustreznih zaščitnih ukrepov za preprečitev onesnaženja okolja. Investitor mora kmetijsko zemljišče obdelovati kot dober gospodar, kar pomeni, da mora v vsakem primeru preprečevati kakršno koli onesnaževanje kmetijskih zemljišč in okolja. Zato dosedanja določba ni potrebna.

Spremeni se 1.b točka, ki postane 1.a točka, ki določa, da se kaznuje tudi postavitve agrofotovoltaike brez odločbe ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, ali v nasprotju z izdano odločbo.

Prav tako se črta določba 1.c točke, ki določa, da se kaznuje investitor, ki po odstranitvi fotonapetostne naprave na kmetijskem zemljišču ne vzpostavi prejšnjega stanja. Investitor mora kmetijsko zemljišče obdelovati kot dober gospodar, kar pomeni, da mora v vsakem primeru po odstranitvi fotonapetostne naprave vzpostaviti kmetijsko zemljišče in ga uporabljati kot dober gospodar.

Zaradi črtanja 7.a člena se ustrezno popravijo tudi kazenske določbe – črta se 3.a točka tega člena.

K 31. členu:

Člen določa, da se v primerih, ko za lokalno skupnost iz četrtega odstavka 3.e člena zakona območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč ob uveljavitvi tega zakona še niso določena v občinskem prostorskem načrtu, pobudnik pri pripravi pobude za pripravo državnega prostorskega načrta namesto tega upošteva predlog območij trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč iz strokovne podlage s področja kmetijstva iz 3.c člena tega zakona.

K 32. členu:

Člen določa prehodno obdobje glede odmere odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč. V postopkih, začelih pred uveljavitvijo tega zakona, se odmeri odškodnina po dosedanjih predpisih.

Uvaja se prehodno obdobje, in sicer od uveljavitve tega zakona do 31. decembra 2025. Za postopke začete v tem času tudi velja, da se odmeri višina odškodnine po dosedanjih predpisih. Od 1. januarja 2026 dalje se višina odškodnine odmeri v skladu s spremenjenim 3.g členom zakona.

K 33. členu:

Člen ureja prehodno obdobje uporabe 3.č člena od uveljavitve tega zakona do določitve območij trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč. V tem času se smiselno uporabljajo določbe 3.č člena.

Člen tudi predpisuje, da se morajo določbe občinskih prostorskih načrtov, pri katerih ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, do uveljavitve tega zakona še ni izdalo pozitivnega mnenja k predlogu občinskega prostorskega načrta, uskladiti z določbami spremenjenega 3.č člena zakona.

K 34. členu:

Člen uvaža pretvorbo tistih namakalnih sistemov, ki so v lasti pravnih oseb s področja kmetijstva, ki jih je ustanovila Republika Slovenija. Ti sistemi postanejo državni namakalni sistemi, lastnik državnega namakalnega sistema je tudi izvajalec državne javne službe na teh sistemih.

K 35. členu:

Lokalna skupnost mora ob prvem sprejetju sklepa o pripravi postopka prostorskega načrta po uveljavitvi tega zakona določiti območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč.

Za lokalno skupnost, ki ima ob uveljavitvi tega zakona v svojem občinskem prostorskem načrtu že določena območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč, določbe tega člena ne veljajo in ji ni treba določiti območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč po tem členu, čeprav je sprejela sklep o pripravi o začetku postopka priprave občinskega prostorskega načrta po uveljavitvi tega zakona.

Za lokalne skupnosti, ki so začele določati območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč pred prvo objavo strokovne podlage s področja kmetijstva, kot to določa prehodni 38. člen tega zakona, se za določitev trajno varovanih kmetijskih zemljišč in ostalih kmetijskih zemljišč uporabljajo dosednji predpisi.

K 36. členu:

Člen določa, da se postopki za izdajo soglasij za postavitev fotonapetostnih naprav iz 3.čc člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE), začeti pred uveljavitvijo tega zakona, končajo po dosedanjih predpisih.

Spremenjeni 25.a člen zakona se uporablja za državne ali lokalne prostorske ureditve, pri katerih se postopki pridobivanja zemljišč za namen gradnje še niso začeli.

K 37. členu:

Člen določa časovnico izdaje podzakonskih predpisov iz spremenjenih 3.čc in 3.eaa členov ter novega 3.čc člena zakona.

K 38. členu:

Prehodna določba ureja pripravo prve strokovne podlage s področja kmetijstva spremenjenega 3.c člena tega zakona. Prvo strokovno podlago s področja kmetijstva ministrstvo pripravi v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona. Podatki za pripravo strokovne podlage s področja kmetijstva se zajamejo deseti delovni dan po uveljavitvi tega zakona.

Če ni mogoče prevzeti digitalnega podatka o namenski rabi prostora za posamezno lokalno skupnost, se za pripravo strokovne podlage s področja kmetijstva na območju te lokalne skupnosti podatka o namenski rabi prostora ne uporabi.

Če za lokalno skupnost ob pripravi strokovne podlage s področja kmetijstva ni bilo digitalnega podatka o namenski rabi prostora, lokalna skupnost pri pripravi osnutka občinskega prostorskega načrta povzame podatke iz strokovne podlage s področja kmetijstva le za tista zemljišča, ki so po namenski rabi prostora kmetijska zemljišča.

K 39. členu:

Člen določa, da do izdaje novih predpisov prenehata veljati in se uporabljata:

- Pravilnik o vrstah začasnih ureditev za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 63/16), in
- Pravilnik o vsebini elaborata posegov na kmetijska zemljišča (Uradni list RS, št. 83/16).

K 40. členu:

Določa se, da se do sprejema podzakonskega predpisa iz petega odstavka 3.čč člena tega zakona glede izvedbe pilotnih projektov uporabljajo določbe 3.čc člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE).

K 41. členu:

Člen določa, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen

Ta zakon ureja varstvo kmetijskih zemljišč in njihovo upravljanje, tako da določa njihovo razvrstitev, rabo in obdelovanje, njihov promet in zakup, agrarne operacije in skupne pašnike.

Določbe tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za gozdove, če ni z zakonom drugače določeno.

1.b člen

Za doseganje ciljev iz prejšnjega člena Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) sprejme ukrepe kmetijske zemljiške politike.

Predmet ukrepov kmetijske zemljiške politike so kmetijska zemljišča iz drugega odstavka 2. člena tega zakona.

Sredstva za pripravo in izvajanje ukrepov kmetijske zemljiške politike se zagotavljajo iz:

- odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča;
- drugih sredstev iz proračuna Republike Slovenije;
- drugih virov.

Ukrepi kmetijske zemljiške politike so odpravljanje zaraščanja in izvedba agrarnih operacij.

Za izvajanje ukrepov iz prejšnjega odstavka je pristojna Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja. Za te ukrepe se glede upravičencev do sredstev uporabljajo določbe zakona, ki ureja kmetijstvo, glede postopka za izvajanje ukrepov pa določbe navedenega zakona, ki urejajo postopek za izvajanje ukrepov politike razvoja podeželja.

Ukrepe iz četrtega odstavka tega člena lahko izvaja tudi Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Sklad), poleg teh pa se za ukrep kmetijske zemljiške politike šteje tudi nakup kmetijskih zemljišč, ki ga izvaja Sklad. Sklad izvaja te ukrepe v skladu s potrjenim letnim programom dela. Sredstva iz tretjega odstavka tega člena, ki jih pridobi Sklad za izvajanje ukrepov iz tega odstavka, sodijo med sredstva, ki jih Sklad pridobiva za svoje delovanje v skladu z zakonom, ki ureja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

1.c člen

Za pripravo strokovnih podlag iz drugega odstavka 3.c člena tega zakona, elaborata iz osmega odstavka 3.c člena tega zakona, analiz iz petega in šestega odstavka 3.e člena tega zakona in za pripravo predlogov za uvedbo agrarnih operacij ter z agrarnimi operacijami povezanih elaboratov lahko organizacije iz 3.f člena tega zakona, izdelovalci in pripravljavci prostorskih aktov ter predlagatelji agrarnih operacij pridobivajo podatke iz uradnih zbirk podatkov, razen osebnih podatkov.

Predlagatelji agrarnih operacij lahko za pripravo predlogov za uvedbo agrarnih operacij ter z agrarnimi operacijami povezanih elaboratov poleg podatkov iz prejšnjega odstavka pridobivajo in nadalje obdelujejo tudi naslednje osebne podatke iz zemljiške knjige: osebno ime, naslov prebivališča in enotno matično številko občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO) lastnika ali zakupnika.

Za potrebe izdelave elaborata iz osmega odstavka 3.c člena tega zakona in analiz iz šestega odstavka 3.e člena tega zakona lahko izdelovalci in pripravljavci prostorskih aktov pridobivajo in uporabljajo podatke o identifikacijskih številkah kmetijskih gospodarstev v povezavi s pripadajočimi grafičnimi enotami rabe zemljišč kmetijskih gospodarstev iz registra kmetijskih gospodarstev, ki se vodi po zakonu, ki ureja kmetijstvo.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, organizacije iz 3.f člena tega zakona, izdelovalci in pripravljavci prostorskih aktov in predlagatelji agrarnih operacij lahko pridobivajo podatke o kmetijskih zemljiščih iz uradnih zbirk podatkov brezplačno.

Za namen spremljanja stanja prometa kmetijskih zemljišč, analiz, statistike in načrtovanja ukrepov kmetijske zemljiške politike ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pridobiva, uporablja in obdeluje podatke o kmetijskih in gozdnih zemljiščih, vključno z osebnimi podatki, iz evidence trga nepremičnin, ki jo upravlja in vodi Geodetska uprava Republike Slovenije, in sicer:

- osebno ime, naslov in enotno matično številko pogodbene stranke, ki je fizična oseba, ali ime oziroma firmo, sedež in matično številko pogodbene stranke, ki je pravna oseba, ter državljanstvo ali državo sedeža ter pravnoorganizacijsko obliko pogodbenih strank;
- datum sklenitve pravnega posla;
- vrsto pravnega posla;
- vrsto nepremičnine;
- identifikacijsko oznako parcel;
- podatke o nepremičninah, ki so predmet pravnih poslov;
- ceno in
- druge podatke, ki vplivajo na ceno.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, statistično obdelane podatke iz prejšnjega odstavka objavi v poročilih o stanju kmetijstva in kmetijskih zemljišč.

Podatki iz petega odstavka tega člena se vodijo še deset let, nato se arhivirajo v skladu z zakonom, ki ureja varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva.

3.a člen

Sklad na zahtevo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, sodeluje pri opravljanju nalog ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v postopkih prostorskega načrtovanja.

3.b člen

Ob upoštevanju državnega strateškega prostorskega akta vlada z uredbo določi območja za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo zaradi pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč, njihovega obsega, zaokroženosti, zagotavljanja pridelave hrane ali ohranjanja in razvoja podeželja ter ohranjanja krajine.

Območja iz prejšnjega odstavka predstavljajo potencialna območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

3.c člen

Predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določi glede na obseg in zaokroženost ob upoštevanju naslednjih pogojev:

- boniteta kmetijskih zemljišč v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin (v nadaljnjem besedilu: boniteta kmetijskih zemljišč), je višja od 35,
- nagib do 11 odstotkov,
- izvedene komasacije, osuševanje ali namakanje,
- razpoložljivost vodnih virov, primernih za namakanje,
- obstoj trajnih nasadov ali
- lokalne značilnosti kmetijske pridelave in rabe kmetijskih zemljišč.

Organizacija iz 3.f člena tega zakona za vsako lokalno skupnost na stroške ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, preveri izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka in pripravi strokovno podlago s področja kmetijstva (v nadaljnjem besedilu: strokovna podlaga), ki mora vsebovati ugotovitve o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega odstavka. Na zahtevo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, mora strokovna podlaga vsebovati ugotovitve o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega odstavka tudi za druga zemljišča, potencialno primerna za kmetijsko pridelavo.

V strokovni podlagi organizacija iz 3.f člena tega zakona na podlagi ugotovitev iz prejšnjega odstavka pripravi predlog območij:

- trajno varovanih kmetijskih zemljišč ob upoštevanju uredbe iz 3.b člena tega zakona in
- ostalih kmetijskih zemljišč.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, naroči izdelavo strokovnih podlag, ko je iz prostorskega informacijskega sistema v skladu z zakonom, ki ureja prostorsko načrtovanje,

razvidno, da je bil sprejet sklep o začetku postopka priprave prostorskega akta, iz katerega izhaja, da se s prostorskim aktom predlaga sprememba namenske rabe kmetijskih zemljišč, v skladu z zakonom, ki ureja prostorsko načrtovanje.

Organizacija iz 3.f člena tega zakona izdela strokovno podlago iz tega člena v roku največ treh mesecev od prejema naročila.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, na svoji spletni strani objavi predloge območij iz tretjega odstavka tega člena.

Lokalna skupnost mora pri pripravi osnutka prostorskega akta upoštevati podatke iz strokovne podlage in ob upoštevanju načel zakona, ki ureja prostorsko načrtovanje, načrtovati najprej na zemljiščih ne kmetijske namenske rabe. Če to ni mogoče, pa je treba, ob upoštevanju predloga območij trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč, najprej načrtovati na območju predloga ostalih kmetijskih zemljišč ter šele nato na območju predloga trajno varovanih kmetijskih zemljišč, pri tem pa se na teh območjih najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Lokalna skupnost mora osnutku prostorskega akta priložiti elaborat posegov na kmetijska zemljišča, iz katerega je razvidno, da so načrtovani posegi v prostor v skladu s prejšnjim odstavkom.

V prostorskem aktu lokalne skupnosti se določijo območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč.

Minister, pristojen za kmetijstvo, določi podrobnejšo vsebino strokovnih podlag iz drugega odstavka tega člena.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor, določi podrobnejšo vsebino elaborata iz osmega odstavka tega člena.

Minister, pristojen za kmetijstvo, določi podrobnejše pogoje iz prvega odstavka tega člena.

3.č člen

Lokalna skupnost lahko v prostorskem aktu lokalne skupnosti na območjih kmetijskih zemljišč dopusti gradnjo naslednjih objektov ali posegov v prostor:

- a) agrarne operacije, razen osuševanja;
- b) rekonstrukcije občinskih in državnih cest v skladu z zakonom, ki ureja ceste, in železniške proge v skladu z zakonom, ki ureja železnice. Dopustni so tudi objekti, ki jih pogojuje načrtovana rekonstrukcija ceste ali železnice (npr. nadkrita čakalnica na postajališču, kolesarske površine in površine za pešce, oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje, cestni silos, urbana oprema), ter objekti gospodarske javne infrastrukture, ki jih je na območju ceste ali železnice treba zgraditi ali prestaviti zaradi rekonstrukcije ceste ali železnice;
- c) začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s predpisom, ki ureja vrste začasnih ureditev za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- č) dostop do objekta, skladnega s prostorskim aktom, če gre za objekt, ki:
 - ga je dopustno graditi na kmetijskih zemljiščih,
 - ga je dopustno graditi na površinah posamične poselitve,
 - ga je dopustno graditi na vodnih in priobalnih zemljiščih;
- d) raziskovanje podzemnih voda, mineralnih surovin in geotermičnega energetskega vira;
- e) začasne objekte in začasne posege, in sicer za čas dogodka oziroma v času sezone:
 - oder z nadstreškom, sestavljen iz montažnih elementov,
 - cirkus, če so šotor in drugi objekti montažni,
 - začasna tribuna za gledalce na prostem,
 - za izvajanje zimskih športnih aktivnosti (npr. objekt na smučišču, ki se uporablja za obratovanje smučišča, prostor za nadzor obratovanja smučišč in priročno skladišče za vzdrževanje žičniških naprav, prostor za reševanje, razsvetljavo smučišča, naprave za zasneževanje smučišča, montažne vlečnice z nizko vodeno vrvjo);
- f) označevalne in usmeritvene table učnih poti, obrazložitvene table projektov, če se nanašajo na projekte, financirane iz javnih sredstev, usmeritvene table za potrebe kmetij in kmetijskih dogodkov;
- g) površine do vključno:

- 150 m² za začasno skladiščenje kmetijskih pridelkov, če gre za površino za začasno skladiščenje kmetijskih pridelkov neposredno na tleh, za obdobje, ki ni daljše od dvanajst mesecev in pri njem ne nastajajo izcedne vode,
 - 50 m² za predelavo rastlinskih odpadkov, ki nastajajo v kmetijstvu, če njihova predelava v kompost poteka na kraju njihovega nastanka in se iz njih nastali kompost uporabi na kmetijskih zemljiščih tega kmetijskega gospodarstva ter gre za eno površino na tem kmetijskem gospodarstvu;
- h) površine za predelavo rastlinskih odpadkov, ki nastajajo v kmetijstvu, če njihova predelava v kompost poteka na kraju njihovega nastanka in se iz njih nastali kompost uporabi na kmetijskih zemljiščih tega kmetijskega gospodarstva ter gre za površino, večjo od 50 m², vendar ne večjo od 150 m². Na kmetijskem gospodarstvu so lahko največ tri take površine, ki morajo biti utrjene in za tekočine neprepustne. Na kmetijah, ki imajo površino pod hmeljem večjo od 15 ha, pa se število površin za kompostiranje poveča sorazmerno glede na površino kmetije pod hmeljem. Zagotovljena morata biti zajem izcedne in padavinske vode iz teh površin ter njihova ponovna uporaba v procesu kompostiranja, kot je to določeno za tekoča organska gnojila v skladu s predpisom, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov;
- i) objekte, ki so po predpisih o določitvi klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov uvrščeni v skupine:
- stavbe za rastlinsko pridelavo tlorisne površine do vključno 150 m²,
 - stavbe za rejo živali, in sicer le čebelnjak kot lesen enoetažni pritlični objekt na točkovnih temeljih, namenjen gojenju čebel, tlorisne površine do vključno 40 m², staja kot lesen enoetažni pritlični objekt na točkovnih temeljih, namenjen zavetju rejnih živali na paši, tlorisne površine do vključno 100 m², ter pastirski stan tlorisne površine do vključno 100 m²,
 - stavbe za skladiščenje pridelka, razen kleti, vinske kleti in zidanice, tlorisne površine do vključno 150 m²,
 - druge nestanovanjske kmetijske stavbe tlorisne površine do vključno 150 m²,
 - rezervoarji, silosi in skladiščne stavbe, in sicer le skladiščne stavbe za skladiščenje lesnih goriv tlorisne površine do vključno 150 m²,
 - daljinski cevovodi, daljinska (hrbtenična) komunikacijska omrežja in daljinski (prenosni) elektroenergetski vodi s pripadajočimi objekti in priključki nanje,
 - lokalni cevovodi, lokalni (distribucijski) elektroenergetski vodi in lokalna (dostopovna) komunikacijska omrežja s pripadajočimi objekti in priključki nanje, razen toplotne in kotlovnice,
 - kulturna dediščina, ki se ne uporablja za druge namene, in sicer le spominska obeležja, skupaj s funkcionalnim zemljiščem, površine do vključno 10 m²,
 - stavbe za opravljanje verskih obredov tlorisne površine do vključno 10 m²,
 - pristanišča in plovne poti, in sicer le vstopno-izstopna mesta oziroma privezni pomoli površine do vključno 30 m²,
 - jezovi, vodne pregrade in drugi vodni objekti, in sicer le zadrževalniki za akumulacijo vode za namakanje kmetijskih zemljišč ter vkopani zadrževalniki in podobni objekti za akumulacijo vode, namenjeni namakanju kmetijskih zemljišč in drugi kmetijski rabi,
 - drugi gradbeni inženirski objekti za šport, rekreacijo in prosti čas, in sicer le opazovalnica kot netemeljena lesena konstrukcija do 10 m² (npr. ptičja opazovalnica),
 - drugi kmetijski gradbeni inženirski objekti, razen ribogojnice, in sicer koritasti silos, gnojišča, napajalna korita, krmišča in hlevski izpusti, zbiralnik gnojnice in gnojevke prostornine do vključno 1.000 m³, če so ti zgrajeni v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, ter visoke preže kot opazovalnica kot netemeljena lesena konstrukcija do 10 m² (npr. lovska preža),
 - elektrarne in drugi energetske objekti, in sicer le naprave, ki proizvajajo električno energijo z izrabo vetrne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje (v nadaljnjem besedilu: vetrne proizvodne naprave), ki ne presegajo tlorisne površine 150 m², če gre za kmetijsko zemljišče z boniteto do vključno 35 točk,
 - merilna mesta za opazovanje naravnih pojavov, naravnih virov in stanja okolja,
 - elektrarne in drugi energetske objekti, in sicer le naprave, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje (v nadaljnjem besedilu: fotonapetostne naprave), na način, da ne vpliva na obseg kmetijske proizvodnje oziroma se pridelovalni

potencial in kakovost kmetijskih zemljišč izboljša, ob upoštevanju pogojev iz 3.čc člena tega zakona;

- j) objekte, namenjeni zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa, površine do največ 40 m²;
- k) objekte za varnost plovbe v skladu s predpisi, ki urejajo pomorstvo, in v skladu s predpisi, ki urejajo varnost plovbe po celinskih vodah.

Lokalna skupnost lahko v prostorskem aktu lokalne skupnosti za gradnjo objektov iz točk g) in h) prejšnjega odstavka ter prve, druge, tretje, četrte, pete in trinajste alineje točke i) prejšnjega odstavka, ki so v skladu s predpisom, ki ureja razvrščanje objektov, nezahtevni objekti, predpiše strožje pogoje, kot so določeni v prvem odstavku 3.ča člena tega zakona glede zahtevanih površin kmetijskih zemljišč, ki jih mora izpolnjevati investitor, da lahko gradi na kmetijskem zemljišču.

Poleg pogojev iz prejšnjega odstavka lahko lokalna skupnost v prostorskem aktu lokalne skupnosti za gradnjo objektov ali posegov v prostor iz prvega odstavka tega člena, razen začasnih ureditev za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, predpiše dodatne prostorske izvedbene pogoje glede gradnje objektov ali posegov v prostor in pogoje, ki jih mora za gradnjo na kmetijskem zemljišču izpolnjevati investitor.

Na območjih trajno varovanih kmetijskih zemljišč ni dopustno vzpostavljati območij za omilitvene in izravnalne ukrepe v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave.

Ne glede na prejšnji odstavek se na območju trajno varovanih kmetijskih zemljišč lahko izjemoma vzpostavljajo območja za omilitvene in izravnalne ukrepe v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave, ki so povezani z obstoječimi ali načrtovanimi prostorskimi ureditvami državnega pomena s področja obnovljivih virov energije, s področja cestne in železniške infrastrukture iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona, ali za potrebe izvedbe agromelioracij na komasacijskih območjih, če jih ni mogoče umestiti na druga zemljišča.

Objekti iz točk g) in h) prvega odstavka tega člena ter prve, druge, tretje, četrte, pete in trinajste alineje točke i) prvega odstavka tega člena se lahko uporabljajo le v kmetijske namene.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za obrambo, podrobneje določi vrste začasnih ureditev za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami iz točke c) prvega odstavka tega člena.

3.čb člen

Na območju kmetijskih zemljišč je dopustno postaviti pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo (npr. brajda, klopotec, žična opora, opora za mrežo proti toči, opora za mrežo proti ptičem, obora, ograja za pašo živine, ograja in opora za trajne nasade, ograja za zaščito kmetijskih pridelkov, zaščitna mreža, premični tunel, premični objekti za rejo živali v leseni izvedbi, premična zavetišča za rejne živali na prostem, rastlinjaki, ki so kot celota dani na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, ter je način pridelave neposredno vezan na kmetijsko zemljišče).

Pomožna kmetijsko-gozdarska oprema iz tega člena se lahko uporablja le v kmetijske namene.

3.čc člen

Postavitev fotonapetostnih naprav iz šestnajste alineje točke i) prvega odstavka 3.č člena tega zakona je dopustna na kmetijskem zemljišču, ki je glede na evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč uvrščeno med:

- kmetijsko zemljišče v zaraščanju, pri čemer je treba pred postavitvijo na njem prijaviti spremembo dejanske rabe v trajni travnik, ne glede na višino bonitete kmetijskega zemljišča, ali trajni travnik z boniteto kmetijskega zemljišča do vključno 35 točk.

Konstrukcija fotonapetostne naprave mora predvsem:

- imeti točkovne temelje ter
- omogočati obdelovanje zemljišča s kmetijskimi stroji, orodji in mehanizacijo, potrebnimi za obdelavo trajnega travnika.

Temelji fotonapetostne naprave ne smejo presegati šest odstotkov celotne površine kmetijskega zemljišča, ki jo zaseda ta naprava.

Naprava za shranjevanje energije se mora postaviti tako, da ne ovira ali čim manj ovira kmetijsko rabo zemljišča (npr. ob robu kmetijskega zemljišča ali ob obstoječi cestni povezavi).

Naprava za shranjevanje energije se lahko postavi pod pogojem, da se izvedejo zaščitni ukrepi za preprečitev onesnaženja okolja, do katerega bi lahko prišlo zaradi njene postavitve ali delovanja, glede na uporabljeno tehnologijo (zlasti zaradi morebitnega uhajanja okolju škodljivih snovi, če jih ta naprava vsebuje).

Če se fotonapetostna naprava postavlja na kmetijskih zemljiščih, na katerih se izvajajo ali je predvideno izvajanje agrarnih operacij, morajo biti naprave postavljene tako, da ne ovirajo izvedbe agrarnih operacij.

Za fotonapetostne naprave se ne uporablja 42. člen tega zakona o možnosti odreditve odstranitve objektov, ki ovirajo izvedbo agrarnih operacij.

Ne glede na določbe prvega in tretjega odstavka tega člena je za namen izvedbe pilotnih projektov, katerih naročnik je ministrstvo, pristojno za energijo, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, oziroma ministrstvo, pristojno za znanost in inovacije, ter katerih namen je preučevanje možnosti za sočasno proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije in kmetijsko pridelavo ter zagotavljanje strokovnih podlag za pripravo predpisov, postavitvev in delovanje fotonapetostnih naprav dopustna na vseh kmetijskih zemljiščih, in sicer tudi, če v skladu z zakonom, ki ureja prostorsko načrtovanje, spremljajoča energetska dejavnost ni načrtovana v prostorskem aktu. Ministrstvo, ki je naročnik pilotnega projekta, seznani ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, z nameravanim projektom ob njegovi pripravi, ga seznani s potekom projekta ter mu predloži vse ugotovitve in podatke, ki izhajajo iz izvajanja projekta.

Pogoj za postavitvev fotonapetostne naprave je soglasje ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. Za pridobitev soglasja mora investitor na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, posredovati vlogo za izdajo soglasja, ki mora vsebovati elaborat, iz katerega je razvidno izpolnjevanje pogojev iz prvega do petega odstavka tega člena. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, z odločbo ugotovi, ali so izpolnjeni pogoji od prvega do petega odstavka tega člena. Ministrstvo izda odločbo v 45 dneh od prejema popolne vloge, sicer se šteje, da je soglasje dano. Za datum izdaje odločbe se šteje datum, ko je odločba odpremljena. Ta odstavek se ne uporablja za postavitvev fotonapetostne naprave za namen pilotnega projekta iz prejšnjega odstavka.

Po odstranitvi fotonapetostne naprave se na kmetijskem zemljišču vzpostavi prejšnje stanje.

Ne glede na prvi odstavek tega člena je postavitvev fotonapetostnih naprav iz šestnajste alineje točke i) prvega odstavka 3.č člena tega zakona dopustna na kmetijskem zemljišču, ki je glede na evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč uvrščeno med njive ali trajni nasad, pod pogoji določenimi v pravilniku iz tega odstavka. Minister, pristojen za energijo, v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo, predpiše podrobnejša pravila za postavitvev in delovanje fotonapetostnih naprav na kmetijskih zemljiščih iz tega odstavka.

3.d člen

Območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč se ne smejo spreminjati najmanj deset let od uveljavitve prostorskega akta lokalne skupnosti, s katerim so bila ta območja določena.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko na območju trajno varovanih kmetijskih zemljišč v prostorskih aktih lokalnih skupnosti s spremembo kmetijske namenske rabe pred iztekom roka iz prejšnjega odstavka načrtujejo:

- objekti cestne infrastrukture lokalnega pomena, nujno potrebni zaradi navezave na cestno infrastrukturo iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona,
- preselitve kmetijskih gospodarstev delno ali v celoti, ki so povezane z načrtovanjem cestne infrastrukture iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona, in
- objekti vodne infrastrukture in vodne ureditve, nujno potrebne zaradi varstva pred škodljivim delovanjem voda, in objekti vodne infrastrukture in vodne ureditve lokalnega pomena, nujno potrebne zaradi prostorskih ureditev državnega pomena iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona.

Lokalna skupnost mora ureditve iz prejšnjega odstavka načrtovati najprej na zemljiščih nekmetijske namenske rabe. Če to ni mogoče, jih je treba najprej načrtovati na območju ostalih kmetijskih zemljišč ter šele nato na območju trajno varovanih kmetijskih zemljišč, pri tem pa se na teh območjih najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Območja ostalih kmetijskih zemljišč se lahko spreminjajo v postopku prostorskega načrtovanja lokalnih skupnosti tudi pred iztekom roka iz prvega odstavka tega člena. Pri tem se morajo upoštevati načela zakona, ki ureja prostorsko načrtovanje, in načrtovati najprej na zemljiščih nekmetijske namenske rabe. Če to ni mogoče, pa je treba najprej načrtovati na območju ostalih kmetijskih zemljišč nižjih bonitet.

Lokalna skupnost mora osnutku prostorskega akta iz tega člena priložiti elaborat posegov na kmetijska zemljišča, iz katerega je razvidno, da se načrtujejo posegi v prostor v skladu s tretjim odstavkom tega člena ali prejšnjim odstavkom.

Po izteku roka iz prvega odstavka tega člena se lahko sprememba območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč in območij ostalih kmetijskih zemljišč izvede po postopku iz 3.c člena tega zakona, pri čemer organizacija iz 3.f člena tega zakona preveri podatke iz strokovne podlage.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor, določi podrobnejšo vsebino elaborata iz petega odstavka tega člena.

3.e člen

Ne glede na določbe prvega odstavka prejšnjega člena se lahko na območjih trajno varovanih kmetijskih zemljišč pred iztekom roka iz prvega odstavka prejšnjega člena načrtujejo širitve območij obstoječih prostorskih ureditev državnega pomena.

Ne glede na določbe prvega odstavka prejšnjega člena se lahko na območjih trajno varovanih kmetijskih zemljišč pred iztekom roka iz prvega odstavka prejšnjega člena načrtujejo nove prostorske ureditve državnega pomena s področij:

- a) cestne infrastrukture;
- b) železniške infrastrukture;
- c) energetske infrastrukture za oskrbo z električno energijo, in sicer:
 - hidroelektrarne, vrtine za pridobivanje geotermalne energije, elektroenergetske vode, plinovode, vročevode in naftovode ter priključke nanje;
 - vetrne proizvodne naprave na območju kmetijskih zemljišč z boniteto do vključno

40;

- č) vodne infrastrukture in vodne ureditve;
- d) obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- e) zračnega prometa, in sicer radionavigacijske naprave za zračni promet.

Prostorske ureditve državnega pomena iz prvega in drugega odstavka tega člena se umeščajo najprej na zemljišča nekmetijske namenske rabe. Če to ni mogoče, se ob upoštevanju območij trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč prostorske ureditve državnega pomena umeščajo najprej na območja ostalih kmetijskih zemljišč ter šele nato na območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč, pri tem pa se na teh območjih najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet. Hkrati je treba v čim večji meri upoštevati obstoječa omrežja prometne in gospodarske javne infrastrukture ter načrtovati racionalno in tako, da se v čim večji meri ohranjajo kmetijska zemljišča in njihova zaokroženost.

Pobudnik v skladu z zakonom, ki ureja umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (v nadaljnjem besedilu: pobudnik), mora pri pripravi pobude za pripravo državnega prostorskega načrta upoštevati območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč za tiste lokalne skupnosti, katerih območje naj bi bilo zajeto v območje načrta.

Če se prostorska ureditev državnega pomena načrtuje na območjih trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč, izdelovalec prostorskega akta za pripravo študije variant, ki jo določajo predpisi s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, izdela analizo posegov na kmetijska zemljišča, ki vsebuje:

- obseg posega posamezne variante glede na boniteto kmetijskih zemljišč;
- obseg posega posamezne variante na območje izvedenih agrarnih operacij;
- način poseganja na zaokrožena območja kmetijskih zemljišč.

V fazi izdelave osnutka državnega prostorskega načrta se za izbrano varianto izdela analiza posegov na kmetijska zemljišča, ki vsebuje obseg posega prostorskih ureditev na grafične enote rabe zemljišč kmetijskih gospodarstev za posamezna kmetijska gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

Ne glede na določbo 3.ec člena tega zakona za prostorske ureditve iz druge alineje točke c) drugega odstavka tega člena ni treba izvesti ukrepov iz 3.ec člena tega zakona.

3.eaa člen

Ne glede na tretji odstavek 3.eb člena tega zakona ukrepov iz 3.eb člena tega zakona ni treba izvesti tudi, če gre za spremembo namenske rabe kmetijskega zemljišča v naslednjih primerih:

- za potrebe postavitve fotonapetostne naprave na območju kmetijskih zemljišč z boniteto do vključno 20 točk ali
- za potrebe postavitve vetrne proizvodne naprave na območju kmetijskih zemljišč z boniteto do vključno 40 točk.

3.ea člen

Lokalna skupnost lahko, če to ni v nasprotju s strateškimi usmeritvami prostorskega razvoja lokalne skupnosti, z občinskim podrobnim prostorskim načrtom v skladu z zakonom, ki ureja prostorsko načrtovanje (v nadaljnjem besedilu: OPPN), na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe načrtuje naslednje kmetijske objekte, ki so neposredno namenjeni kmetijski dejavnosti:

- a) stavbe za rastlinsko pridelavo, če je način pridelave neposredno vezan na kmetijsko zemljišče;
- b) stavbe za rejo živali (perutninske farme, hlevi, svinjaki, staje, kobilarne in podobne stavbe za rejo živali), vključno z objekti za skladiščenje gnoja in gnojevke, razen objektov, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje po predpisu, ki ureja vrste posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje;
- c) stavbe za spravilo pridelka (kmetijski silosi, kašče, kleti, seniki, skednji, kozolci, koruznjaki in podobne stavbe za spravilo pridelka, razen vinskih kleti in zidanic) in stavbe za predelavo lastnih kmetijskih pridelkov (sirarne, sušilnice sadja ipd.);
- č) druge nestanovanjske kmetijske stavbe (stavbe za shranjevanje kmetijskih strojev, orodja in mehanizacije).

Objekti iz tega člena se najprej načrtujejo v bližini obstoječe lokacije kmetijskega gospodarstva oziroma zadruga, registrirane za dejavnost kmetijstva, če pa to ni mogoče, pa se jih prednostno načrtujejo na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Za načrtovanje objektov po tem členu mora lokalna skupnost osnutku OPPN priložiti elaborat, iz katerega je razvidno, da se objekti iz tega člena načrtujejo v skladu s prejšnjim odstavkom.

V postopek priprave OPPN iz tega člena so lahko vključene le pobude subjektov, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- a) v primeru kmetije po zakonu, ki ureja kmetijstvo, mora biti nosilec te kmetije obvezno ali prostovoljno pokojninsko in invalidsko zavarovan kot kmet v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- b) v primeru kmetijskega gospodarstva po zakonu, ki ureja kmetijstvo, organiziranega kot samostojni podjetnik ali pravna oseba, mora to kmetijsko gospodarstvo v letu pred vložitvijo pobude iz petega odstavka tega člena z opravljanjem kmetijske dejavnosti doseči najmanj 60 odstotkov svojega letnega prihodka, pri čemer mora biti ta prihodek večji od 30.000 eurov;
- c) v primeru zadruga, registrirane za dejavnost kmetijstva, mora zadruga v letu pred vložitvijo vloge iz petega odstavka tega člena z opravljanjem kmetijske dejavnosti doseči najmanj 50.000 eurov svojega letnega prihodka;
- č) v primeru agrarne skupnosti, registrirane v skladu z Zakonom o agrarnih skupnostih (Uradni list RS, št. 74/15), mora agrarna skupnost imeti v lasti najmanj 20 ha kmetijskih zemljišč.

Pobuda iz prejšnjega odstavka se vloži na lokalno skupnost.

Ne glede na določbe zakona, ki ureja prostorsko načrtovanje, lokalna skupnost s sklepom o začetku priprave OPPN ugotovi tudi izpolnjevanje pogojev iz točke a), točke b), točke c) oziroma iz točke č) četrtega odstavka tega člena.

Če se objekti po tem členu načrtujejo na kmetijskem zemljišču v lasti Republike Slovenije, mora z načrtovanimi objekti soglašati upravljavec kmetijskega zemljišča, ki je v lasti Republike Slovenije.

Za potrebe odmere komunalnega prispevka se zemljišča v območju OPPN iz tega člena štejejo za stavbna zemljišča.

Ne glede na prvi odstavek tega člena se z OPPN lahko načrtuje preselitev kmetijskih gospodarstev v celoti, pri čemer se sme ne glede na zakon, ki ureja graditev objektov,

dovoljenje za gradnjo stanovanjskega objekta izdati šele po pridobitvi uporabnega dovoljenja za kmetijske objekte iz prvega odstavka tega člena.

Kmetijski objekti iz prvega odstavka tega člena se lahko uporabljajo le v kmetijske namene.

Ne glede na zakon, ki ureja prostorsko načrtovanje, se prostorski akt lokalne skupnosti, ki določa namensko rabo prostora, z uveljavitvijo OPPN iz tega člena nadomešča z OPPN v delu, ki ga določa OPPN. Lokalna skupnost ob prvi spremembi prostorskega akta lokalne skupnosti spremembe, ki so nastale z uveljavitvijo OPPN, vnese v prostorski akt lokalne skupnosti po postopku, kot to določa zakon, ki ureja prostorsko načrtovanje.

3.eb člen

Če lokalna skupnost načrtuje spremembo namenske rabe kmetijskih zemljišč v stavbna zemljišča in območja mineralnih surovin na območju lokalne skupnosti oziroma posameznega naselja, kjer proste površine, primerne za zgostitve, prenovo ali spremembo rabe, še niso izkoriščene, se sprememba namenske rabe kmetijskega zemljišča lahko dopusti kot prerazporeditev namenske rabe stavbnih zemljišč v kmetijska zemljišča ob izpolnjevanju pogoja primerljive površine in kakovosti kmetijskih zemljišč, na katerih se načrtuje sprememba namenske rabe.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko izjemoma dopusti sprememba namenske rabe kmetijskih zemljišč, če se:

- a) vzpostavijo nadomestna kmetijska zemljišča, ki bodo po površini in kakovosti primerljiva s kmetijskimi zemljišči, na katerih se načrtuje sprememba namenske rabe, in se ta zemljišča trenutno ne morejo uporabljati za kmetijske namene, oziroma
- b) izboljša pridelovalni potencial obstoječih kmetijskih zemljišč na način, da se z dvigom pridelovalnega potenciala obstoječih kmetijskih zemljišč nadomesti izguba pridelovalnega potenciala na kmetijskih zemljiščih, na katerih se načrtuje sprememba namenske rabe, ob upoštevanju naslednjih pogojev:
 - boniteta kmetijskega zemljišča ne sme presegati 50 točk in
 - boniteta kmetijskega zemljišča se mora izboljšati za najmanj 20 točk.

Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena ukrepov ni treba izvesti, če gre za spremembo namenske rabe kmetijskega zemljišča, v naslednjih primerih:

- za določitev stavbnega zemljišča legalno zgrajenega objekta;
- za površino z nestanovanjskimi kmetijskimi stavbami in drugimi kmetijskimi gradbenimi inženirskimi objekti;
- za potrebe širitve ali preselitve kmetijskega gospodarstva, ki izkazuje razvojni potencial, ali
- za določitev stavbnega zemljišča za objekte s področja zaščite in reševanja.

Za primernost oziroma izvedljivost ukrepov iz drugega odstavka tega člena agronom, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč, izdela elaborat, iz katerega mora biti razvidno:

- lokacija zemljišč (parcelne številke in katastrske občine), na katerih se bo izvedel posamezni ukrep iz drugega odstavka tega člena;
- površina zemljišč, ki je predmet izvedbe ukrepov iz drugega odstavka tega člena;
- pogoji, ki jih je treba upoštevati pri izvedbi posameznega ukrepa iz drugega odstavka tega člena;
- način izvedbe ukrepov iz drugega odstavka tega člena in
- soglasja lastnikov zemljišč, na katerih se bodo izvajali ukrepi iz drugega odstavka tega člena; ta soglasja veljajo do zaključka izvedbe ukrepov iz drugega odstavka tega člena oziroma največ deset let od sprejema prostorskega akta lokalne skupnosti.

Elaborat iz prejšnjega odstavka mora biti izdelan najpozneje do oddaje vloge za pridobitev mnenja na predlog prostorskega akta lokalne skupnosti.

Pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja za investicijo, za katero so predvideni ukrepi iz drugega odstavka tega člena, je soglasje ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. Za pridobitev soglasja mora investitor na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, posredovati elaborat ravnanja z rodovitnim delom tal, ki ga pripravi agronom, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč. Iz elaborata mora biti razvidno, na katerih zemljiščih se bodo izvedli ukrepi iz drugega odstavka tega člena in za katera zemljišča se ne bo plačalo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč iz 3.g člena tega zakona. Elaborat je sestavni del soglasja ministrstva, pristojnega za kmetijstvo.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pri pristojnih organih preveri skladnost soglasij lastnikov zemljišč iz pete alineje četrtega odstavka tega člena z lastniškim stanjem v zemljiški knjigi.

Pogoj za pridobitev uporabnega dovoljenja za investicijo, za katero so predvideni ukrepi iz drugega odstavka tega člena, je izjava agronoma, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč, o ustreznosti izvedenih del ukrepov iz drugega odstavka tega člena. Po potrditvi agronoma, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč, mora investitor izdelati elaborat spremembe bonitete zemljišč v skladu z zakonom, ki ureja kataster nepremičnin.

Ukrepi iz tega člena se določijo v prostorskih izvedbenih pogojih prostorskega akta lokalne skupnosti.

3.f člen

Strokovne podlage iz 3.c člena tega zakona izdelajo organizacije, ki izpolnjujejo predpisane tehnične, strokovne in organizacijske pogoje in jih ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, izbere v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje. Seznam organizacij ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, objavi na svoji spletni strani.

Minister, pristojen za kmetijstvo, določi tehnične, strokovne in organizacijske pogoje iz prejšnjega odstavka

3.g člen

Investitor, ki vloži vlogo za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta, katerega tlorisna površina ali del tlorisne površine leži na kmetijskem zemljišču (v nadaljnjem besedilu: tlorisna površina kmetijske rabe) in ima zemljiška parcela, na kateri leži tlorisna površina kmetijske rabe, v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, boniteto zemljišča več kot 35, mora plačati odškodnino zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča (v nadaljnjem besedilu: odškodnina zaradi spremembe namembnosti).

Za tlorisno površino iz prejšnjega odstavka se šteje površina objekta na stiku z zemljiščem v skladu s predpisom, ki ureja podrobnejšo vsebino dokumentacije in obrazce, povezane z graditvijo objektov.

Za kmetijsko zemljišče iz prvega odstavka tega člena se šteje zemljišče, ki je po dejanski rabi, kot je razvidna iz projektne dokumentacije, njiva in vrt, travniška površina, trajni nasad in druga kmetijska površina.

Poleg sestavin, ki jih določa predpis, ki ureja podrobnejšo vsebino dokumentacije in obrazce, povezane z graditvijo objektov, mora dokumentacija za objekte, za katere je določena obveznost plačila odškodnine zaradi spremembe namembnosti, vsebovati tudi podatek o vrsti in površini dejanske rabe, na kateri leži tlorisna površina objekta, pri čemer se dejanska raba povzame iz evidence dejanske rabe v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti se izračuna po naslednji enačbi:

$$\begin{aligned} &\text{odškodnina zaradi spremembe namembnosti} \\ &= \text{tlorisna površina kmetijske rabe} \times A, \end{aligned}$$

pri čemer se faktor A določi glede na boniteto zemljišča, na katerem leži tloris objekta, se vodi v zemljiškem katastru ter znaša:

- a) za gradnjo parkirišč in drugih ureditev v sklopu zunanje ureditve stavbe (pripadajoč objekt), skupne površine več kot 300 m², ter gradnjo objektov, ki so po predpisih o določitvi klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov uvrščeni v skupino objekti prometne infrastrukture in skupino drugi gradbeni inženirski objekti:
 - boniteta zemljišča od 35 do 50: 0,5 eura,
 - boniteta zemljišča od 51 do 60: 1 euro,
 - boniteta zemljišča od 61 do 75: 3 eure,
 - boniteta zemljišča od 76 do 100: 5 eurov;
- b) za gradnjo drugih objektov:
 - boniteta zemljišča od 35 do 50: 2 eura,
 - boniteta zemljišča od 51 do 60: 4 eure,
 - boniteta zemljišča od 61 do 75: 12 eurov,
 - boniteta zemljišča od 76 do 100: 20 eurov.

Če tloris objekta leži na parcelah različnih bonitet, se za vsak del tlorisa kmetijske rabe upošteva pripadajoča boniteta.

Če tloris objekta leži na parceli, ki ima poleg bonitete večje od 35 tudi boniteto nič, se za izračun odškodnine zaradi spremembe namembnosti upošteva boniteta večja od 35.

Če tloris objekta, za katerega je vložena vloga za izdajo dovoljenja za gradnjo, leži na zemljiški parceli, za katero je bila delno ali v celoti plačana odškodnina zaradi spremembe namembnosti odmerjena po prejšnjih predpisih, se za površino tlorisa objekta, ki leži na tej parceli, odškodnina zaradi spremembe namembnosti ne odmeri.

Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se odškodnina zaradi spremembe namembnosti ne odmeri v postopkih izdaje dovoljenj za gradnjo, ki se nanašajo na:

- rekonstrukcijo ali odstranitev objektov v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;
- gradnjo nezahtevnih objektov v skladu s predpisom, ki ureja razvrščanje objektov;
- spremembo namembnosti objektov v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;
- prizidavo objektov v vertikalni smeri v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;
- gradnjo kmetijskih objektov, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo določitev klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov, uvrščeni v skupino nestanovanjskih kmetijskih stavb;
- gradnjo objektov, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo določitev klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov, uvrščeni v stavbe za predelavo kmetijskih proizvodov, če gre za predelavo lastnih surovin, pridelanih na kmetijskem gospodarstvu, in se predelava opravlja v okviru registrirane dopolnilne dejavnosti na kmetiji ali predelavo opravlja samostojni podjetnik posameznik oziroma pravna oseba, če izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 23. člena tega zakona;
- gradnjo gradbenih inženirskih objektov, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo določitev klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov, uvrščeni v skupino cevovodov, komunikacijskih omrežij in elektroenergetskih vodov;
- gradnjo akumulacij, pri katerih je celotna prostornina akumulacije namenjena namakanju kmetijskih zemljišč;
- gradnjo drugih kmetijskih gradbenih inženirskih objektov, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo določitev klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov, uvrščeni v skupino drugi kmetijski gradbeni inženirski objekti.

3.h člen

Odškodnino zaradi spremembe namembnosti odmeri v upravnem postopku organ, pristojen za izdajo dovoljenj za gradnjo, ki hkrati nadzoruje pobiranje, vplačevanje in evidentiranje obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, po uradni dolžnosti, in sicer po prejemu vloge iz prvega odstavka prejšnjega člena. Za reševanje pritožb v zadevah odmere odškodnine zaradi spremembe namembnosti je na drugi stopnji pristojno ministrstvo, pristojno za graditev.

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti je namenski prihodek državnega proračuna Republike Slovenije in se nakazuje na podračun javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov. Sredstva, zbrana iz odškodnin zaradi spremembe namembnosti, se namenijo za financiranje priprave in izvedbe ukrepov kmetijske zemljiške politike iz četrtega in šestega odstavka 1.b člena tega zakona, del iz 1.ba člena tega zakona, izdelave strokovnih podlag iz 3.c člena tega zakona ter drugih strokovnih podlag s področja kmetijske zemljiške politike in varstva kmetijskih zemljišč.

Plačilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti je eden od pogojev za izdajo dovoljenja za gradnjo v skladu z zakonom, ki ureja gradnjo objektov.

Organ iz prvega odstavka tega člena za namen spremljanja terjatev, obveznosti in vplačil iz naslova odškodnin vzpostavi in vodi evidenco, ki vsebuje naslednje podatke: številko odločbe o odmeri odškodnine zaradi spremembe namembnosti, osebno ime in naslov oziroma firmo in naslov investitorja, parcelno številko in katastrsko občino zemljiške parcele, na katero se odškodnina zaradi spremembe namembnosti nanaša, ter znesek in datum vplačila oziroma vračila.

Če investitor, ki je plačal odškodnino zaradi spremembe namembnosti, ne dobi pravnomočnega dovoljenja za gradnjo oziroma ne začne z gradnjo objekta, za katerega je

odškodnina zaradi spremembe namembnosti plačana, ima pravico v enem letu od pravnomočnosti odločbe o zavrnitvi dovoljenja za gradnjo ali pravnomočnosti sklepa o ustavitvi postopka oziroma po izteku veljavnosti dovoljenja za gradnjo zahtevati njeno vračilo.

O vračilu odškodnine zaradi spremembe namembnosti po tem členu in napačno plačanih ali preplačanih odškodninah odloča v upravnem postopku organ iz prvega odstavka tega člena na zahtevo investitorja ali po uradni dolžnosti. Kritje za vračilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti se zagotavlja iz namenskih sredstev državnega proračuna Republike Slovenije.

7.a člen

Fotonapetostne naprave in vetrne proizvodne naprave, ki se postavijo na kmetijskem zemljišču, je dovoljeno čistiti samo z vodo.

25.a člen

Lastnik kmetijskega zemljišča, ki je kmetijsko zemljišče prodal za potrebe izvedbe prostorskih ureditev državnega pomena ali je bil iz tega namena razlaščen v skladu z zakonom, ki ureja prostor, lahko v desetih letih od prodaje ali razlastitve kupi ali zakupi kmetijsko zemljišče na območju občine ali sosednje občine, v kateri leži kmetijsko zemljišče, ki ga je prodal za potrebe izvedbe prostorskih ureditev državnega pomena ali je bil iz tega namena razlaščen v skladu z zakonom, ki ureja prostor, vendar največ do površine, prodane ali razlaščene po tem členu.

Pristojna upravna enota izda odločbo, da odobritev pravnega posla iz tega člena ni potrebna. Lastnik kmetijskega zemljišča, ki je prodal ali bil razlaščen po prejšnjem odstavku, pristojni upravni enoti priloži prodajno pogodbo ali odločbo o razlastitvi zaradi dokazovanja izpolnjevanja pogojev iz tega člena.

Zaradi spremljanja skupne površine kupljenih kmetijskih zemljišč in zakupljenih površin kmetijskih zemljišč po posameznem lastniku pristojna upravna enota vodi seznam nakupov in zakupov zemljišč na območju te upravne enote (v nadaljnjem besedilu: seznam). Seznam vsebuje naslednje podatke posameznika, ki je upravičen kupiti kmetijsko zemljišče ali zakupiti kmetijsko zemljišče pod pogoji iz tega člena:

- ime in priimek ali naziv pravne osebe;
- rojstni datum ali matično številko pravne osebe;
- podatke o prebivališču ali sedežu;
- podatke o kmetijskih zemljiščih, ki jih je prodal za potrebe izvedbe prostorskih ureditev državnega pomena ali je bil iz tega namena razlaščen v skladu z zakonom, ki ureja prostor (parcelne številke zemljišč in njihova velikost);
- podatke o nakupu kmetijskih zemljišč ali zakupu zemljišč pod pogoji iz prvega odstavka tega člena (parcelne številke zemljišč in njihova velikost).

Ne glede na prvi odstavek 23. člena tega zakona ima prednost pri nakupu kmetijskega zemljišča lastnik kmetijskega zemljišča iz prvega odstavka tega člena, razen če prednost pri nakupu kmetijskega zemljišča uveljavlja solastnik iz 1. točke prvega odstavka 23. člena tega zakona.

Osební podatki iz tretjega odstavka tega člena se vodijo še dve leti po prenehanju pravice iz tega člena in se nato arhivirajo.

81. člen

Predlog za uvedbo agromelioracije na območju komasacije, ki je bila pravnomočno uvedena po 30. juniju 2014 (v nadaljnjem besedilu: agromelioracija na komasacijskem območju), lahko vložijo lastniki kmetijskih zemljišč na predvidenem območju agromelioracije oziroma fizične ali pravne osebe, ki jih pooblastijo lastniki zemljišč na predvidenem območju agromelioracije, in imajo v lasti več kot dve tretjini površin kmetijskih zemljišč s predvidenega agromelioracijskega območja. Predlog za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju se vloží pri ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo.

Predmet agromelioracij na komasacijskem območju so kmetijska zemljišča, lahko pa tudi gozdovi, nezazidana stavbna in druga zemljišča.

Površina agromelioracijskega območja je enaka površini območja komasacije.

Ne glede na zahtevnost agromelioracije je treba odločbo o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju pridobiti za vse ukrepe, ki izboljšujejo fizikalne, kemijske in biološke lastnosti tal ter izboljšujejo dostop na zemljišče.

Ne glede na določbe stvarnopravnega zakonika se za posamezno zemljiško parcelo v solastnini šteje, da se lastniki strinjajo z uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju, če odločitev o tem sprejmejo s soglasjem solastnikov, ki imajo v lasti več kot dve tretjini solastniških deležev.

Predlogu za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju je treba priložiti:

a) pravnomočno odločbo o uvedbi komasacijskega postopka ali potrdilo pristojne upravne enote, da so vse odločbe o razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada vročene, ali pravnomočno odločbo o razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada;

b) predlog idejne zasnove ureditve komasacijskega območja ali sklep o potrditvi idejne zasnove ureditve komasacijskega postopka. Iz predloga idejne zasnove ureditve komasacijskega postopka oziroma potrjene idejne zasnove ureditve komasacijskega postopka mora biti razvidno, katera agromelioracijska dela so na komasacijskem območju predvidena, v kakšnih količinah in na katerih lokacijah;

c) grafično prilogo, vrisano v zemljiškokatastrskem prikazu oziroma zemljiškokatastrskem načrtu z razvidnimi mejami parcel in parcelnimi številkami ter navedbo katastrske občine (v merilu 1:2.500 ali 1:5.000), iz katere mora biti razvidna meja območja agromelioracije na komasacijskem območju. Iz grafične priloge mora biti razvidno tudi, kateri lastniki se strinjajo z uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju;

č) seznam lastnikov zemljišč s podatki o njihovih osebnih imenih in naslovih prebivališč, EMŠO, površinah, ki jih imajo v lasti na predvidenem območju agromelioracije na komasacijskem območju, in izjave lastnikov, ki se strinjajo z uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju. Če gre za pravno osebo, je treba predlogu za uvedbo priložiti podatek o firmi, sedežu, davčni številki, površinah zemljišč, ki jih ima v lasti na predvidenem območju agromelioracije na komasacijskem območju, in izjavo zastopnika pravne osebe, da se strinja z uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju;

d) predvideni datum zaključka agromelioracijskih del, ki ne sme biti daljši od petih let od datuma pravnomočnosti odločbe o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju;

e) predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, če se predlaga uvedba agromelioracije na območjih varovanj in omejitev po posebnih predpisih;

f) okoljevarstveno dovoljenje v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, če gre za vnos umetno pripravljene zemljine ali nasipavanje kmetijskih zemljišč z zemeljskim izkopom, ki ne izhaja z območja predlagane agromelioracije na komasacijskem območju, razen če gre za vnos rodovitne zemlje.

Soglasja ali dovoljenja iz točk e) in f) prejšnjega odstavka so sestavni del predloga za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pri pristojnih organih preveri skladnost seznama lastnikov zemljišč in njihovih izjav za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju ter skladnost agromelioracije na komasacijskem območju s prostorskim aktom lokalne skupnosti.

Če se agromelioracija uvede na območju, kjer se izvaja komasacijski postopek, pri katerem je bila odločba o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada že vročena vsem komasacijskim udeležencem, se soglasja za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju pridobivajo od lastnikov zemljišč, kot to izkazuje odločba o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada. Če je v teh primerih treba za izvedbo agromelioracije pridobiti tudi dovoljenje za gradnjo v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov, se to izda na zemljiškokatastrsko stanje parcel, kot to izkazuje odločba o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada. Tudi odločba o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju se v teh primerih izda na zemljiškokatastrsko stanje parcel, kot to izkazuje odločba o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada.

Agromelioracija na komasacijskem območju se uvede z odločbo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, iz katere so razvidni:

- meja območja agromelioracije na komasacijskem območju;
- površina območja agromelioracije;
- katastrske občine in parcelne številke, na katerih se uvede agromelioracija;

- predvidena agromelioracijska dela, njihova količina in lokacija, kot je razvidno iz predloga celovite idejne zasnove ureditve komasacijskega območja oziroma potrjene idejne zasnove ureditve komasacijskega območja, in

- predvideni datum zaključka agromelioracijskih del.

Grafična priloga iz točke c) šestega odstavka tega člena je sestavni del odločbe o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju in je na vpogled strankam v postopku pri pristojnem organu.

Odločba o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju se vroči vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na območju agromelioracije. Če lastnik kmetijskega zemljišča za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju pooblasti fizično ali pravno osebo, se odločba o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju vroči tudi pooblaščenim osebi.

Če lastnik kmetijskih zemljišč iz utemeljenih razlogov pred potekom predvidenega datuma zaključka agromelioracijskih del na komasacijskem območju ne more zaključiti izvedbe agromelioracijskih del ali se dela še niso začela, lahko enkrat zaprosi za določitev novega predvidenega datuma zaključka izvedbe agromelioracijskih del na komasacijskem območju, ki ne sme biti daljši od dveh let. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, po uradni dolžnosti pridobi mnenje kmetijske inšpekcije, iz katerega mora biti razvidno, ali se agromelioracijska dela izvajajo v skladu z odločbo o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju. Če so izpolnjeni pogoji iz tega odstavka, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, izda odločbo o določitvi novega predvidenega datuma zaključka agromelioracijskih del na komasacijskem območju.

89.a člen

Gradnja in vzdrževanje lokalnih in državnih namakalnih sistemov je v javnem interesu.

Lokalna skupnost ali Sklad lahko uvedeta postopek za pridobitev služnosti v javno korist ali lastninske oziroma stavbne pravice v javno korist v skladu s tem zakonom in v skladu z zakonom, ki ureja razlastitev.

90. člen

Uvedbo namakalnega sistema lahko predlagajo:

- lokalne namakalne sisteme: lokalne skupnosti;
- državne namakalne sisteme: Sklad;
- zasebne namakalne sisteme: lastniki kmetijskih zemljišč na predvidenem območju namakalnega sistema ali fizične ali pravne osebe, ki jih pooblastijo lastniki zemljišč na predvidenem območju namakalnega sistema.

91. člen

Predlog za uvedbo namakalnega sistema se vloži pri ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo.

Predlog za uvedbo državnega ali lokalnega namakalnega sistema se lahko vloži, če pogodbo o namakanju iz točke a) petega odstavka tega člena podpisajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot dve tretjini površin kmetijskih zemljišč s predvidenega območja namakalnega sistema.

Predlog za uvedbo zasebnega namakalnega sistema se lahko vloži, če se z uvedbo zasebnega namakalnega sistema strinjajo vsi lastniki kmetijskih zemljišč s predvidenega območja namakalnega sistema.

Ne glede na določbe stvarnopravnega zakonika se za posamezno zemljiško parcelo v solastnini šteje, da se lastniki strinjajo z uvedbo namakalnega sistema, če odločitev o tem sprejmejo s soglasjem solastnikov, ki imajo v lasti več kot dve tretjini solastniških deležev.

Predlogu za uvedbo državnega ali lokalnega namakalnega sistema je treba priložiti:

- a) pogodbo o namakanju:
 - med lastnikom kmetijskega zemljišča na predvidenem območju lokalnega namakalnega sistema in lokalno skupnostjo, s katero se lastnik kmetijskega zemljišča na predvidenem območju lokalnega namakalnega sistema strinja z uvedbo ter se zavezuje, da bo najpozneje v štirih letih po izgradnji lokalnega namakalnega sistema lokalni namakalni sistem začel uporabljati in da bo kril stroške iz 96. člena tega zakona, ki bodo nastali v zvezi z uporabo lokalnega namakalnega sistema, v sorazmerju s površino, opredeljeno v pogodbi o namakanju. Pogodba se sklene najmanj za čas trajanja amortizacije lokalnega namakalnega sistema. Če

lokalni namakalni sistem omogoča, se lahko stroški iz četrte in pete alinee tretjega odstavka 96. člena tega zakona obračunavajo po dejanski porabi, ali

- med lastnikom kmetijskega zemljišča na predvidenem območju državnega namakalnega sistema in Skladom, s katero se lastnik kmetijskega zemljišča na predvidenem območju državnega namakalnega sistema strinja z uvedbo ter se zavezuje, da bo najpozneje v štirih letih po izgradnji državnega namakalnega sistema državni namakalni sistem začel uporabljati in da bo kril stroške iz 98. člena tega zakona, ki bodo nastali v zvezi z uporabo državnega namakalnega sistema, v sorazmerju s površino, opredeljeno v pogodbi o namakanju. Pogodba se sklene najmanj za čas trajanja amortizacije državnega namakalnega sistema. Če državni namakalni sistem omogoča, se lahko stroški iz četrte in pete alinee tretjega odstavka 98. člena tega zakona obračunavajo po dejanski porabi;
- b) grafično priložo, vrisano v zemljiškokatastrskem prikazu oziroma zemljiškokatastrskem načrtu z razvidnimi mejami parcel in parcelnimi številkami ter navedbo katastrske občine (v merilu 1:2.500 ali 1:5.000), iz katere morajo biti razvidni meja območja namakalnega sistema, lokacija odzvernega objekta in dovodno omrežje, ki ni znotraj meje območja namakalnega sistema. Območje namakalnega sistema in vključene parcele morajo biti priložene tudi v digitalni obliki;
- c) seznam lastnikov zemljišč s podatki o njihovih osebnih imenih in naslovih prebivališč, EMŠO in površinah, ki jih imajo v lasti na predvidenem območju namakalnega sistema. Če gre za pravno osebo, je treba predlogu za uvedbo priložiti podatek o firmi, sedežu, davčni številki in površinah zemljišč, ki jih ima v lasti na predvidenem območju namakalnega sistema;
- č) investicijski program ali dokument identifikacije investicijskega projekta, ki mora biti izdelan v skladu s predpisi, ki urejajo enotno metodologijo za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ;
- d) predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, če se predlaga uvedba namakalnega sistema na območjih varovanj in omejitev po posebnih predpisih;
- e) vodna pravica za namakanje kmetijskih zemljišč, podeljena z aktom v skladu z zakonom, ki ureja vode (v nadaljnjem besedilu: vodna pravica). Ne glede na zakon, ki ureja vode, se vodna pravica po postopku, določenem z zakonom, ki ureja vode, podeli lokalni skupnosti, če gre za lokalni namakalni sistem, oziroma Skladu, če gre za državni namakalni sistem.

Če območje državnega ali lokalnega namakalnega sistema meji na nekmetijsko namensko rabo, sega meja območja državnega ali lokalnega namakalnega sistema do nekmetijske namenske rabe, razen če gre za linijski infrastrukturni objekt nekmetijske namenske rabe.

Predlogu za uvedbo zasebnega namakalnega sistema je treba priložiti:

- a) grafično priložo, vrisano v zemljiškokatastrskem prikazu oziroma zemljiškokatastrskem načrtu z razvidnimi mejami parcel in parcelnimi številkami ter navedbo katastrske občine (v merilu 1:2.500 ali 1:5.000), iz katere morajo biti razvidni meja območja zasebnega namakalnega sistema, lokacija odzvernega objekta in dovodno omrežje, ki ni znotraj meje območja zasebnega namakalnega sistema. Območje namakalnega sistema in vključene parcele morajo biti priložene tudi v digitalni obliki;
- b) seznam lastnikov zemljišč s podatki o njihovih osebnih imenih in naslovih prebivališč, EMŠO, površinah, ki jih imajo v lasti na predvidenem območju zasebnega namakalnega sistema, in izjave lastnikov, ki se strinjajo z uvedbo zasebnega namakalnega sistema. Če gre za pravno osebo, je treba predlogu za uvedbo priložiti podatek o firmi, sedežu, davčni številki, površinah zemljišč, ki jih ima v lasti na predvidenem območju zasebnega namakalnega sistema, in izjavo zastopnika pravne osebe, da se strinja z uvedbo zasebnega namakalnega sistema;
- c) predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, če se predlaga uvedba zasebnega namakalnega sistema na območjih varovanj in omejitev po posebnih predpisih;
- č) sporazum o lastništvu bodočega zasebnega namakalnega sistema;
- d) vodna pravica. Ne glede na zakon, ki ureja vode, se vodna pravica po postopku, določenem z zakonom, ki ureja vode, podeli lastniku zasebnega namakalnega sistema, predvidenemu v sporazumu iz prejšnje točke.

Soglasja ali dovoljenja iz točke d) petega odstavka tega člena in točke c) prejšnjega odstavka so sestavni del predloga za uvedbo namakalnega sistema.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pri pristojnih organih preveri skladnost seznama lastnikov zemljišč za uvedbo lokalnega ali državnega namakalnega sistema, skladnost seznama lastnikov zemljišč in njihovih izjav za uvedbo zasebnega namakalnega sistema ter skladnost namakalnega sistema s prostorskim aktom lokalne skupnosti.

92. člen

Namakalni sistem se uvede z odločbo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, iz katere so razvidni:

- meja območja namakalnega sistema;
- katastrske občine in parcelne številke zemljišč znotraj območja namakalnega sistema;
- katastrske občine in parcelne številke zemljišč, na katerih je predvidena gradnja odveznega objekta, in
- katastrske občine in parcelne številke zemljišč, na katerih je predvidena gradnja dovodnega omrežja, ki ni znotraj meje območja namakalnega sistema.

Grafična priloga iz točke b) petega odstavka prejšnjega člena oziroma točke a) devetega odstavka prejšnjega člena je sestavni del odločbe o uvedbi namakalnega sistema in je na vpogled strankam v postopku pri pristojnem organu.

Odločba o uvedbi lokalnega ali državnega namakalnega sistema se vroči predlagatelju in vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na območju namakalnega sistema, lastnikom zemljišč odveznega objekta ter lastnikom zemljišč dovodnega omrežja, ki ni znotraj meje območja lokalnega namakalnega sistema.

Odločba o uvedbi zasebnega namakalnega sistema se vroči vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na območju zasebnega namakalnega sistema, lastnikom zemljišč odveznega objekta, lastnikom zemljišč dovodnega omrežja, ki ni znotraj meje območja zasebnega namakalnega sistema, in lastniku predvidenega zasebnega namakalnega sistema. Če lastnik kmetijskega zemljišča za uvedbo zasebnega namakalnega sistema pooblasti fizično ali pravno osebo, se odločba o uvedbi zasebnega namakalnega sistema vroči tudi pooblaščenici osebi.

Odločba o uvedbi namakalnega sistema preneha veljati, če se v petih letih po pravnomočnosti ne začne z izvajanjem del za izgradnjo namakalnega sistema. Prenehanje odločbe o uvedbi namakalnega sistema je razlog za izbris namakalnega sistema iz evidence osuševalnih in namakalnih sistemov. Ne glede na zakon, ki ureja vode, je prenehanje odločbe o uvedbi namakalnega sistema razlog za prenehanje vodne pravice. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, o prenehanju odločbe o uvedbi namakalnega sistema obvesti organ, pristojen za podeljevanje vodnih pravic.

Namakalnega sistema na območju, kjer je že uveden drug namakalni sistem, ni mogoče uvesti.

Amortizacijska doba lokalnega in državnega namakalnega sistema je 20 let.

94. člen

Lastniki kmetijskih zemljišč, ki ležijo znotraj meje območja lokalnega ali državnega namakalnega sistema, ki niso podpisali pogodbe o namakanju v skladu s točko a) petega odstavka 91. člena tega zakona, se lahko naknadno priključijo na namakalni sistem, če se z njihovo priključitvijo ohranjajo dosežene hidravlične značilnosti namakalnega sistema. V teh primerih z lastnikom lokalnega namakalnega sistema ali Skladom, če gre za državni namakalni sistem, podpišejo pogodbo o namakanju.

Lastniki kmetijskih zemljišč, ki ne ležijo znotraj meje območja lokalnega ali državnega namakalnega sistema, se lahko naknadno priključijo na namakalni sistem, če se z njihovo priključitvijo ohranjajo dosežene hidravlične značilnosti namakalnega sistema. V teh primerih z lastnikom lokalnega namakalnega sistema ali Skladom, če gre za državni namakalni sistem, podpišejo pogodbo o namakanju.

V primeru iz prejšnjega odstavka o spremembi območja lokalnega ali državnega namakalnega sistema na podlagi vloge lastnika lokalnega namakalnega sistema ali Sklada, če gre za državni namakalni sistem, odloči ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Vlogi je treba priložiti pogodbo o namakanju iz prejšnjega odstavka, vodno pravico ter predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, če se sprememba območja namakalnega sistema nanaša na območja varovanj in omejitev po posebnih predpisih. Stroške priključitve na namakalni sistem nosijo lastniki kmetijskih zemljišč, ki se priključijo namakalnemu sistemu.

Območje zasebnega namakalnega sistema se lahko razširi ali zmanjša, če se s tem strinjata lastnik zasebnega namakalnega sistema in lastnik kmetijskega zemljišča, ki je predmet spremembe območja zasebnega namakalnega sistema. Vlogo za spremembo območja

zasebnega namakalnega sistema pri ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo, vloži lastnik zasebnega namakalnega sistema. Vlogi je treba priložiti izjavo lastnika zasebnega namakalnega sistema, da se strinja s širitvijo ali zmanjšanjem zasebnega namakalnega sistema, izjavo lastnika kmetijskega zemljišča, ki je predmet spremembe območja zasebnega namakalnega sistema, vodno pravico ter predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, če se sprememba območja zasebnega namakalnega sistema nanaša na območja varovanj in omejitev po posebnih predpisih. O spremembi območja zasebnega namakalnega sistema odloči ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Lokalni ali državni namakalni sistem se lahko ukine:

- če preneha vodna pravica, nove pa ni mogoče pridobiti,
- če se z ukinitvijo strinjajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot 80 odstotkov površin kmetijskih zemljišč na območju lokalnega ali državnega namakalnega sistema, in če se z ukinitvijo strinja 80 odstotkov lastnikov kmetijskih zemljišč na območju lokalnega ali državnega namakalnega sistema, ki so podpisali pogodbo o namakanju, ali
- če ukinitvev predlaga inšpektor, pristojen za kmetijstvo, ali inšpektor, pristojen za vode.

Zasebni namakalni sistem se lahko ukine:

- če preneha vodna pravica, nove pa ni mogoče pridobiti,
- če se z ukinitvijo strinja lastnik zasebnega namakalnega sistema ali
- če ukinitvev predlaga inšpektor, pristojen za kmetijstvo, ali inšpektor, pristojen za vode.

Ne glede na zakon, ki ureja vode, je ukinitvev namakalnega sistema razlog za prenehanje vodne pravice. Po pravnomočnosti odločbe o ukinitvi namakalnega sistema ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, o ukinitvi namakalnega sistema obvesti organ, pristojen za podeljevanje vodnih pravic.

V primerih iz petega in šestega odstavka tega člena ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, odloči na podlagi vloge lastnika namakalnega sistema, če gre za zasebni ali lokalni namakalni sistem, Sklada, če gre za državni namakalni sistem, ali na podlagi predloga inšpektorja, pristojnega za kmetijstvo, ali inšpektorja, pristojnega za vode. Vlogi je treba priložiti:

- akt, iz katerega je razvidno, da vodne pravice za namakanje kmetijskih zemljišč v skladu z zakonom, ki ureja vode, ni mogoče pridobiti, po prvi alineji petega in prvi alineji šestega odstavka tega člena;
- predlog inšpektorja, pristojnega za kmetijstvo, ki mu je priložen zapisnik o ogledu namakalnega sistema, ali odločbo inšpektorja, pristojnega za vode, s katero odredi prepoved rabe vode;
- soglasja lastnikov kmetijskih zemljišč po drugi alineji petega odstavka tega člena ali
- izjavo lastnika zasebnega namakalnega sistema po drugi alineji šestega odstavka tega člena.

Na podlagi pravnomočne odločbe iz tretjega in četrtega odstavka tega člena ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, mejo območja namakalnega sistema uskladi v evidenci osuševalnih in namakalnih sistemov.

Na podlagi pravnomočne odločbe iz osmega odstavka tega člena ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, namakalni sistem izbriše iz evidence osuševalnih in namakalnih sistemov.

Ukinitvev namakalnega sistema ne pomeni tudi njegove razgradnje v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov.

97.a člen

Če lokalna skupnost izkaže interes za prenos lastninske pravice na državnem namakalnem sistemu, zgrajenem v skladu s tem zakonom, razen na namakalni opremi, o tem obvesti Sklad. Če Sklad oceni, da je prenos lastninske pravice na državnem namakalnem sistemu upravičen, z lokalno skupnostjo sklene pogodbo o prenosu državnega namakalnega sistema na lokalno skupnost. Skupaj s prenosom lastninske pravice na namakalnem sistemu se preneseta tudi upravljanje in vzdrževanje tega namakalnega sistema, razen upravljanja in vzdrževanja namakalne opreme. Prenos lastninske pravice, upravljanja in vzdrževanja državnega namakalnega sistema na lokalno skupnost je mogoč po preteku petih let od izgradnje državnega namakalnega sistema. O prenosu lastninske pravice ter prenosu upravljanja in vzdrževanja iz tega odstavka Sklad obvesti lastnike zemljišč na območju namakalnega sistema. S prenosom iz tega odstavka državni namakalni sistem postane lokalni namakalni sistem.

98. člen

Upravljanje, vzdrževanje in delovanje državnih namakalnih sistemov je državna javna služba.

Lastniki kmetijskih zemljišč na območju državnega namakalnega sistema, ki sklenejo pogodbo o namakanju v skladu s točko a) petega odstavka 91. člena tega zakona, so dolžni plačevati stroške iz prve, druge in tretje alineje tretjega odstavka tega člena v sorazmerju s površino kmetijskega zemljišča, opredeljeno v pogodbi o namakanju. Stroški iz četrte in pete alineje tretjega odstavka tega člena se obračunajo po dejanski porabi.

Stroški delovanja in vzdrževanja državnega namakalnega sistema vključujejo zlasti:

- stroške rednega in investicijskega vzdrževanja ter tehnoloških posodobitev;
- zavarovanje državnega namakalnega sistema;
- stroške dela;
- stroške energije, ki je potrebna za delovanje sistema (elektrika, nafta, zemeljski plin ipd.), in
- dajatve za rabo naravnih dobrin, v skladu z zakonom, ki ureja vode.

Sredstva za kritje stroškov iz prejšnjega odstavka lastnikom kmetijskih zemljišč na območju državnega namakalnega sistema, ki so podpisali pogodbo o namakanju iz drugega odstavka tega člena, zaračunava izvajalec državne javne službe.

Podlaga za določitev višine stroškov iz prve, druge in tretje alineje tretjega odstavka tega člena na hektar za delovanje in vzdrževanje državnega namakalnega sistema, so programi vzdrževanja državnih namakalnih sistemov, ki jih pripravi izvajalec državne javne službe. Predlog višine stroškov na hektar za delovanje in vzdrževanje državnih namakalnih sistemov, ki so predmet državne javne službe, mora izvajalec državne javne službe na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, posredovati do 1. novembra predhodnega leta. Višino stroškov na hektar delovanja in vzdrževanja državnih namakalnih sistemov na predlog izvajalca državne javne službe predpiše minister, pristojen za kmetijstvo.

Izvajalec državne javne službe lahko predpiše podrobnejše pogoje glede zaračunavanja stroškov iz tretjega odstavka tega člena. Nalogo iz tega odstavka opravlja izvajalec državne javne službe kot javno pooblastilo.

Sredstva za kritje stroškov vzdrževanja in delovanja državnih namakalnih sistemov so namenski prihodek državnega proračuna Republike Slovenije in se nakazujejo na podračun javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

Na podlagi zbranih sredstev za kritje stroškov vzdrževanja in delovanja državnih namakalnih sistemov iz prejšnjega odstavka, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, in izvajalec državne javne službe skleneta pogodbo o financiranju vzdrževanja in delovanja državnih namakalnih sistemov. V pogodbi se natančneje določijo medsebojne pravice, obveznosti, roki in način plačila.

Izvajalec državne javne službe lahko za financiranje investicijskega vzdrževanja ali tehnološke posodobitve državnega namakalnega sistema pridobi tudi druga sredstva.

Če dajo lastniki kmetijska zemljišča v zakup, je zavezanec za plačilo stroškov po tem členu zakupnik.

98.f člen

Hipoteke in druga stvarna bremena, vpisana na zemljiški parceli ali več zemljiških parcelah, se ob delitvi zemljiške parcele ali več zemljiških parcel vpišejo na novo dodeljene zemljiške parcele, kar mora biti razvidno iz odločbe.

Služnosti in lastninske omejitve, ki po delitvi solastnine niso več potrebne, prenehajo, ustanovijo pa se nove, če je to potrebno glede na novo delitev zemljiške parcele ali več zemljiških parcel.

Služnosti iz prejšnjega odstavka se ustanovijo z odločbo o delitvi solastnine.

Solastniki morajo prevzeti njim dodeljene in pokazane zemljiške parcele v posest in obdelavo takoj po vročitvi odločbe o delitvi solastnine.

Pritožba zoper odločbo o delitvi solastnine ne zadrži njene izvršitve.

Pravnomočna odločba o delitvi solastnine je podlaga za vpis na novo dodeljenih zemljiških parcel v zemljiški kataster in zemljiško knjigo. Evidentiranje sprememb podatkov v zemljiškem katastru in zemljiški knjigi na podlagi pravnomočne odločbe o delitvi solastnine predlaga ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

98.g člen

Pri vrednotenju zemljiške parcele ali več zemljiških parcel se posamezni deli zemljiške parcele ali več zemljiških parcel uvrščajo v vrednostne razrede. Vsakemu vrednostnemu razredu se določi vrednost enega kvadratnega metra v cenilnih enotah. Cenilni enoti se določi vrednost v denarju.

Metoda vrednotenja zemljiške parcele ali več zemljiških parcel iz prejšnjega odstavka temelji na oceni proizvodne sposobnosti dela zemljiške parcele ali več zemljiških parcel, ki se določi v obliki bonitetnih točk, in vrednosti prostora.

Osebe za vrednotenje zemljiške parcele ali več zemljiških parcel iz tega člena morajo imeti pooblastilo za bonitiranje v skladu z zakonom, ki ureja kataster nepremičnin.

Na zahtevo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, ki ji je priložen elaborat spremembe bonitete zemljiških parcel, Geodetska uprava Republike Slovenije evidentira spremembe bonitete zemljišč v zemljiškem katastru.

Za vrednotenje zemljiške parcele ali več zemljiških parcel iz prvega in drugega odstavka tega člena se uporablja metodologija iz petega odstavka 66. člena tega zakona.

106. člen

Izvajanje določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, nadzorujejo kmetijski inšpektorji, v delu, ki se nanaša na gozd, pa gozdarski inšpektorji. Določbe 4. člena tega zakona ter predpisov, izdanih na njegovi podlagi, nadzorujejo tudi inšpektorji za varstvo okolja in gradbeni inšpektorji v skladu s svojimi pristojnostmi.

107. člen

Kmetijski inšpektor ima poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, še naslednja pooblastila in pristojnosti:

A) pooblastila:

- pregledovati zemljišča in primerjati dejansko stanje kmetijskih zemljišč s stanjem v registrih in uradnih evidencah, ki se nanašajo na kmetijska zemljišča;
- nadzirati, ali lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča obdeluje kmetijsko zemljišče kot dober gospodar;
- nadzirati kmetijska zemljišča glede preprečevanja in odpravljanja zaraščanja;
- ugotavljati nezakonito pridobitev sredstev po tem zakonu;
- nadzirati izpolnjevanje pogojev in delovanje organizacij iz 3.f člena tega zakona;
- nadzirati določbe o prometu in zakupu kmetijskih zemljišč, o pripravi in izvajanju agrarnih operacij ter o skupnih pašnikih, kadar za to ni pristojen drug organ;
- preverjati, ali se melioracije izvajajo v skladu z odločbami o uvedbi melioracij;
- nadzirati delovanje in vzdrževanje namakalnih ter osuševalnih sistemov ter nedovoljene posege v namakalne in osuševalne sisteme;
- pri ugotovljenih nepravilnostih predlagati pristojnemu organu zadržanje plačila oziroma vračilo že plačanih sredstev za vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov;
- pri ugotovljenih nepravilnostih predlagati pristojnemu organu zadržanje plačila oziroma vračilo že plačanih sredstev za izvedbo agrarnih operacij;
- nadzirati ravnanje z rodovitno zemljo;
- na podlagi ugotovitvene odločbe iz 2.a člena tega zakona nadzirati vzpostavitev kmetijskega zemljišča po krčitvi gozda v kmetijske namene;
- nadzirati izpolnjevanje pogojev s področja fotonapetostnih naprav iz 3.čc člena tega zakona;
- nadzirati skladnost dejanske rabe zemljišča v naravi s stanjem v evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, skladno s 3.čc členom tega zakona;
- nadzirati čiščenje fotonapetostnih naprav in vetrnih proizvodnih naprav iz 7.a člena tega zakona.

B) pristojnosti:

- prepovedati uporabo kmetijskega zemljišča za drug namen kot za kmetijsko proizvodnjo, če to po zakonu ali predpisu, izdanem na podlagi zakona, ni dovoljeno, in odrediti vzpostavitev zemljišča v prejšnje stanje v določenem roku;
- izreči ukrepe, če lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča ne obdeluje kmetijskega zemljišča kot dober gospodar;
- izreči ukrepe, če je kmetijsko zemljišče zaraščeno;
- izreči ukrepe za neustrezno porabo dodeljenih sredstev v okviru ukrepov kmetijske zemljiške politike iz 1.b člena tega zakona;

- v primeru ugotovljenih nepravilnosti predlagati odstop od pogodbe z organizacijo iz 3.f člena tega zakona;
- prepovedati onesnaževanje oziroma degradiranje kmetijskih zemljišč pri njihovi rabi in odrediti vzpostavitev v prejšnje stanje na stroške povzročitelja onesnaževanja oziroma degradiranja, ali lastnika kmetijskih zemljišč, če se ugotovi njegova odgovornost;
- ustaviti že začeto agromelioracijo iz prvega odstavka 80. člena tega zakona in desetega odstavka 81. člena tega zakona ali izgradnjo namakalnega sistema iz prvega odstavka 92. člena tega zakona brez dovoljenja in napotiti stranko na pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije ali namakalnega sistema;
- izreči ukrepe, če kmetijsko zemljišče po krčitvi gozda v kmetijske namene na podlagi ugotovitvene odločbe iz 2.a člena tega zakona ni vzpostavljeno;
- prepovedati uporabo pomožno kmetijsko-gozdarske opreme iz 3.čb člena tega zakona, ki se uporablja v nasprotju z njenim namenom ali ji je bila spremenjena namembnost;
- odrediti ukrepe za odpravo nepravilnosti pri izvedbi melioracij;
- odrediti ukrepe za redno delovanje in vzdrževanje melioracijskih sistemov in naprav;
- odrediti lastnikom, zakupnikom ali drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč, da začnejo predpisane postopke za vpis v registre oziroma uradne evidence, ki se nanašajo na kmetijska zemljišča;
- zadržati izvedbo nezakonitih dejanj, ki se nanašajo na kmetijska zemljišča;
- v nujnih primerih, ko bi sicer nastala škoda za splošni interes, odrediti ukrepe, da se škoda prepreči;
- prepovedati nepravilno ravnanje z rodovitno zemljo in izreči ustrezne ukrepe;
- prepovedati uporabo objekta iz točk g) in h) prvega odstavka 3.č člena tega zakona ter prve, druge, tretje, četrte, pete in trinajste alineje točke i) prvega odstavka 3.č člena tega zakona ali prvega odstavka 3.ea člena tega zakona, ki se ne uporablja v skladu z namenom ali mu je bila spremenjena namembnost;
- prepovedati posege v lokalni ali državni namakalni sistem oziroma osuševalni sistem brez soglasja izvajalca lokalne javne službe ali izvajalca državne javne službe;
- izreči ukrepe, če se nasadi maskanta ter lesnih, grmovnih in drevesnih vrst, ki niso namenjene pridelavi sadja in oljk, sadijo na zemljiščih, ki so po namenski in dejanski rabi kmetijska in imajo boniteto 30 ali več;
- izreči ustrezne ukrepe, če pogoji iz 3.čc člena tega zakona niso izpolnjeni, pri čemer lahko naloži izvedbo primernih ukrepov, v skrajnem primeru odstranitev naprave;
- zahtevati odstranitev naprave, postavljene na podlagi 3.čc člena tega zakona, če se ugotovi, da dejanska raba zemljišča v naravi ni skladna s stanjem v evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč;
- izreči ukrepe, če se fotonapetostne naprave in vetrne proizvodne naprave ne čistijo samo z vodo.

108. člen

Z globo od 5.000 do 100.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki:

1. ne uporablja objekta iz točke g) in h) prvega odstavka 3.č člena tega zakona ali prve, druge, tretje, četrte, pete in trinajste alineje točke i) prvega odstavka 3.č člena tega zakona ali prvega odstavka 3.ea člena tega zakona v skladu z namenom ali je bila objektu spremenjena namembnost (šesti odstavek 3.č člena ali deseti odstavek 3.ea člena);
- 1.a postavi napravo za shranjevanje energije brez izvedbe ustreznih zaščitnih ukrepov za preprečitev onesnaženja okolja (peti odstavek 3.čc člena);
- 1.b postavi fotonapetostno napravo brez soglasja ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, ali v nasprotju z izdanim soglasjem (deveti odstavek 3.čc člena);
- 1.c po odstranitvi fotonapetostne naprave na kmetijskem zemljišču ne vzpostavi prejšnjega stanja (deseti odstavek 3.čc člena);
2. uporabi kmetijsko zemljišče v nasprotju z njegovim namenom, ga onesnaži, degradira ali drugače zavira rast rastlin (prvi odstavek 4. člena);
3. ravna v nasprotju s prvim odstavkom 7. člena tega zakona;
- 3.a fotonapetostne naprave ali vetrne proizvodne naprave ne čisti samo z vodo (7.a člen);
4. ne ravna z rodovitno zemljo na predpisan način (drugi odstavek 9. člena);
5. ne dovoli pooblaščenim delavcem dejavnosti iz 41. člena tega zakona;

6. ne prepusti svojih dotedanjih zemljišč komasacijskim udeležencem, katerim so z odločbo o novi razdelitvi dodeljena (drugi odstavek 70. člena);
7. ne uporablja pomožne kmetijsko-gozdarske opreme iz 3.čb člena tega zakona v skladu z namenom ali ji je bila spremenjena namembnost (3.čb člen);
8. začne z izvedbo agromelioracije ali izgradnjo namakalnega sistema brez dovoljenja (prvi odstavek 80. člena, deseti odstavek 81. člena in prvi odstavek 92. člena);
9. ne izvede predvidenih agromelioracijskih ali namakalnih del v skladu z odločbo o uvedbi (80. člen, 81. člen ali 92. člen) ali namakalnih del v skladu z odločbo iz 94. člena zakona;
10. ne zagotovi nemotenega delovanja in vzdrževanja osuševalnih ter namakalnih sistemov (87. člen, 96. člen ali 98. člen);
11. izvede poseg v lokalni ali državni namakalni sistem oziroma osuševalni sistem brez soglasja izvajalca lokalne javne službe ali izvajalca državne javne službe;
12. nasade miskanta ter nasade lesnih, grmovnih in drevesnih vrst, ki niso namenjene pridelavi sadja in oljk, sadi na zemljiščih, ki so po namenski in dejanski rabi kmetijska, in imajo boniteto 30 ali več (prvi odstavek 4.a člena).

Z globo od 10.000 do 200.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo.

Z globo od 2.000 do 50.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

Z globo od 500 do 5.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 500 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, če stori katero od dejanj iz prvega odstavka tega člena.

VI. PRILOGE

Priloženi so trije podzakonski akti:

- Pravilnik o podrobnejših pogojih za postavitve agrofotovoltaike,
- Pravilnik o izvedbi pilotnih projektih s področja agrofotovoltaike,
- Pravilnik o izvedbi pilotnih in raziskovalnih projektov za izboljšanje prehranske varnosti.

Na podlagi četrtega odstavka 3.čc člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št.) minister, pristojen za kmetijstvo, izdaja

P R A V I L N I K

o podrobnejših pogojih za postavitve agrofotovoltaike

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik določa:

- pogoje za opredelitev ustrezne dejanske rabe kmetijskih zemljišč;
- pogoje za uporabo kmetijskega zemljišča po vzpostavitvi agrofotovoltaike;
- pogoje za postavitve konstrukcije agrofotovoltaike;
- tip in način postavitve agrofotovoltaike.

2. člen (dejanska raba kmetijskih zemljišč)

- (1) Agrofotovoltaika je dopustna na kmetijskih zemljiščih z boniteto do 35, in sicer le na trajnem travniku in kmetijskem zemljišču v zaraščanju.
- (2) V evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, mora biti pred postavitvijo agrofotovoltaike na kmetijskem zemljišču v zaraščanju spremenjena dejanska raba v začasno travinje.

3. člen (uporaba kmetijskega zemljišča po vzpostavitvi agrofotovoltaike)

- (1) Po vzpostavitvi agrofotovoltaike se na kmetijskem zemljišču lahko vzpostavi pašnik ali trajno travinje.
- (2) Za namen pašništva in živinoreje mora biti višina in gostota modulov prilagojena glede na predvidene živali, na vsakih 50 m mora biti prehod za živali širok minimalno 4 m.
- (3) Za namen trajnega travinja mora konstrukcija agrofotovoltaike omogočati obdelovanje zemljišča s kmetijsko mehanizacijo.

4. člen (postavitev konstrukcije agrofotovoltaike)

Konstrukcija agrofotovoltaike mora imeti sidrane točkovne temelje.

5. člen (tip in način postavitve agrofotovoltaike)

- (1) Če gre za vertikalno postavljene fotonapetostne panele, je treba upoštevati naslednje pogoje: konstrukcija mora biti v vrsti, med vrstami konstrukcije mora biti najmanj 10 metrov razmika, na 50 tekočih metrov mora biti vsaj 4 metrski prehod za živali in kmetijsko mehanizacijo, fotonapetostni paneli morajo biti fiksno nameščeni, najnižja točka fotonapetostnega panela mora biti najmanj 0,5 metra od tal, najvišja točka fotonapetostnega panela je lahko največ 4 metre od tal.
- (2) Če gre za fotonapetostne panele, ki jih je mogoče rotirati ali so postavljeni horizontalno ali pa v naklonu, je treba upoštevati naslednje pogoje: konstrukcija mora biti v vrsti in enostebna, med vrstami konstrukcije mora biti najmanj 10 metrov razmika, višina stebra, kjer je fotonapetostni panel vpet v konstrukcijo, mora biti najmanj 3,2 metra od tal.

II. KONČNA DOLOČBA

6. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne....

EVA

Ministrica za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

Mateja Čalušić

Na podlagi petega odstavka 3.čč člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št.) minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za energijo, in ministrom, pristojnim za znanost in inovacije, izdaja

P R A V I L N I K

o izvedbi pilotnih projektih s področja agrofotovoltaike

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik določa:

- površine za izvedbo pilotnih projektov;
- čas trajanja pilotnih projektov;
- vsebino in lokacijo pilotnih projektov;
- število pilotnih projektov na posameznih kmetijskih kulturah in njihov obseg;
- tehnične zahteve za postavitve in uporabo naprav za proizvodnjo električne energije z izrabo sončnih panelov;
- način financiranja;
- način zbiranja in analize pridobljenih podatkov.

2. člen (pomen izrazov)

(1) V tem pravilniku uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

- pilotni projekt je začasni projekt, s katerim se preučuje vpliv proizvodnje električne energije iz sonca na kmetijsko proizvodnjo;
- agrofotovoltaika je sistem kombinirane rabe kmetijskega zemljišča za primarno kmetijsko pridelavo in sekundarno rabo proizvodnje in hrambe električne energije iz sonca na kmetijskem zemljišču in prenos energije do omrežja ob upoštevanju, da sončna svetloba v zadostni meri doseže pridelovalne rastline in s tem v največjem možnem obsegu zagotavlja kmetijsko proizvodnjo.

(2) Ostali izrazi imajo enak pomen kot so določeni v področni zakonodaji.

3. člen (čas trajanja pilotnih projektov)

- (1) Pilotni projekt ima omejen čas trajanja, in sicer največ 5 let od začetka izvedbe pilotnega projekta.
- (2) Kot začetek izvedbe pilotnega projekta se šteje podpisana pogodba o izvedbi pilotnega projekta.
- (3) Po zaključku pilotnega projekta mora izvajalec agrofotovoltaiko odstraniti.

4. člen

(lokacije in število pilotnih projektov)

- (1) Na vsaki lokaciji se lahko izvede en pilotni projekt na posamezni ali skupini kmetijskih kultur.
- (2) Na območju obsredozemskega tipa se pilotni projekti izvajajo na:
 - a) vinogradih,
 - b) oljčnikih,
 - c) trajni nasad (jablane, hruške, češnje, breskve, marelice...),
 - d) zavarovanih prostorih, v katerih se prideluje zelenjava.
- (3) Na območju celinskega podnebnege tipa se pilotni projekti izvajajo na:
 - a) njivah (krompir, zelenjava, koruza, pšenica...),
 - b) trajnem travinju,
 - c) trajnih nasadih (jablana, hruška, jagodičevje...),
 - d) zavarovanih prostorih, v katerih se prideluje zelenjava.
- (4) Na območju obpanonskega podnebnege tipa se pilotni projekti izvajajo na:
 - a) njivah (krompir, zelenjava, koruza, pšenica...),
 - b) trajnem travinju,
 - c) trajni nasadi (jablana, hruška, jagodičevje...),
 - d) zavarovanih prostorih, v katerih se prideluje zelenjava.

5. člen

(površine pilotnega projekta)

- (1) Za izvedbo pilotnega projekta na vinogradu na območju obsredozemskega tipa je lahko največja strnjena površina vinograda 0,1 ha.
- (2) Za izvedbo pilotnega projekta na oljčniku na območju obsredozemskega tipa je lahko največja strnjena površina oljčnika 0,1 ha.
- (3) Za izvedbo pilotnega projekta na trajnem nasadu na območju obsredozemskega tipa, je lahko največja površina sadovnjaka 0,1 ha.
- (4) Za izvedbo pilotnega projekta v zavarovanem prostoru, v katerem se prideluje zelenjava, na območju obsredozemskega tipa, je lahko največja površina zavarovanega prostora 0,05 ha.
- (5) Za izvedbo pilotnega projekta na njivi, na območju celinskega podnebnege tipa, je lahko največja površina njive 0,1 ha.
- (6) Za izvedbo pilotnega projekta na trajnem travinju na območju celinskega podnebnege tipa, je lahko največja površina travinja 0,1 ha.
- (7) Za izvedbo pilotnega projekta na trajnem nasadu na območju celinskega podnebnege tipa, je lahko največja površina sadovnjaka 0,1 ha.
- (8) Za izvedbo pilotnega projekta v zavarovanem prostoru na območju celinskega podnebnege tipa, je lahko največja površina zavarovanega prostora 0,05 ha.

- (9) Za izvedbo pilotnega projekta na njivi na območju obpanonskega podnebnege tipa, je lahko največja površina njive 0,1 ha.
- (10) Za izvedbo pilotnega projekta na trajnem travinju na območju obpanonskega podnebnege tipa, je lahko največja površina travinja 0,1 ha.
- (11) Za izvedbo pilotnega projekta na trajnem nasadu na območju obpanonskega podnebnege tipa, je lahko največja površina trajnega nasada 0,1 ha.
- (12) Za izvedbo pilotnega projekta v zavarovanem prostoru na območju obpanonskega podnebnege tipa, je lahko največja površina zavarovanega prostora 0,05 ha.

6. člen

(način financiranja)

- (1) Pilotni projekti se financirajo iz javnih sredstev ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, ministrstva, pristojnega za znanost in inovacije oziroma ministrstva, pristojnega za energijo.
- (2) Pilotne projekte lahko financira tudi posamezno ministrstvo ob soglasju preostalih ministrstev.

7. člen

(podatki)

Podatki se naročniku sporočajo v digitalni obliki.

8. člen

(zaključek pilotnega projekta)

- (1) Rezultat pilotnega projekta je analiza vpliva agrofotovoltaike na kmetijsko pridelavo.
- (2) Pilotni projekt mora opredeliti, kakšen tip agrofotovoltaike je ekonomsko sprejemljiv za kmetijsko proizvodnjo.

II. KONČNA DOLOČBA

9. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne....

EVA

Ministrica za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

Mateja Čalušić

Na podlagi osmega odstavka 3.eaa člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št.) minister, pristojen za kmetijstvo, izdaja

P R A V I L N I K

o izvedbi pilotnih in raziskovalnih projektov za izboljšanje prehranske varnosti

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik določa:

- kriterije za določitev kompleksov kmetijskih zemljišč, na katerih se bodo izvajali pilotni in raziskovalni projekti;
- kriterije za določitev prednostnih območij za izvedbo pilotnih in raziskovalnih projektov;
- namene in cilje pilotnih in raziskovalnih projektov;
- vsebino programa pilotnih in raziskovalnih projektov.

2. člen (pomen izrazov)

(1) V tem pravilniku uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

- Pilotni in raziskovalni projekt je začasni projekt, s katerim se preučuje vpliv inovativnih pristopov na kmetijsko proizvodnjo in izboljšanje prehranske varnosti;

(2) Ostali izrazi imajo enak pomen kot so določeni v področni zakonodaji.

3. člen (čas trajanja pilotnih projektov)

(1) Pilotni projekt ima omejen čas trajanja, in sicer največ 5 let od začetka izvedbe pilotnega projekta.

(2) Kot začetek izvedbe pilotnega projekta se šteje podpisana pogodba o izvedbi pilotnega projekta.

4. člen (kompleks kmetijskih zemljišč)

(1) Kot kompleks kmetijskih zemljišč se prepozna ena ali več zemljiških parcel, ki so v izključni lasti Republike Slovenije in so v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS.

(2) Površina kompleksa je odvisna od predvidenega pilotnega in raziskovalnega projekta, in sicer:

- a) za izvedbo v zavarovanih prostorih: 0,5 ha;
- b) za izvedbo na trajnih nasadih: 1 ha;
- c) za izvedbo na kmetijskih zemljiščih, pri katerih pridelava poteka neposredno v tleh: 2 ha.

- (3) Ne glede na prejšnji odstavek se kot kompleks kmetijskih zemljišč prepozna ena ali več zemljiških parcel, če gre za površinski raziskovalni projekt, ki proučuje vpliv kmetijske proizvodnje na tla.

5. člen
(prednostna območja)

- (1) Sklad kmetijskih zemljišč pripravi predlog prednostnih območij za posamezno vrsto pilotnega in raziskovalnega projekta.
- (2) Prednostna območja razvrsti glede na:
- a) površino;
 - b) boniteto kmetijskih zemljišč;
 - c) dostopnost do infrastrukture, potrebne za izvedbo;
 - d) soglasje zakupnika za izvedbo projekta.
- (3) Seznam prednostnih območij potrdi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

6. člen
(namen in cilji projektov)

- (1) Namen pilotnih in raziskovalnih projektov je proučiti učinke novih pristopov in tehnologij na kmetijsko pridelavo.
- (2) Cilj pilotnih in raziskovalnih projektov je prenos ugotovitev projektov v skupno kmetijsko politiko za izboljšanje prehranske varnosti Republike Slovenije.

7. člen
(vsebina programa projekta)

- (1) Program pripravi Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS.
- (2) Program mora vsebovati:
- a) lokacija izvedbe pilotnega in raziskovalnega projekta, ki vsebuje podatke o parcelnih številkah in katastrskih občinah, na katerih se bo projekt izvajal;
 - b) namene in cilje projekta;
 - c) terminski načrt, ki vključuje podatke o zaključkih morebitnih posameznih faz projekta;
 - d) finančni načrt, ki vključuje podatke o posameznih fazah in zaključenih enotah projekta;
 - e) predvidene aktivnosti projekta.
- (3) Program mora pred izvedbo potrditi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

8. člen
(zaključek projekta)

- (1) Rezultat pilotnega in raziskovalnega projekta je analiza vpliva novih pristopov na kmetijsko pridelavo.

(2) Projekt mora opredeliti možnost implementacije rezultatov v kmetijsko proizvodnjo.

II. KONČNA DOLOČBA

9. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne....

EVA

Ministrica za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

Mateja Čalušić